



ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ
ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ



ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ - 2022

ದೂರ ಸಂವೇದಿ (RS) ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS) ಆಧಾರಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ
ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನ.

ಮುನ್ನುಡಿ



ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಕೆ ಅತೀಕ್ ಭಾ. ಆ .ಸೇ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು,
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯೂ ಒಂದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಆಸ್ತಿ ಸೃಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿಡಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ವಿನೂತನವಾಗಿ "ಜಿಯೋ-ಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ" ಕುರಿತು "ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ" ಎಂಬ ವಿನೂತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ 31 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯತೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ (ದಿಬ್ಬದಿಂದ ದಿನ್ನೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಡಿ) ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದೂರ ದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಆಯ-ವ್ಯಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುನ್ನೋಟ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿಡಲು, ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೇ ತಕ್ಷಣದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಾಯಿಯಾಗಿರಲು ಜಿ. ಐ. ಎಸ್. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ನೆರವಾಗಲಿವೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲರ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಳ್ಳುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಈ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ನೆರವಾಗಲಿವೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ನೆರವಾಗಲಿ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶಯ.

ಮುನ್ನುಡಿ



ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾ ಮಹಾದೇವನ್ ಭಾ. ಆ .ಸೀ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.
ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯು ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಔದ್ಯಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು, ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ-2005 ಎಂಬ ಮಹಾತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಡನೆ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ನಿರಂತರ ಉಪಯೋಗವೆನಿಸಬಹುದಾದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬಹುಪಯೋಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾತ್ರವೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಭಾರತದ 73 ನೇ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಆಡಳಿತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಕ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ), ಗ್ರಾಮೀಣ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ, ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮುಂಚೂಣಿಯ ದೃಶ್ಯೀಕರಣವಾಗಿದೆ.

ಸಂದೇಶ



ಶಿಲ್ಪಾ ನಾಗ್ ಭಾ. ಆ.ಸೇ
ಅಯುಕ್ತರು,
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಅಕುಶಲ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯು, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕದ ಕಾರಣ, ಉದ್ಯೋಗವನ್ನರಸಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ-2005ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಹು ಉಪಯೋಗಿ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಸೃಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸದೃಢಗೊಳಿಸಲು ಯೋಜನೆಯಡಿ ವಿನೂತನವಾಗಿ “ಜಿಯೋ-ಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ದೈಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ ಯಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ತಳ ಹಂತದವರೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾಗಬೇಕಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೈಪಿಡಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಲಿದೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

ವಿಷಯಗಳು

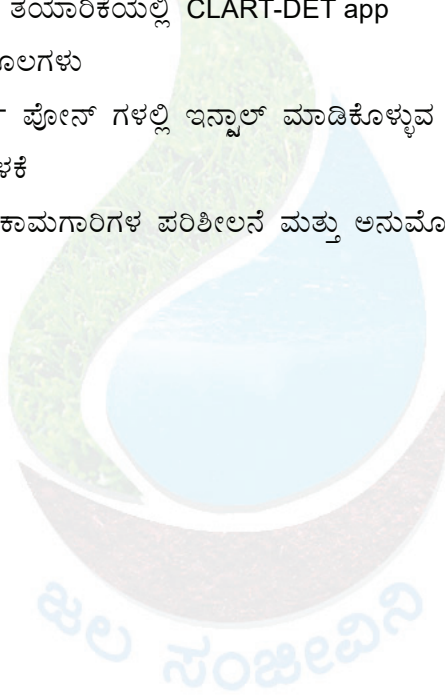
ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

ಮುನ್ನುಡಿ

1. ಹಿನ್ನೆಲೆ	7
1.1 ಪ್ರಾಥಮಿಕೆಯ ಕುರಿತು	8
1.2 ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	8
2. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ - ಕರ್ನಾಟಕ	9
2.1 ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	9
2.2 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಮೋದಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ	10
2.3 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ	11
3. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ (Perspective Plan)	12
3.1 ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಹಂತಗಳು	13
3.2 ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆ - ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ಮಹತ್ವ	14
3.2.1 ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ (Labour budget)	14
3.2.2 ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳು	14
3.2.3 ಆಯವ್ಯಯ ಕಾಲಮಿತಿ	14
3.2.4 ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ತಳ ಹಂತದ ಸಮೀಕ್ಷೆ	15
3.3 ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುಚ್ಛ ತಯಾರಿಕೆ	15
3.3.1 ಹಂತ-1: ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.	15
3.3.2 ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ	15
3.3.3 ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು	15
3.4 ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ	15
3.4.1 ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಕುರಿತು	16
3.4.2 ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾಲಮಿತಿ	16
3.4.3 ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ	16
4. ನೀರಿನ ಆಯ-ವ್ಯಯ	18
4.1 ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಕೆ?	22
4.2 ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	22
4.3 ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	22
5. ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಕೆ (RS&GIS)	24
5.1 ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ GIS ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಹತ್ವ	24
5.2 ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಕೆ	26
5.3 ಜಲಾನಯನ (Watershed) ಎಂದರೇನು?	31
5.3.1 ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	31
5.3.2 ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು	32

5.3.3 ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಚಯ	33
5.3.4 ಜಲಾನಯನದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು	34
5.3.5 ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆ ಆಧಾರಿತ ಉಪಚಾರ (Ridge to Valley Approach) ಹಾಗೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	35
6. ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು	36
6.1 ಮಹಿಳಾ ಗ್ರಾಮಸಭೆ	36
6.2 ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳು	37
6.3 ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು	37
7. ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಗಳು	38
7.1 ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ	38
7.2 ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳು	38
7.3 ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪಿ.ಆರ್.ಎ (Participatory Rural Appraisal)	39
7.3.1 ಪಿ.ಆರ್.ಎ ಉದ್ದೇಶಗಳು;	39
7.3.2 ಸುಗಮಗಾರ (Facilitator)ರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು	39
7.3.3 ಟಿಪ್ಪಣಿದಾರರಿಗೆ (Note taker) ಇರಬೇಕಾದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು	39
7.3.4 ಪಿ.ಆರ್.ಎ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಮಾಡಬಾರದ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು	39
ಅ) ಮಾಡಬಹುದಾದದ್ದು (Do's)	39
ಆ) ಮಾಡಬಾರದ್ದು (Dont's)	39
7.4 ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (PRA) ಯ ವಿಧಾನಗಳು	40
7.4.1 ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆ	40
7.4.2 ಕಾಲು ನಡಿಗೆ (ಅಡ್ಡನಡಿಗೆ) (Transect walk)	40
7.4.3 ಋತುಮಾನ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಸುವುದು (Seasonality Mapping)	41
7.4.4 ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ (Identification of Problem)	42
7.4.5 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಜನರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಆದ್ಯತೀಕರಣ	42
7.5 ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು (Permissible Works)	42
8. ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ (ಜಿಪಿಎಎಸ್)/ ಜಲಾನಯನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ	43
9. ಗೋಮಾಳ ಉಪಯೋಜನೆ (Gomala Sub Plan)	45
9.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ	45
9.2 ಉದ್ದೇಶ	45
9.3 ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ	45
9.4 ಕಾರ್ಯಗಳ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ	45
9.5 ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	45
9.6 ಗೋಮಾಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಳಸಬೇಕಾದ ನಮೂನೆ	46
9.7 ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿವರ	47
10. ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಉಪಯೋಜನೆ (Disaster Management Sub- Plan)	48
10.1 ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು	48
11. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಲಹಾ ಮಾದರಿಯ ಕಾಲಮಿತಿ	49

12. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು	50
12.1 ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ (EO)	50
12.2 ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ) (AD)	50
12.3 ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ (PDO)	50
12.4 ಸಹಾಯಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ (ADPC)	51
12.5 ಜಿಲ್ಲಾ NRDMS	51
12.6 ಜಿಲ್ಲಾ ಐಇಸಿ ಸಂಯೋಜಕರು (D/TIEC)	51
12.7 ತಾಲ್ಲೂಕು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು (TC)	51
12.8 ಜಿಲ್ಲಾ ಡಿ.ಎಂ.ಐ.ಎಸ್(DMIS)/ಟಿ.ಎಂ.ಐ.ಎಸ್(TMIS)	52
12.9 ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕರು (TA) ಸಿವಿಲ್/ ಕೃಷಿ/ಅರಣ್ಯ/ತೋಟಗಾರಿಕೆ/ರೇಷ್ಮೆ	52
12.10 ವಿವಿಧ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು(ಕೃಷಿ ,ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯ ,ಪಿ.ಆರ್.ಇ.ಡಿ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ)	52
13. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಭೂ ಸಮೀಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ CLART-DET app	53
13.1 ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು	53
13.2 CLART-DET. App ಅನ್ನು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫೋನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್ಟಾಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ	53
13.3 ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ CLART DET ಬಳಕೆ	54
13.4 CLART – DET ಬಳಕೆ ಮೂಲಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆ	55
ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು	56
ಸುತ್ತೋಲೆ	69
ಅನುಬಂಧ	91
ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲ	120
App ಗಳು	120
ಪೂರಕ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು	120
ಪೂರಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು	120
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾಕ್ಷರಗಳು	120
ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು	121



ಅಧ್ಯಾಯ-1

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಜೀವನೋಪಾಯದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯಡಿ, ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯ-ವ್ಯಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕರಣ 14ರಿಂದ 16ರವರೆಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಸೂಚಿ 1ರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯೋಜನೆಯ ರೂಪು-ರೇಷೆಗಳ ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಅನುಸೂಚಿ 1ರ ಕಂಡಿಕೆ 7ರಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ನೀಡಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ 2013ರ 4ನೇ ಆವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಳಹಂತದಿಂದ, ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು, 2016-17ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ, ಇಸ್ರೋ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಜಿಯೋ ಟ್ಯಾಕ್ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. 2018-19ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ ಮತ್ತು ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇ-ಸರ್ವಿಸ್ (GIS based Planning) ಕುರಿತಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜಲ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪಲನಮೂಲಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ತಂತ್ರಾಂಶದ ಮೂಲಕ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು, ಅನಸಾರಾಗ್ರಾಪರಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ GIZ ಮತ್ತು FES ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

1.1 ಪ್ರಾಥಮಿಕೆಯ ಕುರಿತು

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಳಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಲು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಭಾಗೀದಾರರುಗಳಿಗೆ, ಸರಳವಾಗಿ, ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕೆಯು, ಭಾಗೀದಾರರುಗಳು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನಗಳು, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಮೂನೆಗಳು, ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಮೂಲಗಳು, ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು, ನಮೂನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲಮಿತಿಯ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

1.2 ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಯೋಜನೆಯಡಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ (GIS) ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
2. ಜಲ ಆಯ-ವ್ಯಯ ಆಧರಿಸಿ, ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆಯವರೆಗೆ (Ridge to Valley concept) ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿವಿಧ ಉಪಚಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಯೋಜಿಸುವುದು.
3. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುನ್ನೋಟ (Perspective Plan) ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು (Annual Action Plan) ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.
4. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ (T), ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ (A) ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ(P)ವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು. (TAP)
5. ವಿವಿಧ ಭಾಗೀದಾರರುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು (Capacity Building) ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಮರ್ಥರನ್ನಾಗಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-2

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ - ಕರ್ನಾಟಕ

“ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ” ಎನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ 2005ಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಲು ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 100 ದಿನಗಳ ಅಕುಶಲ ಕೆಲಸ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಸುಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವುದು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಅಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಖಾತರಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕುಂದು-ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು
2. ಭೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
4. ಯೋಜನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು
5. ವಿವಿಧ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು
6. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
7. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ತರುವುದು.

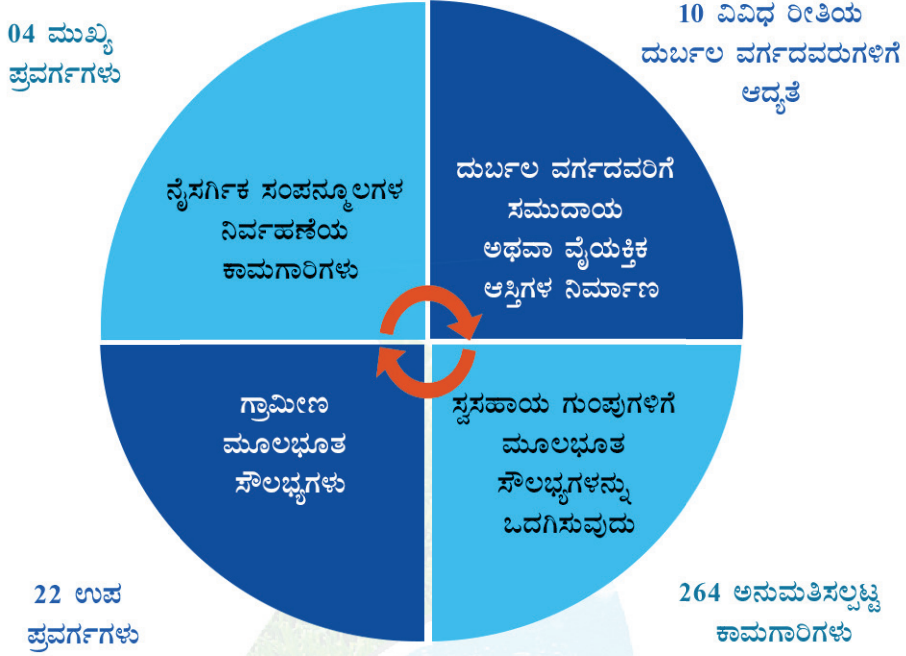
ಆದುದರಿಂದ ಜನಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಬಲೀಕರಣದ ಖಾತರಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಕಾಯ್ದೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

2.1 ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

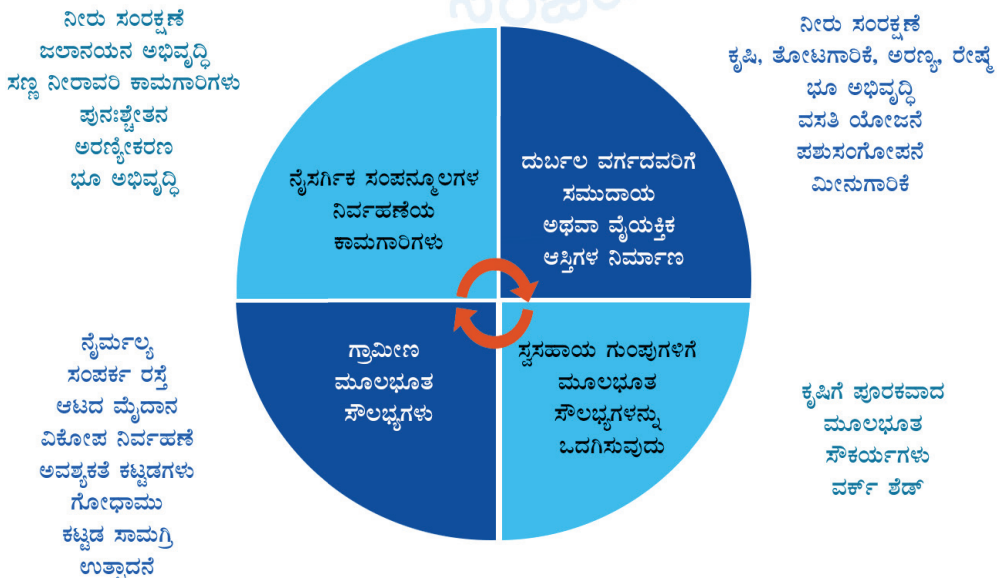
1. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಕುಶಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 100 ದಿನಗಳ ಕೂಲಿ ಸಹಿತ ಅಕುಶಲ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವುದು,
2. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಧಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
3. ಯೋಜನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು.
4. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

2.2 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಫಲಗಳ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರವರ್ಗಗಳು



ಉಪ ಪ್ರವರ್ಗಗಳು



2.3 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆದ್ಯತೆ:

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಸೂಚಿ-1, ಪ್ಯಾರಾ 5 ರಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವರ್ಗಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ
2. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ
3. ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು
4. ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು
5. ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು
6. ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬಗಳು
7. ಅಂಗವಿಕಲರ ಕುಟುಂಬಗಳು
8. ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
9. ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
10. ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ-2006 ರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
11. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು

ಈ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದವರು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರುಗಳಿಗೆ (ಕೃಷಿ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಪರಿಹಾರ ಯೋಜನೆ 2008 ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವಂತೆ) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

(ಸಮರ್ಪಕವಲ್ಲದ, ಅಳತೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ)

ಅಧ್ಯಾಯ-3

ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ (Perspective Plan)

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗೀದಾರರು ಸೇರಿ, 3 ಅಥವಾ 5 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುನ್ನೋಟವನ್ನು 'ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ' ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಹಿಂದಿನ 5 ವರ್ಷದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸವಾಲುಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು, ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಲು ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರು (ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು, ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು, ಸಮುದಾಯಾಧಾರಿತ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಗ್ರ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ, ಅಲ್ಪಾವಧಿ, ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ಅವಧಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಂಸ್ಥೆ, ಇಲಾಖೆಗಳು, ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಲಭ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಚಾಲನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 9 ವಲಯಗಳಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ;

- * ಬಡತನ ಮುಕ್ತ ಗ್ರಾಮ
- * ಆರೋಗ್ಯಕರ ಗ್ರಾಮ
- * ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿ ಗ್ರಾಮ
- * ಜಲ ಸಮೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮ
- * ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಗ್ರಾಮ
- * ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಗ್ರಾಮ
- * ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತ ಗ್ರಾಮ
- * ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗ್ರಾಮ
- * ಮಹಿಳಾ ಸ್ನೇಹಿ ಗ್ರಾಮ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ 8 ವಲಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದು ಈ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ

- * ಬಡತನ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ
- * ಆರೋಗ್ಯ
- * ಶಿಕ್ಷಣ
- * ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- * ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತ ಗ್ರಾಮ

- * ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು
- * ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಗ್ರಾಮ
- * ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗ್ರಾಮ

ಆದುದರಿಂದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

3.1 ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಹಂತಗಳು:

ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಸಾರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಹತ್ತು ಹಂತಗಳು ಇಂತಿವೆ.



ಹಂತ - 1:

ಗ್ರಾಮ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ

- * ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಗ್ರಾಮದ ವಾರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರು
- * ಸದಸ್ಯರುಗಳು: -
 - » ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು,
 - » ಗ್ರಾಮದ ಇತರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು
 - » ಆಸಕ್ತ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ / ಸಿಬ್ಬಂದಿ (ವಲಯವಾರು ಒಬ್ಬರಂತೆ)
 - » ವಿಷಯತಜ್ಞರು (ವಲಯವಾರು ಲಭ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ)
 - » ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು,
 - » ಗ್ರಾಮದ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಗುಂಪಿನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು
 - » ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ

- * ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
- * ಸದಸ್ಯರುಗಳು -

- » ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು,
- » ಗ್ರಾ.ಪಂ. ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನದ ಇತರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿ / ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು
- » ಆಸಕ್ತ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ / ಸಿಬ್ಬಂದಿ (ವಲಯವಾರು ಒಬ್ಬರಂತೆ)
- » ವಿಷಯತಜ್ಞರು (ವಲಯವಾರು ಲಭ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ)
- » ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು,
- » ಜಿ.ಪಿ.ಎಲ್.ಎಫ್. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು / ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಗುಂಪಿನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು
- » ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ - ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ

ಹಂತ 2: ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಹಂತ 3: ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ (ಎಫ್.ಜಿ.ಡಿ) ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗೀ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮೀಕ್ಷೆ (ಪಿ.ಆರ್.ಎ.)

ಹಂತ 4: ಜನವಸತಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಗಳ ಆಯೋಜನೆ

ಹಂತ 5: ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮೂಲಕ ಕರಡು ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿ

ಹಂತ 6: ಗ್ರಾ.ಪಂ. ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ ಸಭೆ

ಹಂತ 7: ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಭೆ

ಹಂತ 8: ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾರು ಗ್ರಾಮಸಭಾ ಸಭೆಗಳ ಆಯೋಜನೆ

ಹಂತ 9: ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ

- * ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
- * ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು.
- * ಅನುಮೋದನೆಗೊಂಡ ನಂತರ ಯೋಜನೆಯ ಎಂಐಎಸ್ ನಲ್ಲಿ ಆರೋಹಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದು.

ಹಂತ 10: ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು

3.2 ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆ - ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ಮಹತ್ವ:

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ 4ನೇ ಆವೃತ್ತಿ 2013ರ ಅಧ್ಯಾಯ 6ರಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಹಂತಗಳ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಮೊದಲು, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪರಿಮಾಣ, ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

3.2.1 ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಎಂದರೇನು?

ಯೋಜನೆಯಡಿ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಕೆಲಸದ ಅವಧಿ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಗುಚ್ಛದಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

3.2.2 ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ (Labour budget)

ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯವು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು,

- 1) ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸುವುದು.
- 2) ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು.

3) ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವವರಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಪರಿಮಾಣ ಮತ್ತು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.

3.2.3 ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

1. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಡಿ ಋತುಮಾನ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣದ ಕುರಿತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿದಾರರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.
2. ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಡಿ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿದಾರರ ಕುಟುಂಬವು ಬಯಸುವ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವಧಿಯ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು.
3. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ತಂಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು.
4. ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಘ- ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
5. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಕುಟುಂಬ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ತಳ ಹಂತದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.
7. ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯವು ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿದಾರರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

3.2.4 ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು:

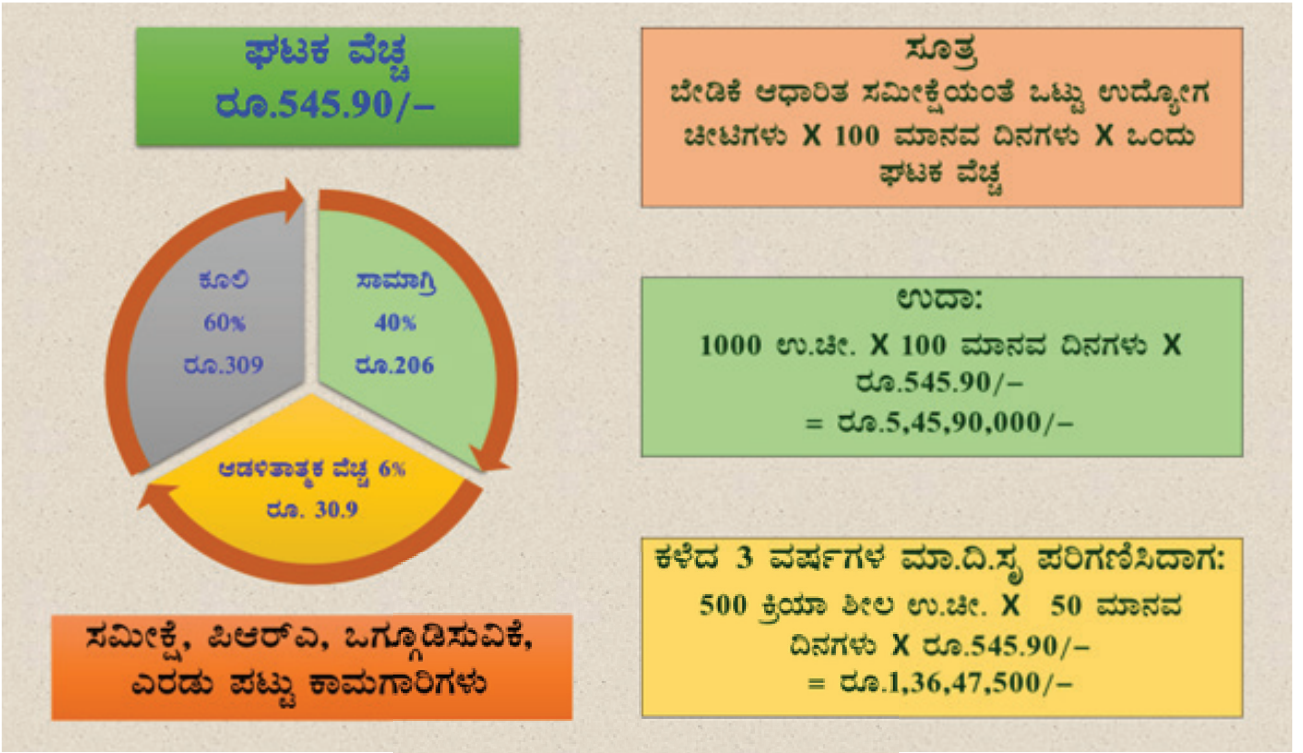
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು - ಶೇ. 65 (NRM).
- ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು - ಶೇ.20
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು - ಗರಿಷ್ಠ ಶೇ.10
- ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು (60:40) ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

3.3 ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ

1. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಲು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಅನುದಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಕಾರ ಮೂಡಿಸುವುದು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
2. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಯೋಜನೆಯ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಇರುವ ಕೊರತೆ ನೀಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ, ರೇಷ್ಮೆ, ಪಂ.ರಾಜ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ, ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

3.3.1 ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಕುರಿತು:-

ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೊಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ದಿನಗಳು (ಸಮೀಕ್ಷೆಯಂತೆ) ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ದರ, ಸಾಮಗ್ರಿ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.



3.3.2 ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ 2021-22 ರಂತೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಳಗಿನ ಕಾಲಮಿತಿಯಂತೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಂತ	ಕ್ರಮ ವಹಿಸುವುದು	ಸಮಯ
1	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ/ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು.	2 ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್
2	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಮಸಭೆ ನಡೆಸುವುದು.	03 ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ರಿಂದ 30 ನವೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ
3	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು	05 ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್
4	ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು. (ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ ಕೂಲಿಕಾರರ ಆಯ ವ್ಯಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು)	20 ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್

5	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಚಿವಾಲಯವು ವಿತರಿಸಿರುವ ಸಲಹಾ ಮಾದರಿಯ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಡಿಪಿಸಿ/CEO ರವರಿಗೆ ಮಂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನೆ ಡಿಪಿಸಿ/CEO ಯವರಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವುದು.	19 ನೇ ಜನವರಿ
6	CEO/ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು (DPC) ಜಿಲ್ಲಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಮಂಡಿಸುವುದು. (ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಂತರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಳಪಡಿಸಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವುದು.)	20 ನೇ ಜನವರಿ
7	ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು. CEO/ಡಿಪಿಸಿ/ಎಡಿಪಿಸಿ ರವರುಗಳು ಸಚಿವಾಲಯವು ವಿತರಿಸಿರುವ ಸಲಹಾ ಮಾದರಿಯ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು. ಹಾಗೂ ಇದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸುವುದು.	31 ನೇ ಜನವರಿ
8	ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ವಿತರಿಸಿರುವ ಸಲಹಾ ಮಾದರಿಯ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.	10 ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ
9	ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿಗಳ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವುದು	20 ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿಯ ನಂತರ
10	ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳು ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು.	31 ನೇ ಮಾರ್ಚ್

ಅಧ್ಯಾಯ-4

ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಎಂದರೇನು?

ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಎನ್ನುವುದು, ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗಮಿಸುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಜಲಾನಯನ ಅಥವಾ ಜಲಚರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅನುಗುಣವಾದ ಬಳಸುವಿಕೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು, ಒಳಬರುವ (ನೀರಿನ ಮೂಲ) ಮತ್ತು ಹೊರಹೋಗುವ (ನೀರಿನ ನಷ್ಟಗಳು) ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗಣನೆಯೆ “ಜಲ ಆಯವ್ಯಯ”. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಮರ್ಥನೀಯ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ - ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದರ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕು, ಆ ಗ್ರಾಮ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಜಲಮೂಲಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ನೀರು ಅದೇ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಮಳೆಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಮಳೆಯ ದಿನಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಿ ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅದರನ್ವಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಯುಕ್ತ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಜಲ ಭದ್ರತೆ, ಹವಾಮಾನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಿದ್ದು, ಈ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿರರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯುಕ್ತ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿವೆ.

ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆ (ವಾಟರ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಪ್ಲಾನ್) ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಜಲ ಅಯ-ವ್ಯಯ

ನೀರಿನ ಅಯ	ಶೇ %	ನೀರಿನ ವ್ಯಯ	ಶೇ %
ಮಳೆ ನೀರು	25 %	ದೈನಂದಿನ ಬಳಕೆ	5 %
ನೀರಾವರಿ ಕಾಲುವೆ	5 %	ಜಾನುವಾರು ಕುಡಿಯಲು ನೀರು	5 %
ಅಂತರ್ಜಲ	15 %	ಕೃಷಿ	25 %
		ಆವಿಯಾಗುವಿಕೆ	10 %
		ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗುವಿಕೆ	10 %
ಒಟ್ಟು	45 %		55 %

ನೀರಿನ ಆಯುಕ್ತ ವ್ಯಯ ಹೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (ಮಳೆಸರಾಸರಿ ಬೀಳುವಿಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ).

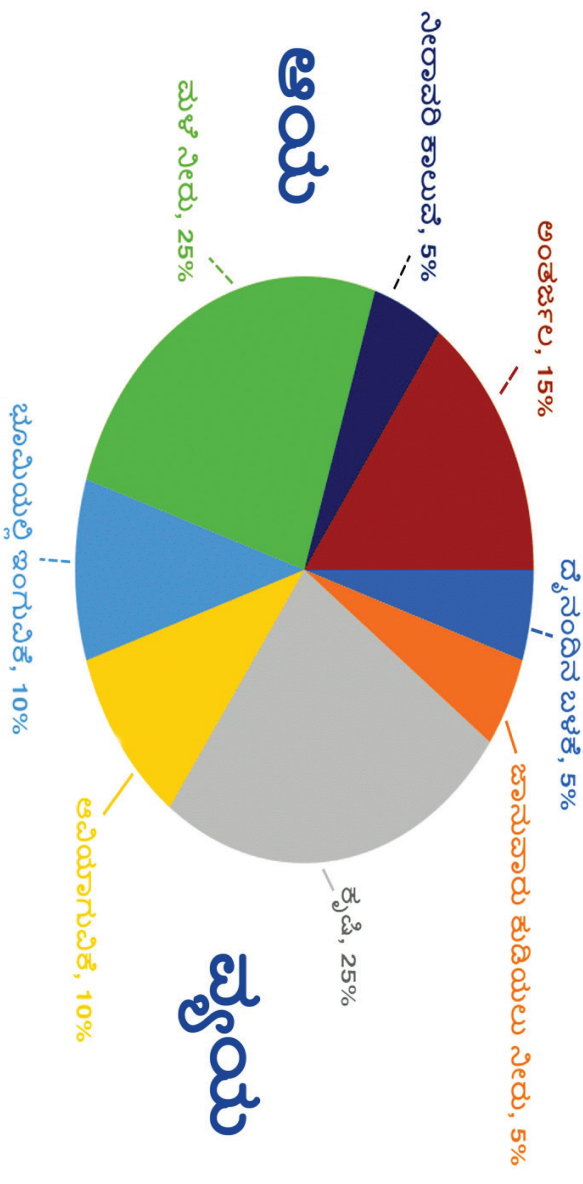
ನೀರಿನ ವ್ಯಯಕ್ತ ಆಯ ಹೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಭೂಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.



ಜಲ ಆಯು-ವ್ಯಯ

ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನೀರಿನ ಆಯುಕ್ತ ವಿದುರಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ನೀರಿನ ವ್ಯಯದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವೇ ಜಲ ಆಯವ್ಯಯ.

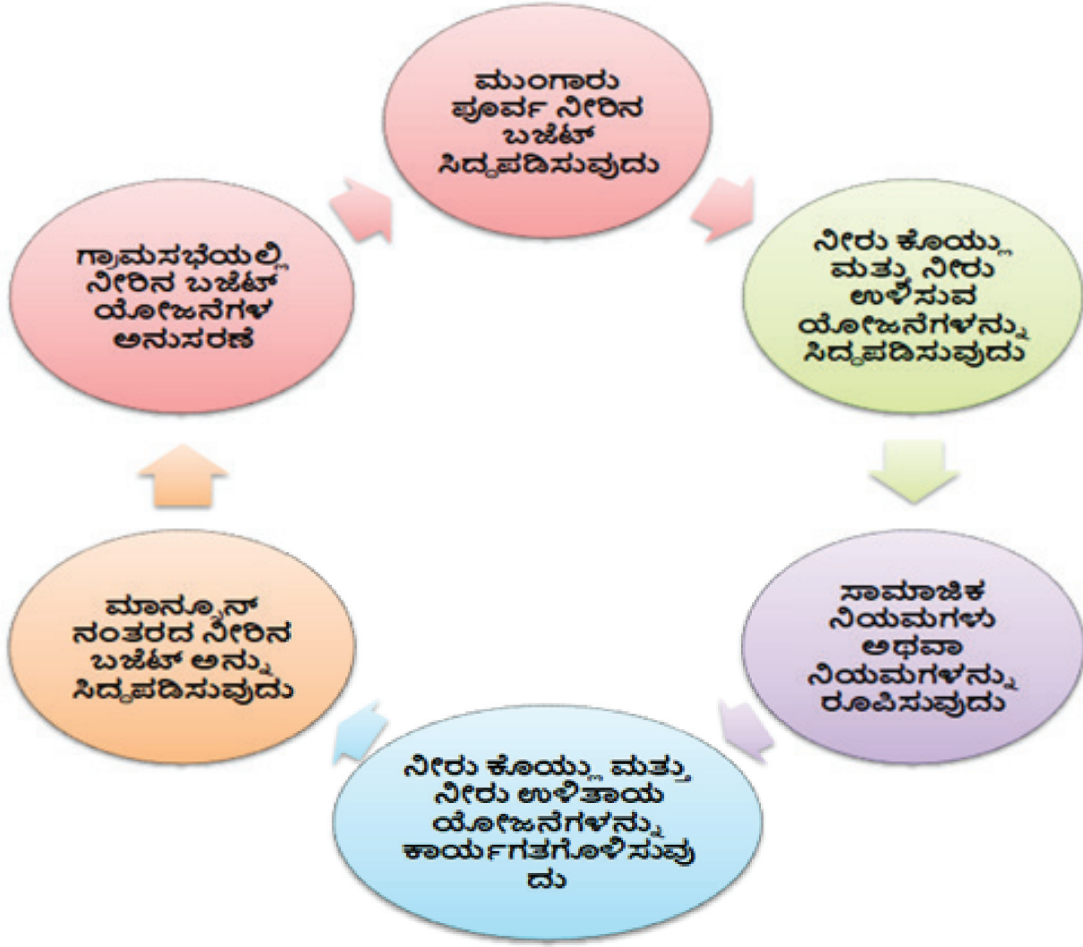
ನೀರಿನ ಆಯು - ವ್ಯಯ



ನೀರಿನ ಆಯುಕ್ತವಂತ ವ್ಯಯ ಹೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (ಮಳೆ ಸರಾಸರಿ ಬೀಳುವಿಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ).

ನೀರಿನ ವ್ಯಯಕ್ತವಂತ ಆಯ ಹೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯದ ಚಕ್ರ:



ಜಲ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲ ದತ್ತಾಂಶಗಳು

ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ : (ಮೂಲ <https://censusindia.gov.in/2011 census/>)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ NRM ನ್ನು (ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ) ಅರಿಯಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯು ಗ್ರಾಮ/ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಮೂಲಭೂತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಮಾಹಿತಿಯು ಪ್ರದೇಶದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. (ಅನುಬಂಧ-1A)

1. ಆಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು.
2. ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶ.
3. ಅಕ್ಷಾಂಶ ರೇಖಾಂಶ.
4. ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯ/ಪಾರಿಸಾರಿಕ ಘಟಕಗಳು.
5. ಹವಾಮಾನ ವಿವರಗಳು.

ಸಾಮಾಜಿಕ - ಆರ್ಥಿಕ ಮಾಹಿತಿ : (ಮೂಲ : <https://censusindia.gov.in/2011 census/>)

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಜನಗಣತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಅನುಸಾರ ಸ್ಥಳೀಯ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆ, ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಅನುಬಂಧ-1B)

MGNREGA ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಹಿತಿ : (ಮೂಲ : MIS:MGNREGA)

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಡ್ ಹೊಂದಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಂದೀಕರಿಸುವುದು. (ಅನುಬಂಧ-2A)

ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು: (ಮೂಲ : <https://censusindia.gov.in/2011 census/>)

ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕತೆ ಮತ್ತು ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಬಹುದು. ಜನಗಣತಿಯ ಅನುಸಾರ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಬಹುದು. (ಅನುಬಂಧ-2B)

ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ: (ಮೂಲ : <https://soilhealth.dac.gov.in/>)

ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಕುರಿತಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶವು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ವಿವರ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಯ ಅನುಸಾರ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಮಣ್ಣಿನ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಕುರಿತಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಅನುಬಂಧ-2C)

ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ: (ಮೂಲ <https://censusindia.gov.in/2011 census/>)

ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಜಲಮೂಲಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ, ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯಲು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನಾಲೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯು ಜಲಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತಾದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ.

ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಬಳಕೆ ನೀರಿನ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲಕರ. (ಅನುಬಂಧ-2D)

ಕೃಷಿ: (ಮೂಲ <https://www.cropsurvey.karnatakagov.in/CropsurveyDetails/>)

ಬೆಳೆ ಮಾಹಿತಿ - ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯದ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯು ನೀರಾವರಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಲು ಇದು ಉಪಯುಕ್ತಕರ.

ಜಾನುವಾರು - ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಮೇವು ಒದಗಿಸಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ಗಣತಿಯು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. (ಅನುಬಂಧ-2D)

ಜಲಮಾಪನ ಶಾಸ್ತ್ರ (Hydrometry) - (ಮೂಲ: <https://indiawris.gov.in/wri/>) Source: climate data ಸಂಯುಕ್ತ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಈ ಮಾದರಿಯು ಹವಾಮಾನ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಗಳಾದ ತಾಪಮಾನ, ಆವಿಯಾಗುವಿಕೆ, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಳೆಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಆವಿಯಾಗುವಿಕೆಯ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಾಲತಾಣಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ

ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಬಹುದು. ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ಅನುಸಾರ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಜೆಯ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯ, ಹರಿದುಹೋಗುವ ನೀರಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಬಹುದು. ಈ ಮೂಲಕ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. (ಅನುಬಂಧ 3A)

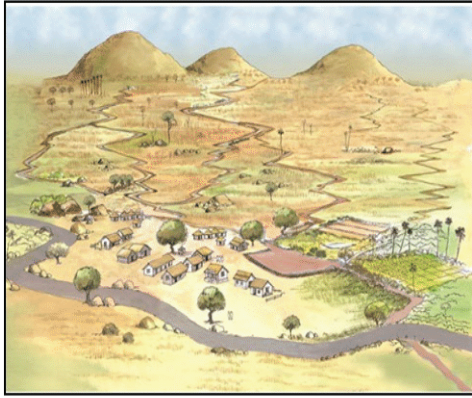
4.1 ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಕೆ?

1. ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಲು
2. ಸಣ್ಣ, ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರ, ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ವಲಸೆ ತಡೆಯಲು.
3. ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು
4. ಅಂತರ್ಜಲ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ನೀಗಿಸಲು
5. ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉಪಕಸುಬುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು.

4.2 ಜನರ ಹಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಜನರಿಂದ - ಜನರಿಗಾಗಿ - ಜನರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಉತ್ತಮ ಪರಿಶ್ರಮವೇ “ಜನರ ಹಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ”

ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಐಪಿಪಿಇ(PRA or IPPE) (Intensive Participatory Planning Exercise) ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಾಗ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.



ಅವನತಿಗೊಳಗಾದ ಜಲಾನಯನ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಜಲಾನಯನ

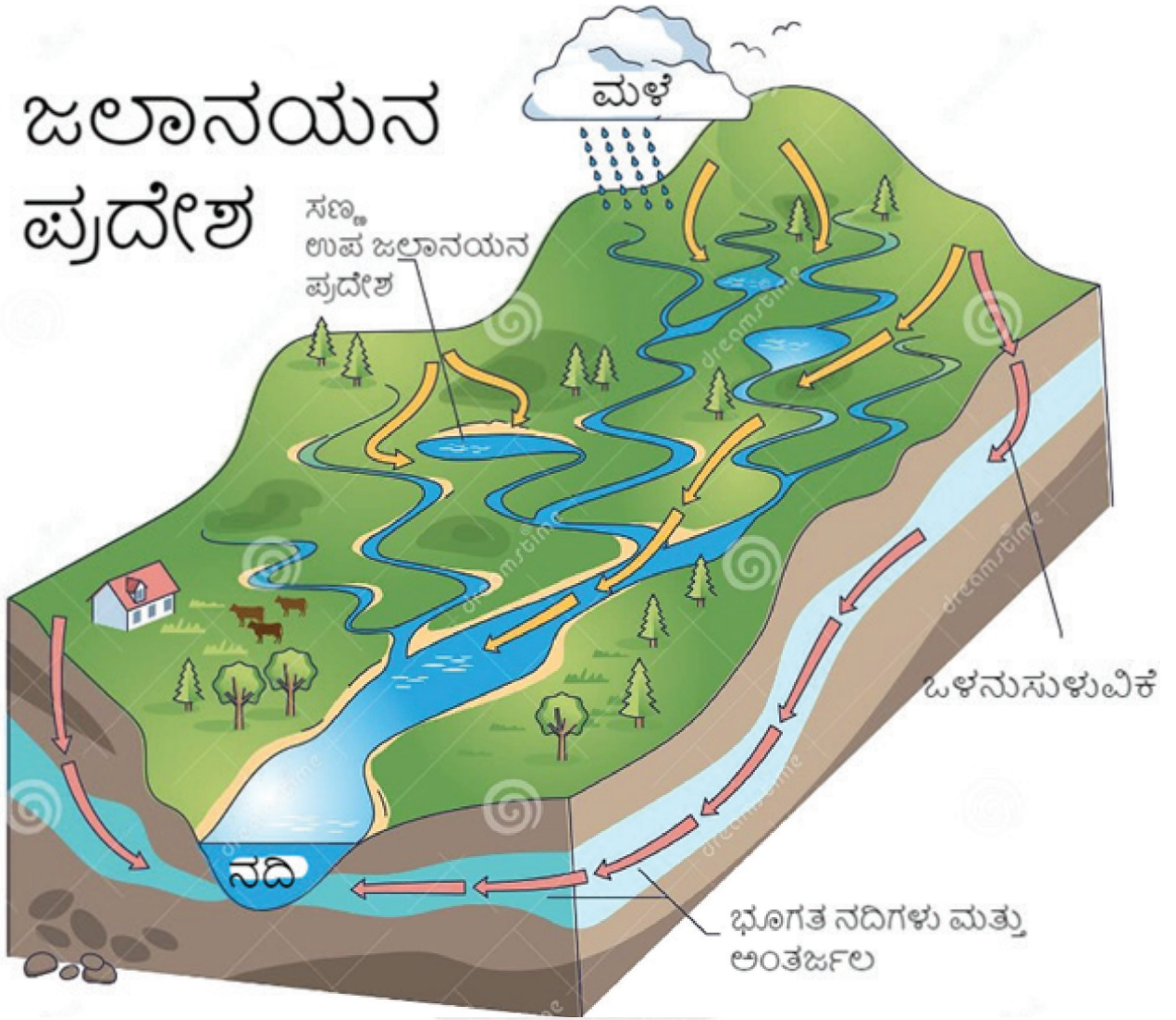
4.3 ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:

ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಇದು ಅಕುಶಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಆಸ್ತಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ನರೇಗಾ ಅನುಸೂಚಿ-1, ಪ್ಯಾರಾ ನಂ. 4 (1) ನಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಜಲಾನಯನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

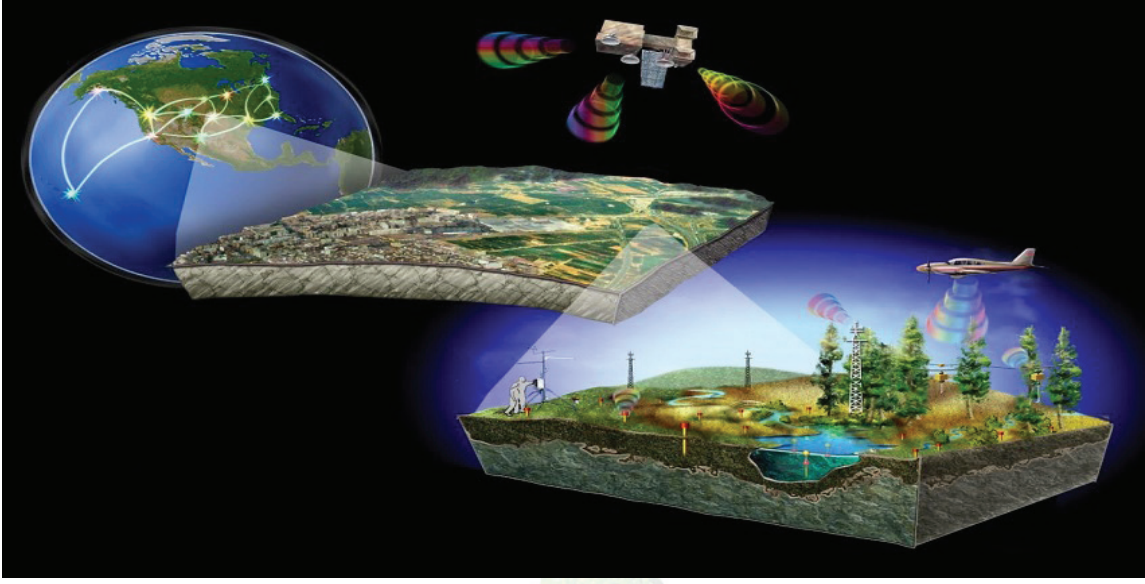
ಇದನ್ನು ವಿವಿಧ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಗಳು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದು ವಿವಿಧ ಜಲಾನಯನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಬರ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದರ ಮೂಲಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಭೂಮಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಜನೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನರೇಗಾ ನಿಧಿಯ ಗರಿಷ್ಠ ಬಳಕೆಗಾಗಿ, ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆಯವರೆಗೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಲಾನಯನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು.

ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ



ಅಧ್ಯಾಯ-5

ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಕೆ (RS & GIS)



ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಮರ್ಥ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ರಿಮೋಟ್ ಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು GIS ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಮುದಾಯ ಜಾಲಿತ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಸಮಗ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಿಮೋಟ್ ಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜಿಐಎಸ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್, ಡೇಟಾಬೇಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯ ತಯಾರಿಕೆ, **Google Earth Pro**, **CLART** ಮತ್ತು **DISHANK** ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ನಂತಹ ಸರಳ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಾಗಿವೆ. ಉಪಗ್ರಹ ರಿಮೋಟ್ ಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಅನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು, ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಉಪಗ್ರಹದ ಸಹಾಯದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

5.1 ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ GIS ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಹತ್ವ

ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು (Geographical Information System) ಭೂ ಪ್ರದೇಶದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ನಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆಧಾರಿತ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ದೂರ ಸಂವೇದಿ (Remote Sensing) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಉಪಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ದೂರ ಸಂವೇದಿ (Remote Sensing) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಡೆದಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS)ಯ ಮೂಲಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ರಚಿಸುವ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಮತ್ತು ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೂರ ಸಂವೇದಿ (Remote Sensing) ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು (GIS) ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ (MGNREGA) ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೂರು ದಿನಗಳ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು GIS ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾದ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು, ಇಂಗು ಗುಂಡಿಗಳು, ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂಗಳು, ನೀರಾವರಿ ಕಾಲುವೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS) ಹಾಗೂ ದೂರ ಸಂವೇದಿ (Remote Sensing) ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ದೂರ ಸಂವೇದಿ (Remote Sensing) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು GIS ಆಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. GIS ನಕ್ಷೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಅನ್ವಯಿಕ ಕೇಂದ್ರ (Karnataka State Remote Sensing Applications Centre), BHUVAN, ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Karnataka Geographic Information System) ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತವೆ. ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಗಡಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು KGIS ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಾಲತಾಣದ ಮೂಲಕ ಡೌನ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ GIS ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆಗಳಾದ ಭೂ ಬಳಕೆ ಭೂ ನಕ್ಷೆ (Land Use Land Map), ಭೂ ಸವೆತ ನಕ್ಷೆ (Erosion Map), ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ನಕ್ಷೆ (Wasteland Map), ಉಪ್ಪು ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಭೂ ನಕ್ಷೆ (Salt affected Map) ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು (overlay) ಇರಿಸಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಭೂ ಸವೆತ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಲಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಬದು ನಿರ್ಮಾಣ ಮುಂತಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

1. ಮಳೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ GIS ಆಧಾರಿತ Drainage Map ಮೂಲಕ ಭೂನಕ್ಷೆಗಳ Geo-reference (ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆದು ಇಂಗಿಸಲು ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
2. ನಾಲಾ ಸವಕಳಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುತಡೆಗೋಡೆ(Loose Boulder Check Dams - LBCD) ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಗುರುತಿಸುವುದು
3. ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಜಾರನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸುವುದು.
4. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಿರು ಇಂಗು ಹೊಂಡಗಳನ್ನು (Mini Percolation Tank - MPT) ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
5. ಕೃಷಿ/ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಸುತ್ತ ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಇಂಗಿಸುವುದು
6. ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ ತಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಆಯ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು
7. ಮನೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರಿನ ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಇಂಗುಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಗುರುತಿಸುವುದು.
8. ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೆರೆಯ ಹೂಳು ತೆಗೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು ಹರಿಯುವ ನೀರನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಬದು, ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು

GIS ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸಮಗ್ರ ನೋಟವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ವರದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗದೆಯೇ, ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿ ನೀಡಲಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ GIS ಭೂ ನಕ್ಷೆ ಮೂಲಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಬಹುದು.

GIS ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಲ್ಲೇಖದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಉದ್ದ ಅಗಲಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. GIS ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಮಾನವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ (MGNREGA) ಯೋಜನೆಯಡಿ GIS ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಭದ್ರತೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಯೋಜನಾ ಪರಿಕರಗಳು(Planning Tools)



DISHANK ಮೊಬೈಲ್ ಆಪ್



CIART ಮೊಬೈಲ್ ಆಪ್



ಭುವನ್ ಜಿಯೋನರೇಗಾ



ಗೂಗಲ್ ಅರ್ಥ್



ಭುವನ್ ತಂತ್ರಾಂಶ/KSR SAC


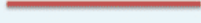

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಗಡಿ/ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆ-ಒಳಚರಂಡಿ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಕೀಮ್ ಆಡರ್‌ಗಳು, ವಿವಿಧ ಮಣ್ಣಿನ ಮಾದರಿ, ಇಳಿಜಾರು, ULL, ಲೈನ್‌ಮೆಂಟ್, ಸವತ, ವಿಪತ್ತು ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಜಲಾನಯನ ನಕ್ಷೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ..

ಓವರ್ಲೇ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ-ಭುವನ್/ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸಿಯಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪದರಗಳನ್ನು (ಒಳಚರಂಡಿ, ಮಣ್ಣು, ಇಳಿಜಾರು, ಎಲ್‌ಯುಎಲ್‌ಸಿ, ಲೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ...) ಒವರ್ಲೇ ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ NRM ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಜಿಯೋಟ್ಯಾಗ್ ಮಾಡಲಾದ ಡೇಟಾ- ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಕಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಯ Saturation ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು

ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ- ಟೇಬಲ್ ಯೋಜನೆ ನಂತರ, NRM ಕಾಮಗಾರಿಗಯ ರಚನೆಗಳ ನಿಜವಾದ ನೆಲದ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು

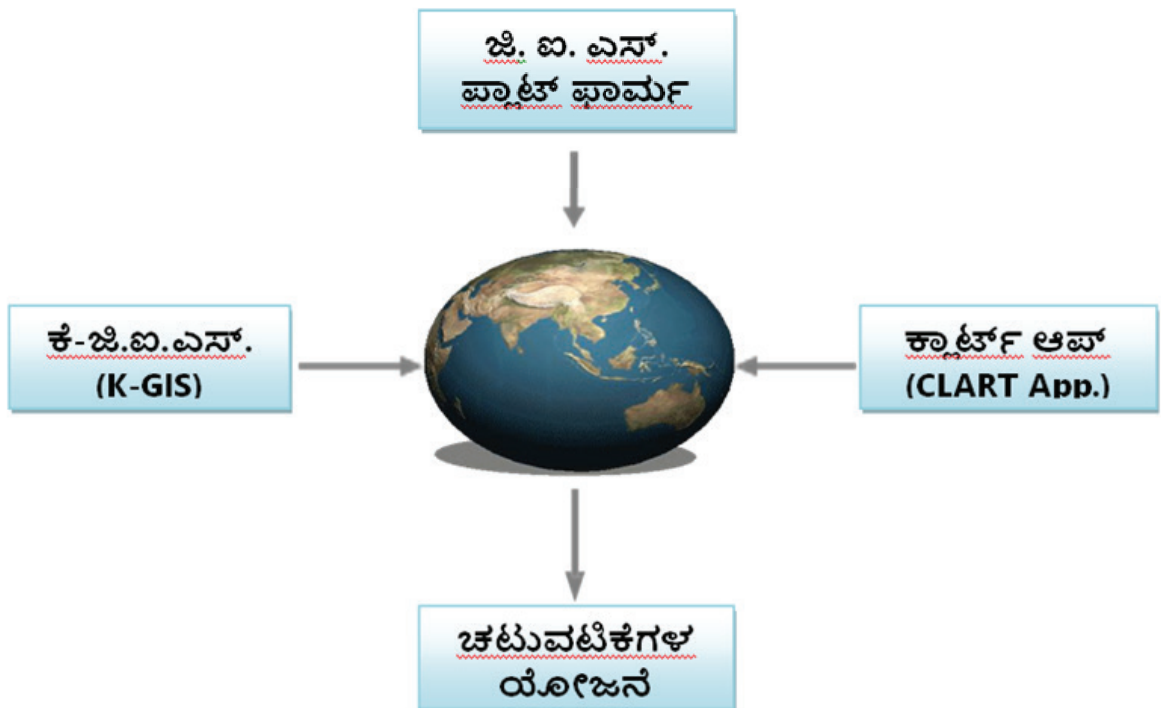
ಸಮೀಕ್ಷೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ)-ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ

ವಿಭಾಗ (features)	ಕಾಮಗಾರಿಗಳು
ಪಾಯಿಂಟ್ (Point) 	ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂಮ್, ಗಲ್ಲಿಪ್ಪಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ
ರೇಖೆ (Line) 	ರಸ್ತೆ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಬದು, ಕ್ಷೇತ್ರ ಬದು ನೆಡುತೋಪು, ರಸ್ತೆ ಬದಿ ನೆಡುತೋಪು ಇತ್ಯಾದಿ
ಬಹುಭುಜಾಕೃತಿ (Polygon) 	ಕೃಷಿಹೂಂಡ, ಹೂಳೆತ್ತುವುದು, ನೆಡುತೋಪು ಇತ್ಯಾದಿ

5.2 ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಕೆ

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಜಿಐಎಸ್ ಡೊಮೇನ್ ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಳೆ, ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಲ್ಲದ ದತ್ತಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಲಾನಯನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು RS ಮತ್ತು GIS ಎರಡನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

1. ಜಲಾನಯನ ಲಕ್ಷಣ. (Watershed Characterisation)
2. ಜಲಾನಯನ ಆದ್ಯತೆ. (Watershed Prioritisation)
3. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.
4. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.
5. ಕೆಡೆಸ್ಟಲ್ ನಕ್ಷೆ. (ಗ್ರಾಮ ನಕ್ಷೆ)
6. ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಲಯಗಳು.
7. ಅಂದಾಜು ನೀರಿನ ಹರಿವು.
8. ಜಲ ಆಯವ್ಯಯ.
9. ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ.
10. ಹಾಲಿ ಇರುವ ರಚನೆಗಳ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್. (Bhuvan MGNREGA)
11. ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳದ ಆಯ್ಕೆ.
12. ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಶ್ರುತಿ.
13. ಉಸ್ತುವಾರಿ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.



1. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆ

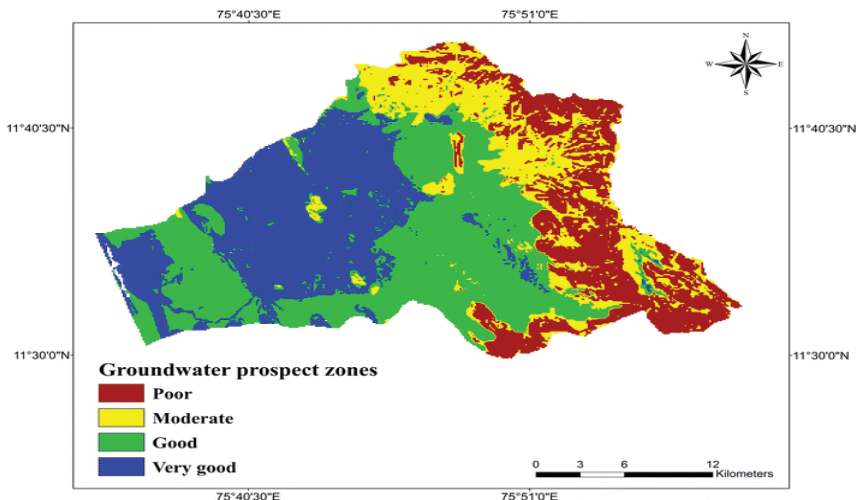
ವಿವಿಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, Land Use/Land Cover, Soil, Slope, Hydrogeology, Drainage, ಸಾರಿಗೆ ಜಾಲ ಮತ್ತು ಜನವಸತಿ ಸ್ಥಳಗಳು, ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ವಾರು ಜಮೀನಿನ ವಿವರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು KRSAC ನಿಂದ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.



2. ಮಣ್ಣಿನ ವಿಧಗಳ ನಕ್ಷೆ (Soil Map)

ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ವಿಧ, ಇಳಿಜಾರು, ನೀರು ಇಂಗುವಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮಣ್ಣಿನ ಆಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ತಯಾರಿಸಿದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಣ್ಣು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾಗುವುದು.

3. ಅಂಚರ್ಜಲ ಲಭ್ಯತೆಯ ವಿವರಣಾ ನಕ್ಷೆ (Groundwater Prospectus Mapping)

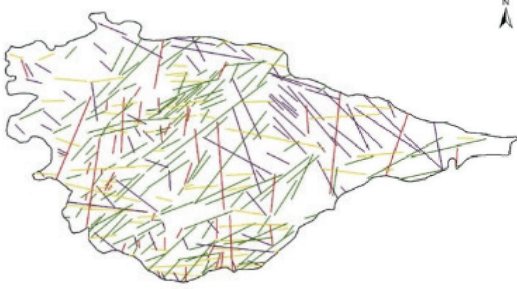
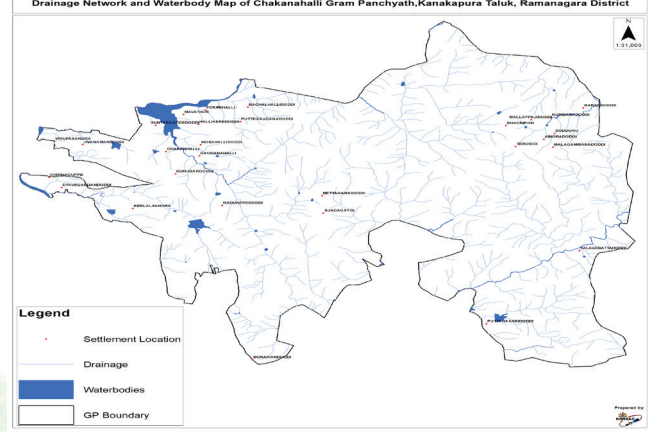


ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಕ್ಷೆಯು ಸಂಭಾವ್ಯ ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ವಲಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಸ್ಥಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಅದರಂತೆ, ಆಯ್ದು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ಮಿತಿಮೀರಿದ ಅಂತರ್ಜಲ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜಲಚರಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅಂತರ್ಜಲ ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

4. ಜಲವಾಹಿನಿ ನಕ್ಷೆ (Drainage map)

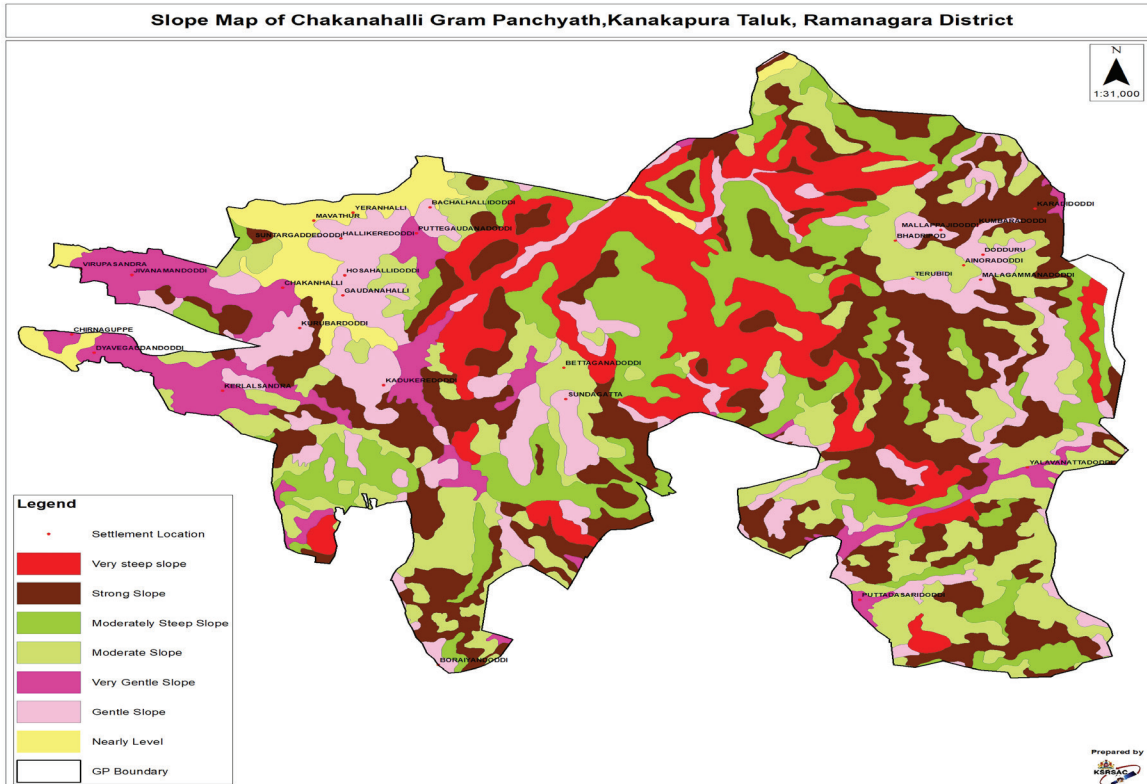
ಈ ನಕ್ಷೆಯು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕೊರಕಲು, ಹಳ್ಳ, ಕೊಳ್ಳಗಳ ರಚನೆ, ವಿಧ, ಉದ್ದ, ಅಗಲ, ಆಳ, ಕೊರಕಲಿನ ಇಳಿಜಾರು ಮತ್ತು ಸ್ತರಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಜಲವಾಹಿನಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ, ಹಳ್ಳ-ಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.



5. ರಚನಾತ್ಮಕ ಭೂವಿಜ್ಞಾನ ನಕ್ಷೆ (Lineament Map):

ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಮರುಪೂರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು..

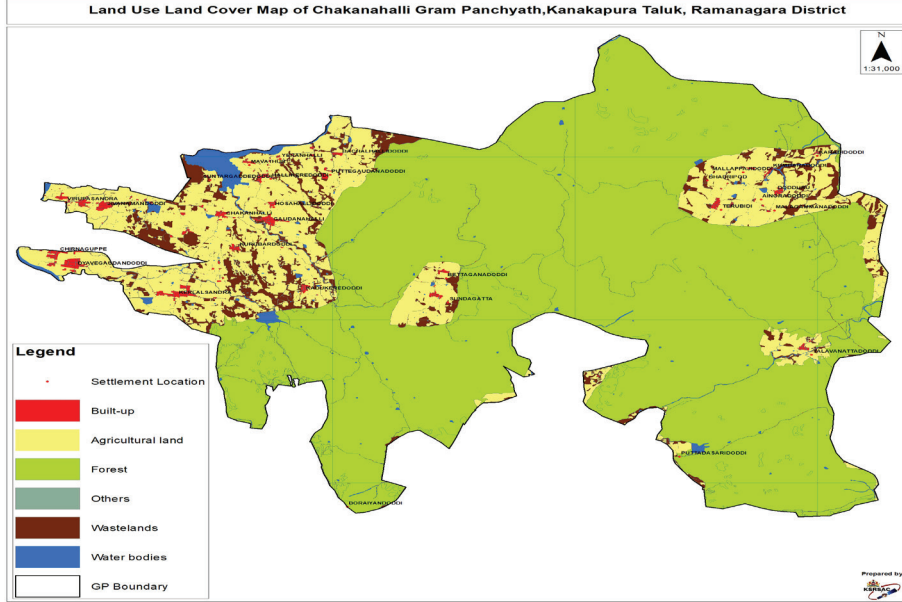
6. ಏಳಿಜಾರು ನಕ್ಷೆ



ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಇಳಿಜಾರಿನ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಈ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ಥಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಣ್ಣು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಉದಾ:- ಶೇ.8ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಳಿಜಾರು ಇರುವ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದು ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ಬದುವಿನ, ಉದ್ದ, ಬದುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಗುರುತಿಸಲು ಮಣ್ಣಿನ ಇಳಿಜಾರು ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶೇ. 8-15, ಶೇ. 15-25 ಮತ್ತು ಶೇ. 25ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಈ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

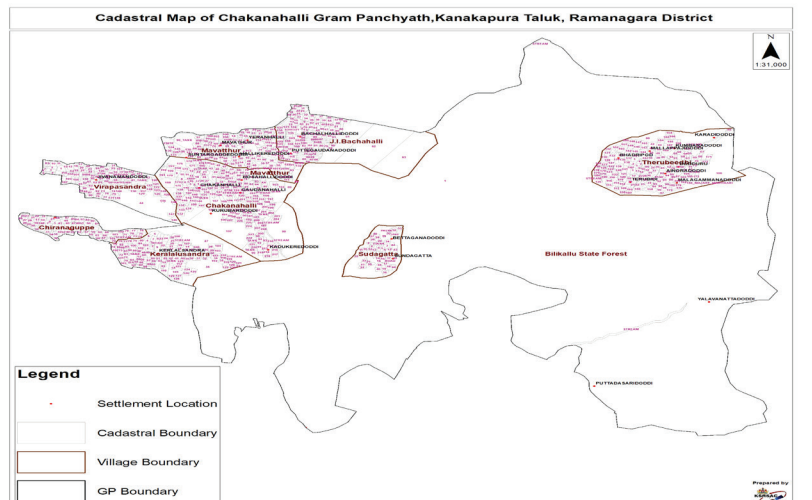
7. ಭೂ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಭೂ ಹೊದಿಕೆ ನಕ್ಷೆ(Land Use and Land Cover Map)



ಈ ನಕ್ಷೆಯು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಭೂ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಭೂ ಹೊದಿಕೆಯ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿತರಣೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ಪಾಳು ಭೂಮಿ, ನೆಡುತೋಪು, ಅರಣ್ಯ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲು/ಕಲ್ಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ, ಜಲಮೂಲಗಳು, ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ/ಕೈಗಾರಿಕೆ/ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪರ್ಯಾಯ ಭೂ ಬಳಕೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಮಣ್ಣು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು, ಸಮುದಾಯದ ಜಮೀನುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೀಕರಣ/ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮೂಲಕ ರೈತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜಮೀನುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

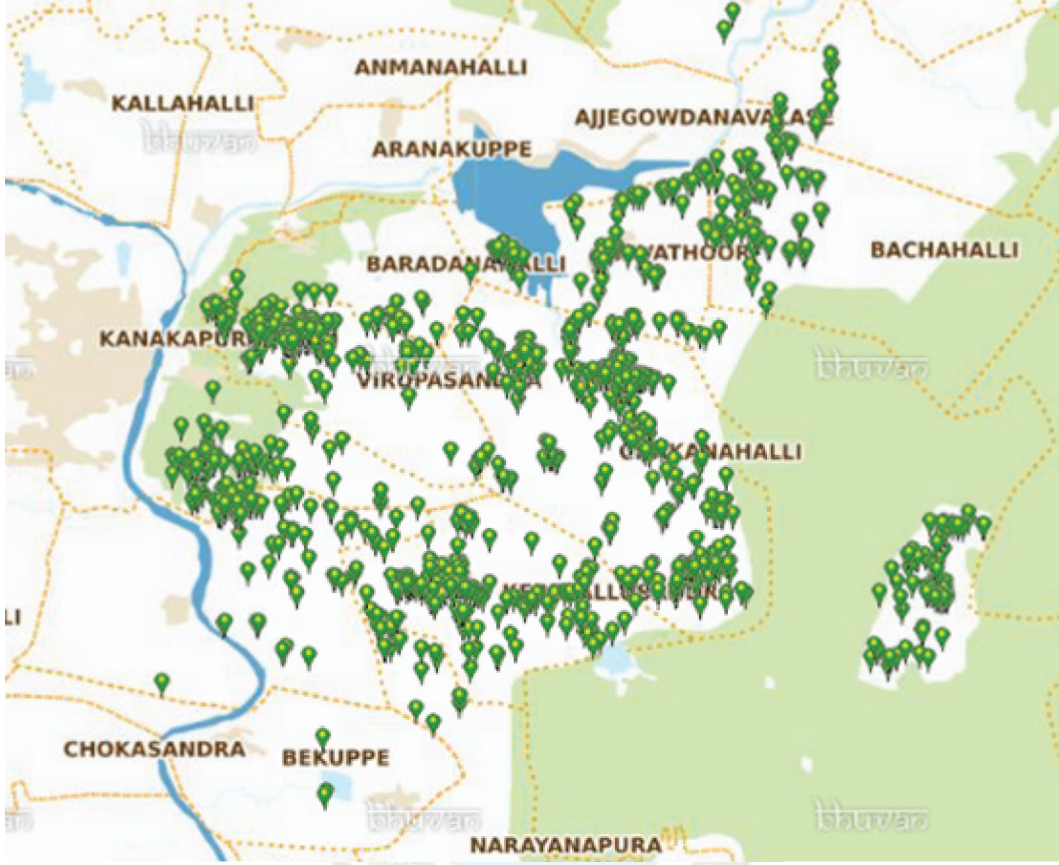
8. ಮಣ್ಣಿನ ವಿಧಗಳ ನಕ್ಷೆ ಕ್ಯಾಡಾಸ್ಟ್ರಲ್ ನಕ್ಷೆ (cadastral map)

ಈ ನಕ್ಷೆಯು ಭೂಭಾಗದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮವಾರು ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೊಸಾಯಿಸ್ ಮಾಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

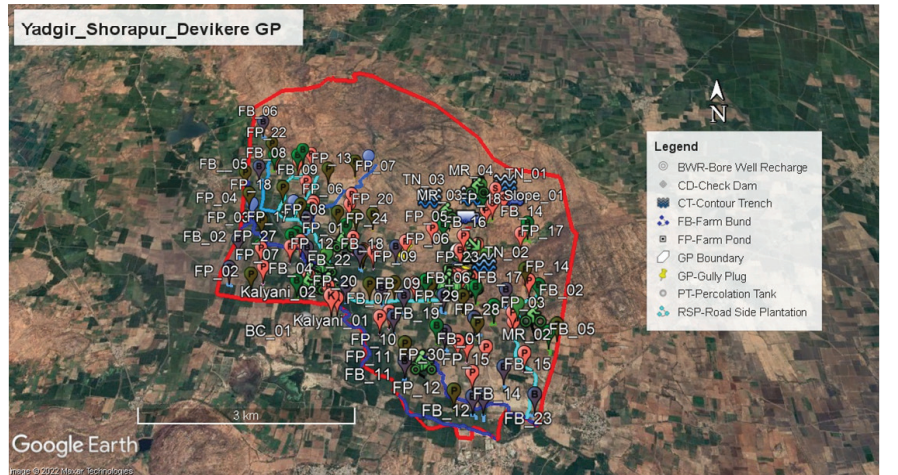
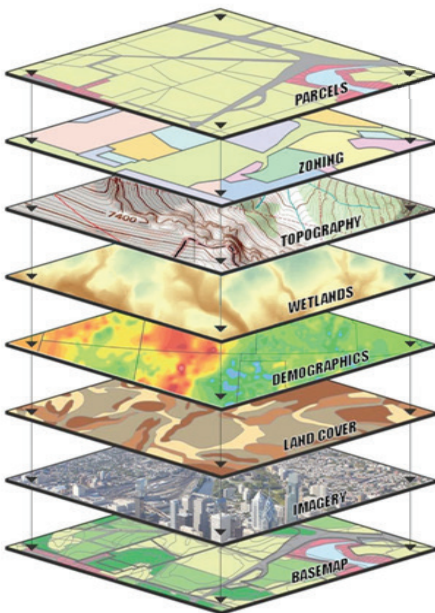


9. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಜಿಯೋಟ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಲಾದ ನಕ್ಷೆ

ಈ ನಕ್ಷೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.



* ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆಗಳ ಮೇಲ್ದರದ ಅಂತಿಮ KML ಜಠರಣ



5.3 ಜಲಾನಯನ (Watershed) ಎಂದರೇನು?



ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ನೀರು ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೊಳ್ಳುಗಳಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಹರಿದ ಸಣ್ಣ ಕೊಳ್ಳುಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳವು ಮತ್ತೆ ಇಳಿಜಾರಿನ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದುಬಂದು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆ ಅಥವಾ ನದಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜಲ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವೆನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ.

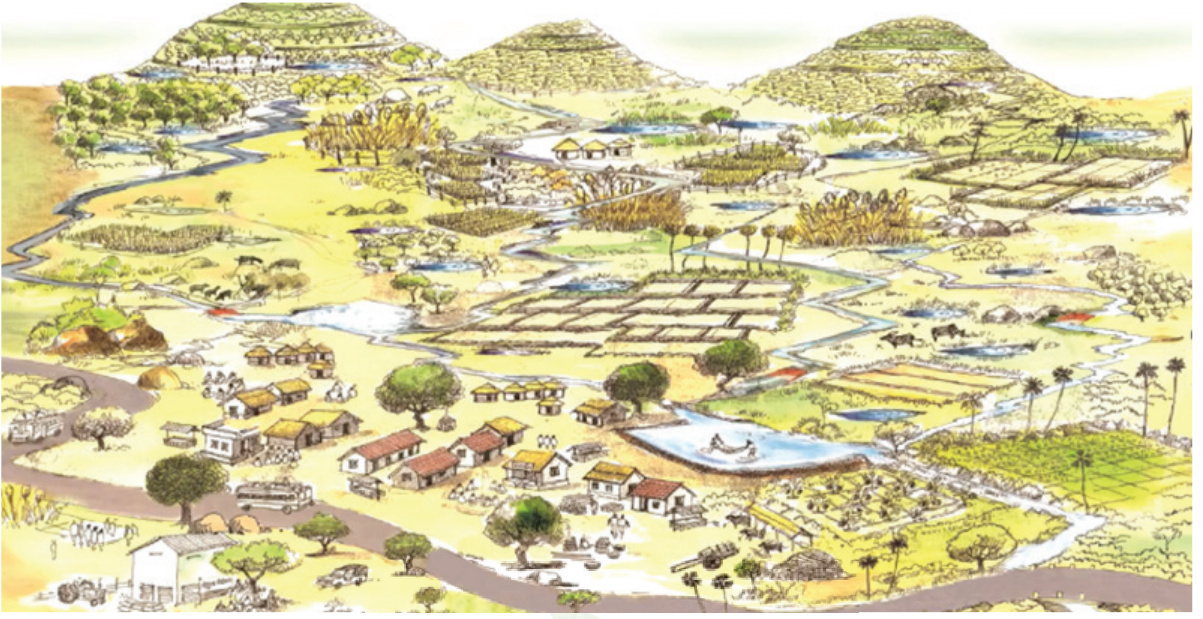
ದಿಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಗ್ಗುಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವ ಮಳೆ ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವೆನ್ನಬಹುದು.

ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ: ದಿಣ್ಣೆ ಪ್ರದೇಶ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಉಪಜಲಾನಯನ/ ಕಿರುಜಲಾನಯನಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

5.3.1 ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ದಿಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕಣಿವೆಯತ್ತ ನೀರು ಹರಿಯುವಾಗ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ, ಜೀವರಾಶಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಮಾನವನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಲಾನಯನ ಯೋಜನೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

1. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಮಿತಬಳಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ
2. ಮಳೆ ನೀರಿನ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಮಳೆನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ
3. ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ವಿವಿಧ ಉಪಚಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು
4. ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನ ಕುರಿತ ಜಾಗೃತಿ
5. ಬತ್ತಿದ ತೆರೆದ ಬಾವಿ/ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ
6. ಪ್ರದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗುವಂತೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ರೈತರೇ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪರಿಚಯ
7. ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯ ಸಂಘಟನೆ
8. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳ ಸೃಜನೆ
9. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಭೂರಹಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಜನೆ.



5.3.2 ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು:

ನೆಲ, ಜಲ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತರುವ ಸಮಗ್ರ ಮಾರ್ಗವೇ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 6 ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. **ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:** ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಮುದಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನರ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿ, ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದಂತಹ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ, ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಹಾಗೂ ಬಳಕೆದಾರರ ಗುಂಪುಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು.

2. **ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆ:** ಭೂ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಬಿದ್ದ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹಲವು ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

- * ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಉಪಚಾರಗಳು: ಸಮಪಾತಳಿ ಬದು, ಕಂದಕ ಬದು, ಸಮಪಾತಳಿ ಕಂದಕ, ಸಸ್ಯ ತಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
- * ಸಾಗುವಳಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳಾದ ಮಾಗಿ ಉಳುಮೆ, ಸಮಪಾತಳಿ ಬೇಸಾಯ, ಸಮಪಾತಳಿ ಗುಂಟ ಅಥವಾ ಇಳುಕಲಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಬದುಗಳು, ದೋಣಿ ಸಾಲುಗಳು, ಬದು ಬೇಸಾಯ, ಚೌಕ ಮಡಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ,
- * ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹೊರ ಹಾಕುವ ಕ್ರಮಗಳು: ತಿರುವುಗಾಲುವೆ, ನೀರು ದಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.
- * ಕೊರಕಲು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು: ಕೊರಕಲು, ಕೊಳ್ಳೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ರಚನೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.
- * ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು: ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ, ನಾಲಾಬದು, ಕಿಂಡಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿ.

3. **ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆ:** ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ / ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಮಾಡುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸವಕಳಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು / ತೇವಾಂಶ ಲಭ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಳೆಗಳ ಆಧುನಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

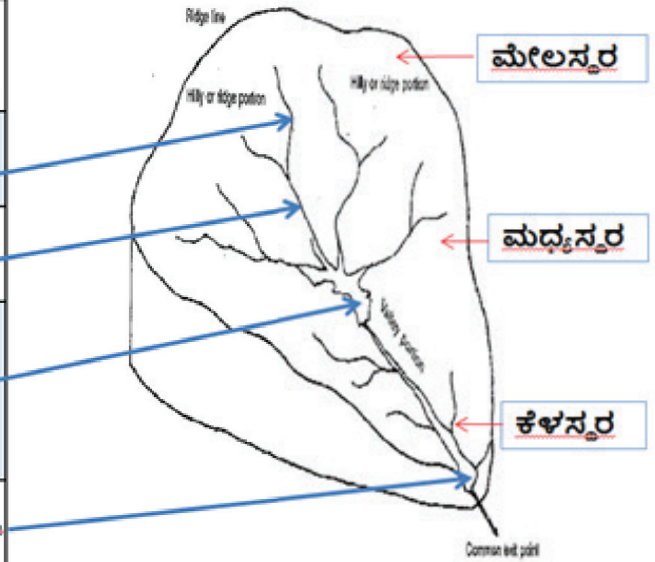
4. ಅರಣ್ಯೀಕರಣ: ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮೇವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

5. ತೋಟಗಾರಿಕೆ: ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಬೇರುಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಅಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆಗೊಳಿಸುವುದು.

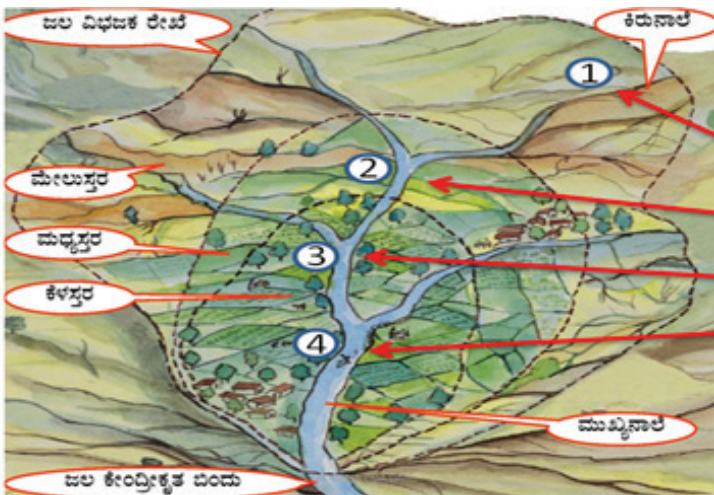
6. ಜೀವನಾಧಾರ ಮೂಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿವಿಧ ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು: ಕೃಷಿಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ವ್ಯಾಪಾರ, ಆದಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುವುದು.

5.3.3 ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಹರಿಚಯ:

ನಾಲೆಯ ಹೆಸರು	ನೀರು ಹೊರ ಹೋಗುವ ನಾಲೆಯ ಶ್ರೇಣಿಗಳು	ಜಲಾನಯನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಲ್ಲಿ)
ಸಣ್ಣ ಗಲಿ (ಓಣಿ)	ಮೊದಲ ಹಂತ (1 st ಆರ್ಡರ್)	0 - 2
ಕಾಲುವೆ	ಎರಡನೆಯ ಹಂತ (2 nd ಆರ್ಡರ್)	2 - 50
4-5 ಕಾಲುವೆಗಳು ಸೇರುವ ನಾಲೆ	ಮೂರನೆಯ ಹಂತ (3 rd ಆರ್ಡರ್)	50 - 500
ಹಳ್ಳ, ನದಿ	ಉನ್ನತ ಹಂತ (Top ಆರ್ಡರ್)	500 ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು



5.3.4 ಜಲಾನಯನದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳು:



ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು 4 ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು

- 1) ಪ್ರಥಮ ಹಂತದ ಹಳ್ಳಗಳು
- 2) ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಹಳ್ಳಗಳು
- 3) ಮೂರನೇ ಹಂತದ ಹಳ್ಳಗಳು
- 4) ನಾಲ್ಕನೇ ಹಂತದ ಹಳ್ಳಗಳು

5.3.5 ದಿಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕಣಿವೆ ಉಪಚಾರ (Ridge to Valley Approach):



ಅಧ್ಯಾಯ-6

ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು



ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಶೇ. 65ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪ್ರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ನೆಲ-ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಬೇಕಿದೆ. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕರಣ 4ರ ಉಲ್ಲೇಖಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 3 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನ ಜನವಸತಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 2 ಬಾರಿ ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಗೆ ಕರೆತರಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, 4 ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಮಹಿಳಾ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯೂ ಒಂದು.

6.1 ಮಹಿಳಾ ಗ್ರಾಮಸಭೆ



ತೋಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರು, ಒಂಟಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಗ್ರಾಮಸಭೆಯು ನೆರವಾಗುವುದು. ಸಾಧನೆಗೈದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ, ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಅರ್ಹ ಮಹಿಳಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮಹಿಳಾ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

6.2 ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳು

ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಬದುಕಿನ ಆಧಾರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನೆರವಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೂಲಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನವಸತಿ, ವಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆ-ಮನೆ ಭೇಟಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಕುರಿತು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.

6.3 ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು



ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ 4 ನೇ ಆವೃತ್ತಿ 2013ರ ಅಧ್ಯಾಯ 9ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ, ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಂಡಿಕೆ 5ರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಂತೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದು, ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸದ ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ, ಅವಕಾಶವಿರುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭತ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ, ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ, ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-7

ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ

7.1 ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ

- * ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು.
- * ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಇರುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- * ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.
- * ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

7.2 ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳು

1. ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
2. ಜನರಿಗೆ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯುವ ಮಾನದಂಡಗಳು, ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿನ ದಕ್ಷತೆ, ಆದ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
4. ಸರಳವಾದ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
5. ಸಮುದಾಯದ ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಪರಸ್ಪರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಂಡನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ ಅವರೊಳಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿನಿಮಯ ಉಂಟಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
6. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕರಡು ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ.
7. ಸಮುದಾಯದೊಳಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರ ಭೇದಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು “ಕೊನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಧ್ವನಿಯು ಮೊದಲು” ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಈ ಧ್ವನಿಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲನವಾಗುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
8. ಕಾರ್ಯಾನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
9. ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಮುದಾಯದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿ, ಜನರು ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ, ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಯಕರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
10. ಸಾಮೂಹಿಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
11. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
12. ಜನ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ, ಜನರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಕಾಲಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

7.3 ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಿ.ಆರ್.ಎ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನಗಳು

ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು (ಪಿ.ಆರ್.ಎ / Participatory Rural appraisal) ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ (ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಅಧ್ಯಯನದೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಪಿ.ಆರ್.ಎ ಉದ್ದೇಶಗಳು;

- * ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
- * ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
- * ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
- * ಸಮರ್ಪಕ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು (PRA) ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು: ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿ, ರಂಗೋಲಿ ಪುಡಿ, ಚಾರ್ಟ್ ಪೇಪರ್, ಪೆನ್ನು ನಮೂನೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

7.3.2 ಅ) ಸುಗಮಗಾರ (Facilitator)ರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಗೌರವಿಸಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು.
- * ಸುಗಮಗಾರಿಕೆ ಇರಲಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಸುಗಮಗಾರರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು
- * ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು
- * ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಪಿ.ಆರ್.ಎ ಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹ ಸುಗಮಗಾರರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು

7.3.3 ಆ) ಟಿಪ್ಪಣಿದಾರರಿಗೆ (Note taker) ಇರಬೇಕಾದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೂಕ್ತವಿರುವ ನಮೂನೆಗಳು ಅಥವಾ Charts ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸುಗಮಗಾರ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

7.3.4 ಪಿ.ಆರ್.ಎ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಮಾಡಬಾರದ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು

ಅ) ಮಾಡಬಹುದಾದದ್ದು (Do's)

- * ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕಾ ತಂಡವು ಅವಶ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- * ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕಾ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಹೊಂದುವುದು.
- * ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅರ್ಹತಾ ಮಾಪಕಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸುವುದು.
- * ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು

ಆ) ಮಾಡಬಾರದ್ದು (Dont'S)

- * ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವಚನ ನೀಡಬಾರದು.

- * ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಡಿ. ಮೊದಲ ಹಂತದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ.

7.4 ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (PRA) ಯ ವಿಧಾನಗಳು

7.4.1 ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆ:

ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.



- * ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ, ಕಾರಣಗಳು, ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳ ಕುರಿತು ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಸುವುದು.
- * ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.
- * ಆದ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ನಕ್ಷೆ ರಚಿಸುವುದು.
- * ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಗುಂಪಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು.
- * ನಕ್ಷೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿ ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ.
 - » ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಂಡಿಸುವುದು
 - » ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳು ಕುರಿತಂತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
 - » ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆಯುವುದು.

7.4.2 ಕಾಲು ನಡುಗೆ (ಅಡ್ಡ ನಡಿಗೆ) (Transect walk)

ಈ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.



ಕಾಲು ನಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು

- * ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿ, ಆಗಿರುವ, ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು.
- * ಗ್ರಾಮದ ಗೋಮಾಳ, ಗುಂಡುತೋಪು, ಸ್ಮಶಾನ, ಕೆರೆ, ಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ ಗಡಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.
- * ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಭೂಮಿಯ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.
- * ಸಾಮೂಹಿಕ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡನಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳಿವೆ. ಯಾವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ/ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.
- * ಕಾಲು ನಡಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಆಪ್ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು
 - » ವಿವಿಧ ಮ್ಯಾಪ್‌ಗಳು - ಗ್ರಾಮ ನಕ್ಷೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಕ್ಷೆ, ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಮ್ಯಾಪ್, ಇಳಿಜಾರು ನಕ್ಷೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಗಡಿ ನಕಷೆ ಇತ್ಯಾದಿ
 - » ಮಾಹಿತಿ - ರೈತರ ಪಟ್ಟಿ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ವಿವರ, ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮೂಲಗಳು, ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿ

7.4.3 ಋತುಮಾನ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಸುವುದು: (Seasonality Mapping)

ವರ್ಷದ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಹಬ್ಬ-ಅಚರಣೆಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಕ್ಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು 5 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.

ವಿಧ	ಮಾರ್ಚ್	ಏಪ್ರಿಲ್	ಮೇ	ಜೂನ್	ಜುಲೈ	ಆಗಸ್ಟ್	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್	ಅಕ್ಟೋಬರ್	ನವೆಂಬರ್	ಡಿಸೆಂಬರ್	ಒಟ್ಟು
1. ಮಳೆ			++	++	+	+	+++	+++	+	+	ಮಾನ್ಯ
2. ಕುಡುಮೆ			+	++	+++	++	+	+	+	+	ಮಾನ್ಯ
3. ಕೃಷಿ	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	ಮಾನ್ಯ
4. ವಿದ್ಯೆ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	ಮಾನ್ಯ
5. ಮನೆ	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	ಮಾನ್ಯ
6. ಕುಟುಂಬ	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	ಮಾನ್ಯ
7. ಕೆಲಸ	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	ಮಾನ್ಯ
8. ಸಮಸ್ಯೆ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	ಮಾನ್ಯ
9. ಸಮಸ್ಯೆ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	ಮಾನ್ಯ
10. ಸಮಸ್ಯೆ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	ಮಾನ್ಯ

ಸೂಚನೆ: ++ ಎಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, +++ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, + ಎಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ.

ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು:

- * ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ವರ್ಷವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ.
- * ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯರು ಅನುಸರಿಸುವ ಋತುಮಾನಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಬಳಸಲು ತಿಳಿಸಿ.
- * ನಕ್ಷೆಯ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಿ. ಉದಾ: ಕೃಷಿ, ಕೂಲಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ವಲಸೆಗಾರರು, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.
- * ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಅಂಶದ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನೆಯ ಮೂಲಕ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು. ಉದಾ: ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೇಡಿಕೆ, ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ/ಕಡಿಮೆಯ/ತುಂಬಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

7.4.4 ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ (Identification of Problems)

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕುರಿತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

- * ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ನೀರು ಇಂಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
- * ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾವುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು - ನೀರು, ಮೇವು, ಆಹಾರ, ಇತ್ಯಾದಿ
- * ಗೋಮಾಳಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.
- * ಜಲ ಮೂಲಗಳ (ಕೆರೆ, ಗೋಕುಂಟೆ, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.
- * ಪೋಷಕ ಕಾಲುಮೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪುನಃಶ್ಚೇತನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

7.4.5 ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಜನರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಆಧ್ಯತೀಕರಣ (Identification of activities and Prioritisation)

- * ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧಾರಿತ ಸ್ಥಳ ಸೂಕ್ತತೆ ಮೇಲೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
- * ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಬೇಡಿಕೆ, ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
- * ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಒಪ್ಪಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
- * ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮೊದಲು ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಬಳಿ ಮಂಡಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಧ್ಯತೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು.
- * ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನರೇಗಾ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- * ಇದೇ ರೀತಿ ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡಲಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಚರ್ಚಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.

7.5 ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ (ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ) ಕಾಮಗಾರಿಗಳು (Permissible Works)

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ಅನುಸೂಚಿ 1 ರಂತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು 4 ಪ್ರವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಒಟ್ಟು 264 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 182 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿದ್ದು, ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆ 84 ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ 164 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನುಮತಿಸಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಪುಟ (58) ರಲ್ಲಿ ವಿವರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-8

ಗ್ರಾಮ ಪರಿಷರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ (ಜಿಹಿಎಎಸ್)

ಗ್ರಾಮ ಪರಿಷರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಇದನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಪ್ರಕರಣ 61J, ಕೆಪಿಆರ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1993ರ ಅನ್ವಯ ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಉಪ ಸಮಿತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

“ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಲಾದ ಗಡಿ (ಸರಹದ್ದು) ಹೊಂದಿದ ಜನ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಒಂದು ಸಮಾನ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು, ಕಲಹ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮಂಜೂರುಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರುವುದು” ಎಂದು ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯ ಅಂಶಗಳು:

1. ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಲಾದ ಗಡಿ ಹೊಂದಿದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಗ್ರಾಮ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
2. ಗ್ರಾಮ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಸಮಾನ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
3. ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಸಮಾನ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ನಿಯಮ, ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಅನುಸರಿಸುವುದು.

ಗೋಮಾಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು

1. **ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದು:** ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಗೋಮಾಳ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಹಿಂದೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುಸಿಯಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದು.
2. **ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗುವುದು:** ಸೂಕ್ತ ಪರ್ಯಾಯ ಪರಿಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಗೋಮಾಳಗಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗುವುದು.
3. **ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಹೊಂದುವುದು:** ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷದಪಡಿಸಲಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಕಸನಗೊಳಿಸಲು ಸ್ಪಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹೊಂದುವುದು
4. **ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ರಚನೆ:** ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಕುರಿತು ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳು, ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
5. **ಉಸ್ತುವಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು:** ಗೋಮಾಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಉಸ್ತುವಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.
6. **ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ನ್ಯಾಯಯುತ ಬಳಕೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆ ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.**

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧನೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು

ಅ) ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ (ಪಿಡಿಒ) ಇವರ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು:

1. ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಗದಿಂದ (all caste categories) ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟು 13 ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ.50 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿರುವಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದು.
2. ಜಿಪಿಎಎಸ್ ಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು
3. ಪ್ರತಿ 6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಕರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು.
4. ಜಿಪಿಡಿಒ / ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ (Perspective Plan) / ಡಿಪಿಆರ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಆ) ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ (ಜಿಪಿಎಎಸ್)ಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು:

1. ಸಿಎಲ್‌ಎಂ (Common Land Mapping) ಸಾಧನ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಗೋಮಾಳ ಮತ್ತು ಜಲ ಮೂಲಗಳ ನಕ್ಷೀಕರಣ (mapping) ಮಾಡುವುದು
2. ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಡಿಪಿಆರ್ ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು.
3. ಡಿಪಿಆರ್ ನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಿ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅವಲೋಕನ/ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು.
4. ಒಮ್ಮೆ ಗೋಮಾಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಸೃಜನೆ ಮಾಡಲಾದ ಆಸ್ತಿಗಳ ಮುಂದಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
5. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಗೋಮಾಳ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು.
6. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ, ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-9

ಗೋಮಾಳ ಉಪ-ಯೋಜನೆ (Gomala Sub Plan)

9.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇಯಲು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಭೂಮಿಗೆ ಗೋಮಾಳ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಭೂ ಕಂದಾಯ 1966 ನಿಯಮ 97 (1) ರ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 100 ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ 12 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮೀಸಲು ಇರಿಸಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಕಾಯ್ದೆ 94, ಎ. ಬಿ. ಸಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸಕ್ರಮ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೋಮಾಳವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 65.09 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾಮೂಹಿಕ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, 17.5 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಷ್ಟು ಗೋಮಾಳ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ, ಇದು ಗ್ರಾಮ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಗೋಮಾಳಗಳು ಆಹಾರ, ಮೇವು, ಮರ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ತನ್ನ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎ-11017/40/2011-MGNREGA (UN) ನಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ 14, 2012 ರಂದು MGNREGA ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರ ನಿರೋಧಕಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಮಾಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಭೂಮಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಹೊಂದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

9.2 ಉದ್ದೇಶ

- * ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನವಕುಲದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಗೋಮಾಳದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- * ಗೋಮಾಳ ಭೂಮಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.
- * ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಗೋಮಾಳ ಭೂಮಿಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- * ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನತೆ ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- * ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- * ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ ಮಾಡುವುದು.

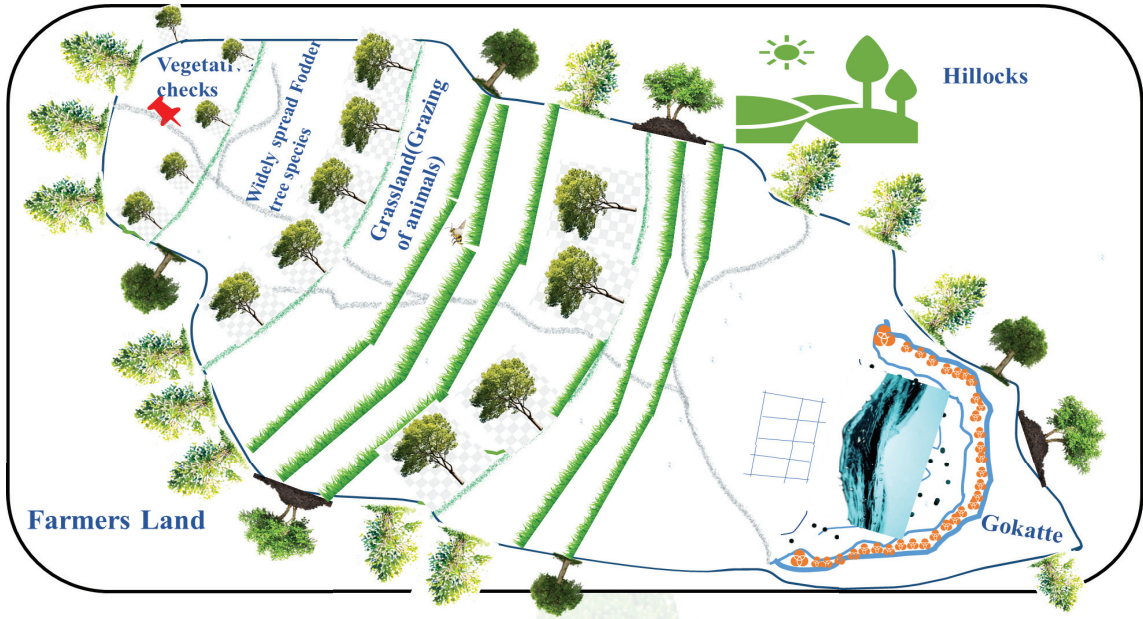
9.3 ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ

- * ಮಾಹಿತಿಯ ದ್ವಿತೀಯ ಮೂಲದ ಪ್ರಕಾರ ಗೋಮಾಳದ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ (ಕಂದಾಯ ದಾಖಲೆಗಳು, Barren Land, Dishank App)
- * ಗೋಮಾಳಗಳ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು PRA ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು.
- * ಕಾಮನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ (CLM) ಉಪಕರಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗೋಮಾಳದ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು

9.4 ಕಾರ್ಯಗಳ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.

9.5 ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು



ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳೆಂದರೆ ಗಡಿ/ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಂದಕ ನಿರ್ಮಾಣ, ಜೈವಿಕ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ಭೂ/ಕತ್ತಾಳೆ ಸಸಿ ನಾಟಿ, ಕಂದಕಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (Staggered / contour trenches), ಕಲ್ಲು ತಡೆ, ಪೋಷಕ ಕಾಲುಗಳ ಉಪಚಾರ, ಗೇಬಿಯಾನ್ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂಗಳು, ಗೋಕಟ್ಟೆ ಪುನಶ್ಚೇತನ, ಸೀಡ್ ಬಾಲ್, ನರ್ಸರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಗೋಮಾಳ ಉಪ ಯೋಜನೆಯನ್ನು GPAS ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಬಂಧಿತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಈ ಉಪ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು.

- * ಭೂ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಭೂ ಹೊದಿಕೆ, ಜಲವಾಹಿನಿ ನಕ್ಷೆ, ಇಳಿಜಾರು ನಕ್ಷೆ ಮತ್ತು CLART ನಕ್ಷೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು
- * ಸೂಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು CLART-DET App ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- * ಗೋಮಾಳದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಮಾಡಲು CLM ಉಪಕರಣವನ್ನು ಬಳಸುವುದು (ಉದಾ., ಸಸ್ಯಗಳು.)

9.6 ಗೋಮಾಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಳಸಬೇಕಾದ ನಮೂನೆ

ಗೋಮಾಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ

ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು		ಪಂಚಾಯತ್:	
ತಾಲ್ಲೂಕು		ಜಿಲ್ಲೆ:	
ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಅಭಿರುದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ (GPAS)			
ಗೋಮಾಳ ವಿವರ: (ದಿಶಾಂಕ್ ಆಪ್)	---- ಎಕರೆ	ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ: (ಜಾನುವಾರು ಗಣತಿ 2019)	
ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ		ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ:	

9.7 ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿವರ

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಘಟಕ	ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಕೂಲಿ ದಿನಗಳು	ಮೊತ್ತ		
				ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚ	ಸಾಮಗ್ರಿ ವೆಚ್ಚ	ಒಟ್ಟು (ರೂ)
ಜಾನುವಾರು / ಗಡಿ ಕಂದಕಗಳು / ಗಡಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆ						
ಜೀವಂತ ಬೇಲಿ / ಕತಾಳೆ / ಮರ ನೆಡುವಿಕೆ						
ಕಂದಕಗಳು (Staggered / Contour)						
ಕಲ್ಲು ತಡೆಗಳು						
ಪೋಷಕ ಕಾಲುಕಳೆಗಳ ಉಪಚಾರ (ಕಲ್ಲು ತಡೆ / ಚಿಕ್ ಡ್ಯಾಂ / ಗೆಬಿಯನ್ ತಡೆ / ಸಸ್ಯ ತಡೆ)						
ಗೋಕುಂಟೆಗಳ ಪುನಃಶ್ಚೇತನ/ರಿಪೇರಿ (ಸೂಕ್ತತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ)						
ಒತ್ತುವರಿ ತೆರವುಗೊಳಿಸುವುದು						
ನರ್ಸರಿ / ಸಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ						
ಬೀಜ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಚದುರಿಸುವುದು (Seed Ball)						
ನೆಡುತೋಪು / ಸಸಿ ನಾಟಿ						
ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಭೂಮಿ/ನರ್ಸರಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ						
ಗೋಮಾಳದಿಂದ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕ ಕಾಲುಕಳೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕ / ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದು						

ಅಧ್ಯಾಯ-10

ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಉಪ-ಯೋಜನೆ (Disaster Management Sub- Plan)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಆಲಿಕ್ಯಲ್ಲು, ಉಲ್ಪಣಗಳು, ಚಂಡಮಾರುತಗಳು, ಚಂಡಮಾರುತದ ಉಲ್ಪಣಗಳು, ಭೂಕಂಪಗಳು, ಭೂಕುಸಿತಗಳು, ಸುನಾಮಿಗಳು ಮುಂತಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಪಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು, ಭೀಕರ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಜೀವ, ಆಸ್ತಿ, ಬೆಳೆ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾದ ಬಂಡ್ ಗಳು / ಒಡ್ಡುಗಳು, ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂಮ್ ಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ರಚನೆಗಳು. ಸರಿಯಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಭಾರೀ ಮಳೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ನೀರಾವರಿ ರಚನೆಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ

ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದು, ಈ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಹವಾಮಾನ ಸಂಬಂಧಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಪಾಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಮತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಾಹುತಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪ-ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ

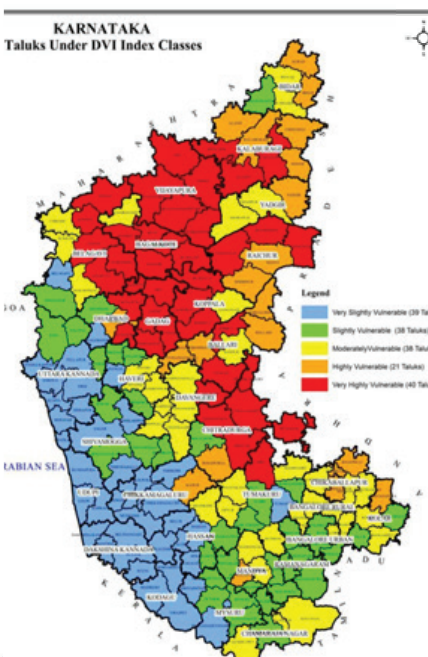
10.1 ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು:

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆ, ಸನ್ನದ್ಧತೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

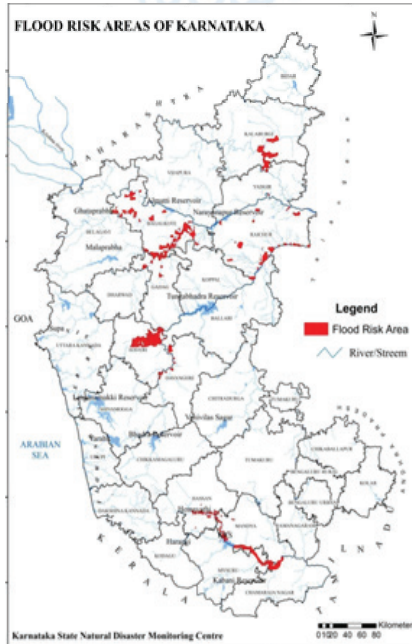
ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ:

1. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವುದು.
2. ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ವಿಕೋಪ ದುರ್ಬಲವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಪಾಯ ತಡೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.
3. ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಿಪತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಲು, ವಿಪತ್ತುಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಳಹದಿಯಡಿ ಅಗತ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

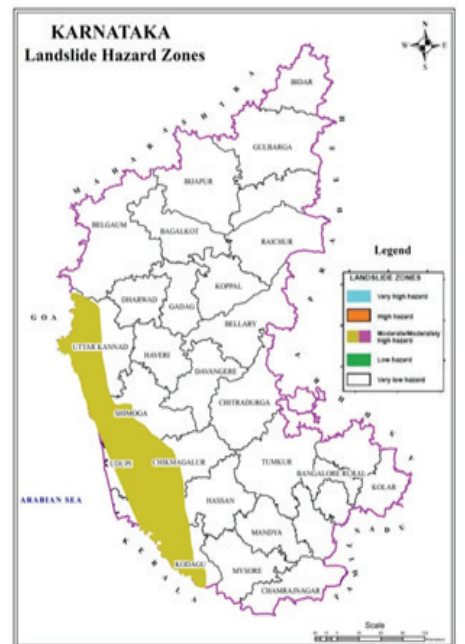
ಬರ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು



ಪ್ರವಾಹ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು



ಪ್ರವಾಹ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು



ಅಧ್ಯಾಯ-11

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಲಹಾ ಮಾದರಿಯ ಕಾಲಮಿತಿ:

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಲಹಾ ಮಾದರಿಯ ಕಾಲಮಿತಿ: 1



ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಲಹಾ ಮಾದರಿಯ ಕಾಲಮಿತಿ: 2



ಅಧ್ಯಾಯ-12

ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿನ್ಯತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ (DPR) ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಹಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು :

12.1 ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ (EO):

1. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ರನ್ವಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ವಯ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.
2. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪೂರ್ವ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.
3. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
4. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲಾಖೆಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಕುರಿತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು.

12.2 ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ) (AD):

1. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿ ಕೈಗೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಜಲ ಭದ್ರತೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಜನರಿಂದ ಬಂದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು.
3. ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, TAE, TAH, TAF, TAA, ಖಿಂಖಗಳ ಸಮನ್ವಯದೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ GIS ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

12.3 ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ (PDO):

1. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ಕುರಿತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.
2. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು Job Card ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವುದು.
3. ಜಲ ಭದ್ರತೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು.
4. ಡಿಪಿಆರ್ ತಯಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕುರಿತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡಿಸುವುದು.
5. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ (ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇಲಸ್ಥರ, ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥರ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಳಸ್ಥರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು) ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು.
6. ಜಿಪಿಡಿಪಿ / ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ (GP Perspective Plan)/ ಡಿಪಿಆರ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸಕ್ರಿಯಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
7. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ವಾರ್ಡ್/ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ GIS ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು (NRDMS ಮುಖಾಂತರ) ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ಕರಡು ಯೋಜನಾ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವುದು.
8. ಜಿಯೋ-ಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ

ನಿರ್ವಹಣೆ (NMR) ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುವುದು.

9. GIS ಆಧಾರಿತ Ridge to Valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕರುಗಳ ಸಮನ್ವಯದೊಂದಿಗೆ KML file ತಯಾರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಧೈಯವಾಗಿದ್ದು ಹಾಗೂ ವರದಿಯ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡುವುದು.

12.4 ಸಹಾಯಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ (ADPC):

1. GIS ಆಧಾರಿತ Ridge to Valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಎನ್.ಆರ್.ಡಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರುಗಳ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ KML file ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದು.
2. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ (ಡಿಪಿಸಿ) ರವರ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದು.

12.5 ಜಿಲ್ಲಾ NRDMS:

1. GIS ಆಧಾರಿತ Ridge to Valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ KML ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ TAE ಹಾಗೂ TC ರವರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
2. KSRSAC ರವರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವಾರು ತಯಾರಿಸಿದ Thematic ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವುದು.
3. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಗ್ರಾಮದ ಯೋಜನಾ/ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
4. GIS ಆಧಾರಿತ Ridge to Valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರುಗಳ
5. ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ KML file ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದು.

12.6 ಜಿಲ್ಲಾ ಐಇಸಿ ಸಂಯೋಜಕರು (D/TIEC):

1. ಜಿಲ್ಲಾ/ತಾಲ್ಲೂಕು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಐಇಸಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಯುಕ್ತಾಲಯದಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವುದು.
2. GIS ಆಧಾರಿತ Ridge to Valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವ ಕುರಿತು ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು
3. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು Job Card ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವುದು.

12.7 ತಾಲೂಕು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು (TC):

1. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೆಚ್ಚದ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. 65 ರಷ್ಟನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು
2. GIS ಆಧಾರಿತ Ridge to Valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ KML ತಯಾರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಧೈಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ (DPR) ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು. ನರೇಗಾ ತಂತ್ರಾಂಶದ GIS ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲು
3. ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.

12.8 ಜಿಲ್ಲಾ ಡಿ ಎಂ ಐ ಎಸ್(DMIS)/ಟಿ ಎಂ ಐ ಎಸ್(TMIS)

ನರೇಗಾ ತಂತ್ರಾಂಶದ GIS ಮಾಡ್ಯುಲ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು.

12.9 ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕರು (TA) ಸಿವಿಲ್/ ಕೃಷಿ/ಅರಣ್ಯ/ತೋಟಗಾರಿಕೆ/ರೇಷ್ಮೆ:

1. ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು, ತಾಳೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಸಮುದಾಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸ್ಥಳವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಸೂಕ್ತತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸ್ಥಳ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ CLART ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಬಳಸುವುದು.

2. GIS ಆಧಾರಿತ Ridge to Valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ KML file ತಯಾರಿಸುವುದು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ (DPR) ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು.
3. ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುವಾಗ GIS ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು
4. ನರೇಗಾ ತಂತ್ರಾಂಶದ GIS ಮಾಡ್ಯುಲ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು.

12.10 ವಿವಿಧ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು(ಕೃಷಿ ,ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯ ,ಪಿ.ಆರ್.ಇ.ಡಿ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ)

1. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ-ಜಲಾನಯನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಂಬಲ (ರಿಡ್ಜ್ ಟು ವ್ಯಾಲಿ ಅಪ್ರೋಚ್)
2. ಸಂಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ
3. ಡೈನೇಜ್ ಲೈನ್ ರಚನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕುರಿತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
4. ಒಮ್ಮುಖ ಯೋಜನೆ(Convergence Plan)

ಅಧ್ಯಾಯ-13

ಜಿಐಒ ಅಧಾರಿತ ಯೋಜನೆ ಭೂ ಹಮೀತ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಡಿಸೈನ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಶನ್ App ಬಳಕೆ (CLART Design Estimation Tool)



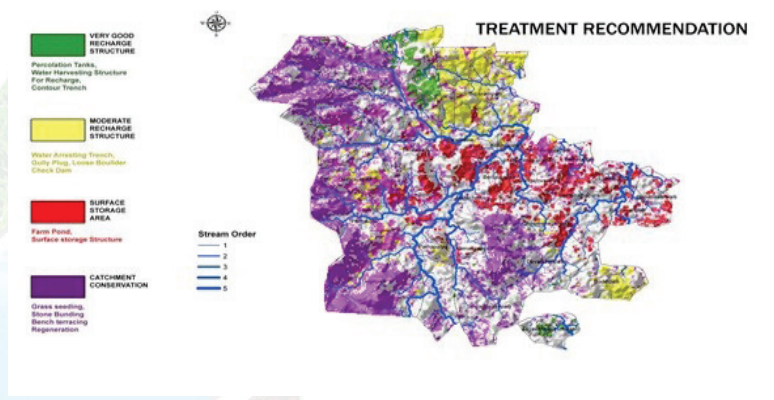
ಇದು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫೋನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಡೌನ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ App ಆಗಿದ್ದು, ಜಿಐಒ (ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಆಧಾರಿತ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಇವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ತಗುಲುವ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ (ಡಿಸೈನ್ ಸೇರಿದಂತೆ) ವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೂಡ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಟೂಲ್ ಇದಾಗಿದೆ.

ಇದೆ ರೀತಿ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಹಾಗೂ ಬಳಕೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಳದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

13.1 ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು

- * ಭೂಮಿಯ ಮರುಪೂರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಭೂ ಪ್ರದೇಶದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯತಾಂಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- * ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಮರುಪೂರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಬಣ್ಣಗಳ ಕೋಡ್ಡ್ ಮ್ಯಾಪ್ ಅನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- * ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- * MGNREGA ಯಡಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಮೊತ್ತದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- * ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ



13.2 ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಡಿಇಎಸ್ App ಅನ್ನು ಹ್ಯಾಟ್ ಫೋನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ

- * <https://det.indiaobservatory.org.in> ಈ URL ಬಳಸಿಗೊಂಡು ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಅನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಡೌನ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿ
- * CLART v 1.3.1 ಈ ಐಕಾನ್ ಅನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಡೌನ್ ಲೋಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ.
- * ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮೇಲೆ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ನಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್ಟಾಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಬಟನ್ ನಿಂದ “ನಿಮ್ಮ ಬ್ಲಾಕ್ ನ MB ಟೈಲ್ ಅನ್ನು ಡೌನ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿ.



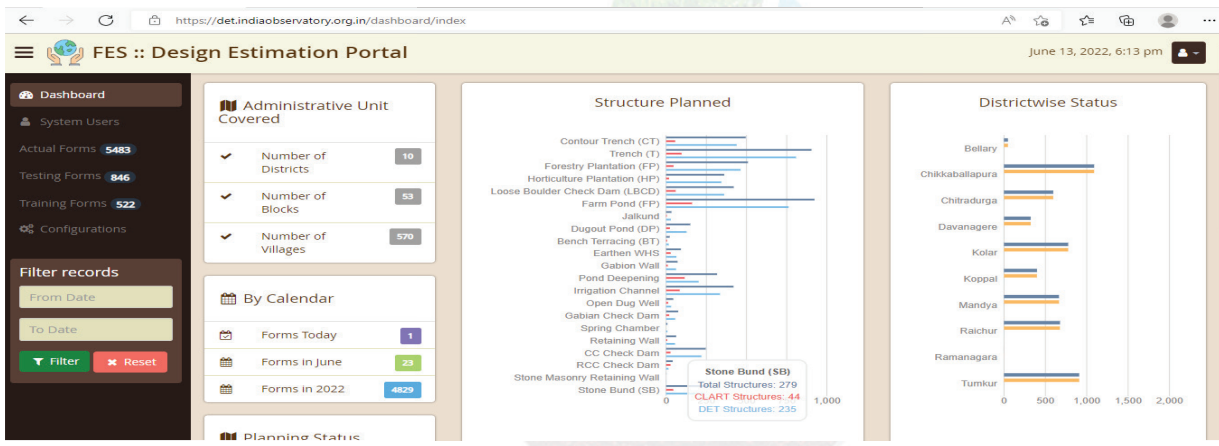
13.3 ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ CLART - DET ಬಳಕೆ

- * ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ, “ಖಾತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ” ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯನ್ನು (ಬಳಕೆದಾರ ಐಡಿ ಮತ್ತು ಪಾಸ್ ವರ್ಡ್) ನೀವು ರಚಿಸಬೇಕು

- * CLART ಮತ್ತು DET ಯ ನವೀಕರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿ
- * ಡೇಟಾ ಶೀಟ್ ಗಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಮೊದಲು ಕಲರ್ ಮ್ಯಾಪ್ ಮತ್ತು ಲೋಕೇಶನ್ ಅನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ
- * ಡೇಟಾ ಶೀಟ್ ಗಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಮೊದಲು 20 ಮೀ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ
- * 'ಡೇಟಾ ಶೀಟ್' ಅನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಪೋರ್ಟಲ್ ಗೆ ಅಪ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿ
- * ಉಳಿಸಿದ ಅಥವಾ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
- * CLART-DET App ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಅಪತ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೋರ್ಟಲ್ ಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕ ಇರಲೇಬೇಕು.

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಡಿಇಟಿ App ಅನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನಾ ಅಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ SOR ಮತ್ತು Technical Specifications ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೋರ್ಟಲ್ ಗೆ ಲಾಗಿನ್ ಆಗಲು User ID ಮತ್ತು Password ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

CLART – DET ಮೂಲಕ CLART – DET ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳ ಆಧಾರಿತ ಶಿಫಾರಸ್ಸು



ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಉಪಚಾರದ ಸಂಕೇತ	ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಉಪಚಾರದ ವಿವರ	ಮರುವೂರಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (ಸಂಭಾವ್ಯತೆ)	ಇಳಿಜಾರು	ಭೂ ಬಳಕೆ / ಭೂ ಹೊಂದಿಕೆ
	ಉತ್ತಮ ನೀರು ಹಿಂಗಿಸುವ ರಚನೆ (ಪರ್ಕೋಲೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕ್, ನೀರು ಕೊಯ್ಲು, ವಿನಾಸ, CFT ಇತ್ಯಾದಿ)	ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚು (5) ಹೆಚ್ಚು (4)	3-5% (2) 5-7% (3)	ವ್ಯಸುತ ಪಾಳುಭೂಮಿ (5), ಇತರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿ (9), ಪ್ರಾದಂಭಿಕ ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ತಡೆಗಳು (10), ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಡು ಭೂಮಿ (11)
	ಮಧ್ಯಮ ನೀರು ಹಿಂಗಿಸುವ ರಚನೆ (ವಾಟ್, ಬಸಿ, ಎಲೆಬಸಿಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ)	ಮಧ್ಯಮ (3)	0-3% (1), 3-5% (2), 5-7% (3)	ವ್ಯಸುತ ಪಾಳುಭೂಮಿ (5), ಇತರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿ (9), ಪ್ರಾದಂಭಿಕ ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ತಡೆಗಳು (10), ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಡು ಭೂಮಿ (11)
	ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆ (WHS, FP, FB ಇತ್ಯಾದಿ)	ಕಡಿಮೆ (2) ಕಡಿಮೆ (1)	0-3% (1), 3-5% (2)	ವ್ಯಸುತ ಪಾಳುಭೂಮಿ (5), ಇತರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿ (9), ಪ್ರಾದಂಭಿಕ ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ತಡೆಗಳು (10), ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಡು ಭೂಮಿ (11)
	ಪುನರುತ್ಥಾನ (ಪ್ರಾಂಟೀಶನ್, ಹಸಿರು ತಡೆಗಳು, ಹುಲ್ಲು ಬಿತ್ತನೆ, ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟುವುದು, ಬೆಂಚ್ ಟೆರೇಸಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ)	1,2,3	ಇಳಿಜಾರು > 10%	ವ್ಯಸುತ ಪಾಳುಭೂಮಿ (5), ಇತರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿ (9), ಪ್ರಾದಂಭಿಕ ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ತಡೆಗಳು (10), ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಡು ಭೂಮಿ (11) ಮತ್ತು ಅವನತಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶ, ವತನಶೀಲ ಕಾಡು

CLART – DET ಪೋರ್ಟಲ್

ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿದ ನಂತರ, ಅಪ್ಲೋಡ್ ಮಾಡಲಾದ ವಿವರ, ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಮ್ಯಾಪ್, ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಡಿಸೈನ್ ಗಳನ್ನು ನೋಡಲು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಲಿಂಕ್ ಬಳಸಿ <https://det.indiaobservatory.org.in> ನಿಮ್ಮ ID ಮತ್ತು Password ಬಳಸಿ ಲಾಗಿನ್ ಆಗುವುದು.

CLART – DET ಫೋರ್ಡಲ್ ನಿಂದ ಹಡೆಯಬಹುದಾದ ವಿವರ

- * ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಮ್ಯಾಪ್, ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದ ಮಾಹಿತಿ
- * ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿ
- * ಕಾಮಗಾರಿ ವಿನ್ಯಾಸ

The screenshot shows the 'FES :: Design Estimation Portal' interface. It includes a header with the date 'June 13, 2022, 6:21 pm'. Below the header, there are buttons for 'Upload File', 'Form PDF', 'Rates PDF', 'Approve', and 'Reject'. The main content area is titled 'View Form on Map' and contains a form with the following details:

Location:	Latitude: 16.0519486 Longitude: 76.5091927
Name:	Manthayya Hiremath
Organization Name:	Foundation for Ecological Security (FES)
State Name:	Karnataka
District Name:	Raichur
Block Name:	Lingsugur
Village Name:	Buddinni
What Type of Structure planned?:	Trench (T)

Next to the form is a map showing the location with a red pin and a photo of the site. The map has an accuracy of 2.00 m.

13.4 ಕ್ಲಾರ್ಟ್ ಫೋರ್ಡಲ್ ಬಳಕೆ ಮೂಲಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಹರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆ

- * ಯಾವುದೇ ಬಳಕೆದಾರರು **CLART - DET** ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಬಳಸಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು, ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಫೋರ್ಡಲ್‌ಗೆ ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಬಹುದು
- * ಬಳಕೆದಾರರು ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು
- * ಫೋರ್ಡಲ್ ನಲ್ಲಿ ದರಗಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಗಳ ಸಂರಚನೆಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನೋಡಲ್ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾನೇಜರ್) ಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- * ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಳಕೆದಾರರು ಅಪ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು
- * ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, **TC** ಮತ್ತು **TAE** ಗಳು ವಿವಿಧ ಬಳಕೆದಾರರು ಅಪ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ
- * ಬಳಕೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ತಿರಸ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಲಾರ್ಟ್ **App** ಮೂಲಕ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಪಡೆಯುವಿರಿ.

ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲ

- * ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ – 2005
- * ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ- ಕರ್ನಾಟಕ ನಿಯಮಗಳು – 2006
- * ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು 4ನೇ ಆವೃತ್ತಿ- 2013
- * ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರದಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ – 2021-22
- * ಸಾಮರ್ಥ್ಯ – ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೈಪಿಡಿ
- * **ANSSIRD**
- * ಇಂಡಿಯಾ ಅಬ್ಸರ್ವೇಟರಿ ಫೋರ್ಡಲ್

App ಗಳು

- * **BHUVAN**
- * **ದಿಶಾಂಕ್ (DISHANK)**
- * **ಜನಮನರೇಗಾ**
- * **CLART-DET**

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು (FAQ's)



1. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವಿನೂತನವಾಗಿ ಯಾವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಬಹುದು?

ಉತ್ತರ: ಜಿಯೋ-ಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಡಿ)

2. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ?

ಉತ್ತರ: “ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ”

3. “ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಾವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು?

ಉತ್ತರ: ಮುಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ (2023–2024) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ (ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇಲಸ್ಥರ, ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥರ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಳಸ್ಥರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು)

4. “ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ” ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಯಾರ ಪಾತ್ರವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ: ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಉತ್ತರ: ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ (Transparency), ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ (Accountability) ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ(Participation)ವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು, (TAP), ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುನ್ನೋಟ (Perspective Plan) ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು (Annual Action Plan) ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.

6. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಅಕುಶಲ ಕೆಲಸ ನೀಡಲಾಗುವುದು?

ಉತ್ತರ: ಕನಿಷ್ಠ 100 ದಿನಗಳ ಅಕುಶಲ ಕೆಲಸ

7. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಎಷ್ಟು ಅನುಮೋದಿತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳಿವೆ?

ಉತ್ತರ: 264 ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು

8. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯೆಂದರೇನು (Perspective Plan)

ಉತ್ತರ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗೀದಾರರು ಸೇರಿ, 5 ಅಥವಾ 3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುನ್ನೋಟವನ್ನು 'ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆ' ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ.

9. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯ ತಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಉಪಯೋಗಗಳೇನು?

ಉತ್ತರ: ಕಡಿಮೆ ಸಮಯ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಮಿತಿಯಾದ ಬಳಕೆ ಆಗುವುದು. ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿ, ವಿಕೋಪಗಳಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯು ನೆರವಾಗುವುದು.

10. ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯ-ವ್ಯಯ ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪರಿಮಾಣ, ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯ-ವ್ಯಯ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

11. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು?

ಉತ್ತರ: ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಡಿ ಋತುಮಾನಾಧಾರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣದ ಕುರಿತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿದಾರರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

12. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು?

ಉತ್ತರ: ಪ್ರತಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

13. ಜಲಾನಯನ (Watershed) ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಜಲ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವೆನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ.

14. ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಜನರಿಂದ-ಜನರಿಗಾಗಿ-ಜನರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ .

15. ಜಲ ಆಯ-ವ್ಯಯ(Water budget) ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನೀರಿನ ಆಯಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ನೀರಿನ ವ್ಯಯದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಜಲ ಆಯವ್ಯಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

16. ಪಿ.ಆರ್.ಎ ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಪಿ.ಆರ್.ಎ (Participatory Rural appraisal) ಅನ್ನು ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

17. ಕಾಲು ನಡಿಗೆ (ಅಡ್ಡ ನಡಿಗೆ) (Transect walk) ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳೇನು ಎಂಬುವುದೇ Transect walk.

18. ಗೋಮಾಳ ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಗೋಮಾಳವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ.

19. ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಯೋಜನೆಯೆಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಅಲಿಕ್ಲು, ಉಲ್ಪಣಗಳು, ಚಂಡಮಾರುತಗಳು, ಚಂಡಮಾರುತದ ಉಲ್ಪಣಗಳು, ಭೂಕಂಪಗಳು, ಭೂಕುಸಿತಗಳು, ಸುನಾಮಿಗಳು ಮುಂತಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಪಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಹವಾಮಾನ ಸಂಬಂಧಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಪಾಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಮತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ

20. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಐಎಸ್ ಆಧಾರಿತ Table Top planning ಮಾಡಲು ಯಾವ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು?

ಉತ್ತರ: Google earth pro

21. Google Earth Pro ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: ಗೂಗಲ್ ಅರ್ಥ್ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಆಗಿದ್ದು ಅದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಭೂಮಿಯ 3D/2D ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

22. ಜಿಐಎಸ್ ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆಯ ಭೂ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಯಾವ App ಬಳಸಬೇಕು?

ಉತ್ತರ: CLART

23. CLART ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ: Composite Land Assessment & Restoration Tool



ಕ್ರ. ಸಂ	ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	ವರ್ಗ
1	ಕಂದಕ ಬದು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
2	ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಕಂದಕ ಬದು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
3	ಕಲ್ಲಿನ ಕಂದಕ ಬದು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
4	ಮಣ್ಣಿನ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖೆ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
5	ಪೆಬಲ್ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖೆ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
6	ಕಲ್ಲಿನ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖೆ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
7	ಮಣ್ಣಿನ ದರ್ಜೆಯ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
8	ಪೆಬಲ್ ದರ್ಜೆಯ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
9	ಸ್ಟೋನ್ ಗ್ರೇಡ್ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
10	ಮಣ್ಣಿನ ಪೆರಿಫೆರಿಲ್/ಫಾರ್ಮ್/ಫೀಲ್ಡ್ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
11	ಪೆಬಲ್ ಪೆರಿಫೆರಿಲ್/ಫಾರ್ಮ್/ಫೀಲ್ಡ್ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
12	ಸ್ಟೋನ್ ಪೆರಿಫೆರಿಲ್/ಫಾರ್ಮ್/ಫೀಲ್ಡ್ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
13	ಮಣ್ಣಿನ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖೆ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
14	ಪೆಬಲ್ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖೆ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
15	ಕಲ್ಲಿನ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖೆ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
16	ಮಣ್ಣಿನ ದರ್ಜೆಯ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
17	ಪೆಬಲ್ ದರ್ಜೆಯ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
18	ಸ್ಟೋನ್ ಗ್ರೇಡ್ ಬಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A

19	ಮಣ್ಣಿನ ಬದುವಿನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
20	ಗುಂಡು ಕಲ್ಲಿನ ಬದುವಿನ ನಿರ್ಮಾಣ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
21	ಕಲ್ಲಿನ ಬದುವಿನ ಬಂಡ್‌ನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
22	ಪೋಷಕ ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
23	ವಿತರಣಾ(Distributary) ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
24	ಕಿರು ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
25	ಉಪ ಕಿರು ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
26	ನೀರು ಹರುವಿನ ದಾರಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	B
27	ಪೋಷಕ ಕಾಲುವೆ ಲೈನಿಂಗ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
28	ವಿತರಣಾ (Distributary) ಕಾಲುವೆ ಲೈನಿಂಗ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
29	ಸಣ್ಣ ಕಾಲುವೆ ಲೈನಿಂಗ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
30	ಉಪ-ಸಣ್ಣ ಕಾಲುವೆ ಲೈನಿಂಗ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
31	ಜಲ ಮೂಲಗಳ ಕಾಲುವೆ ಲೈನಿಂಗ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
32	ಪೋಷಕ ಕಾಲುವೆ ಪುನಶ್ಚೇತನ (ಸಮುದಾಯ)	A
33	ವಿತರಣಾ (Distributary) ಕಾಲುವೆಯ ಪುನಶ್ಚೇತನ (ಸಮುದಾಯ)	A
34	ಕಿರು ಕಾಲುವೆ ಪುನಶ್ಚೇತನ (ಸಮುದಾಯ)	A
35	ಉಪ- ಕಿರು ಕಾಲುವೆ ಪುನಶ್ಚೇತನ (ಸಮುದಾಯ)	A
36	ಪೋಷಕ ಕಾಲುವೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
37	ವಿತರಣಾ (Distributary) ಕಾಲುವೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D

38	ಕಿರು ಕಾಲುವೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
39	ಕಿರು ಕಾಲುವೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
40	ಜಲಮೂಲ ಕಾಲುವೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
41	ಪ್ರವಾಹ/ತಿರುವು ಕಾಲುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	D
42	ಪ್ರವಾಹ/ತಿರುವು ಕಾಲುವೆಯ ನವೀಕರಣ (ಸಮುದಾಯ)	D
43	ಪ್ರವಾಹ/ತಿರುವು ಕಾಲುವೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
44	ಸಿಲ್ವಿಪಾಸ್ಪುರೆನ್ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಸಮುದಾಯ)	A
45	ಸಿಲ್ವಿಪಾಸ್ಪುರೆನ್ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
46	ವೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್/ ಪಾಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೆಲಸಮಗೊಳಿಸುವುದು/ ರೂಪಿಸುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
47	ಜಲಾವೃತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಒಳಚರಂಡಿ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
48	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಟ್ಟುಗೊಳಿಸುವುದು/ ರೂಪಿಸುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
49	ಚೌರ್ ಭೂಮಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಸಮುದಾಯ)	A
50	ಬಳಕೆಯಾಗದ ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಸಮುದಾಯ)	A
51	ಜಲಾವೃತ ಭೂಮಿಯ ಪುನಶ್ಚೇತನ (ಸಮುದಾಯ)	A
52	ಜಲಾವೃತ ಭೂಮಿಯ ಒಳಚರಂಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಸಮುದಾಯ)	A
53	ಬ್ರಾಷ್‌ವುಡ್ ಚೆಕ್‌ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
54	ಮಣ್ಣಿನ ಅನಿಕಟ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
55	ಬೌಲ್ಡರ್ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
56	ಮ್ಯಾಸನಿ/CC ಚೆಕ್‌ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B

57	ಗೇಬಿಯನ್ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
58	ಬ್ರಷ್‌ವುಡ್ ಚೆಕ್‌ಡ್ಯಾಂನ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
59	ಮಣ್ಣಿನ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
60	ಬೌಲ್ಡರ್ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
61	ಕಲ್ಲುಹಾಸು/CC ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
62	ಗೇಬಿಯನ್ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
63	ಮಣ್ಣಿನ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
64	ಬೌಲ್ಡರ್ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
65	ಮ್ಯಾಸನಿ/ಸಿಸಿ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
66	ಗೇಬಿಯನ್ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
67	ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	D
68	ಎರೆಹುಳು ತೊಟ್ಟಿ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	D
69	NADEP ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	D
70	ಬರ್ಕ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	D
71	ಎರೆಹುಳು ತೊಟ್ಟಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	D
72	NADEP ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	D
73	ಬರ್ಕ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	D
74	ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ(ಸಮುದಾಯ)	D
75	ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ರಚನೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D

76	NADEP ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ರಚನೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
77	ಬರ್ಕ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
78	ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್‌ನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
79	ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ	C
80	ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ NADEP ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ	C
81	ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಬರ್ಕ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ನಿರ್ಮಾಣ	C
82	ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ನಿರ್ಮಾಣ	C
83	ಪ್ರವಾಹ ತಿರುವು ಕಾಲುವೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
84	ಪ್ರವಾಹ ತಿರುವು ಕಾಲುವೆ ಡ್ರೈನ್ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
85	ನೀರಾವರಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
86	ನೀರಾವರಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
87	ಪ್ಯಾರಾಪಿಟ್ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯ ತೆರೆದ ಬಾವಿಯ ವೇದಿಕೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	A
88	ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣ	A
89	ಗಡಿ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಾಲು ಸಸಿ ನಾಟಿ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
90	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
91	ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಮರಗಳ ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
92	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಮರಗಳ ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
93	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಮರಗಳ ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
94	ಅರಣ್ಯ ಸಸಿಗಳ ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B

95	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅರಣ್ಯ ಸಸಿಗಳು ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
96	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಸಿಗಳ ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
97	ನೆರಳು ನೀಡುವ ಸಸಿಗಳ ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
98	ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಳು ನೀಡುವ ಮರಗಳ ಸಾಲು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
99	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
100	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
101	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಸಸಿ ನಾಟಿ ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
102	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
103	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
104	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
105	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
106	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
107	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಬೇಲಿ ಸಸಿ ನಾಟಿ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
108	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಯೋಡ್ರೈನೇಜ್ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
109	ನೆರಳು ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
110	ಕರಾವಳಿಯ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಳು ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
111	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಲುವೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
112	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ಗಡಿ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
113	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸಮುದಾಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A

114	ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯದ ಗಡಿ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
115	ಕಾಲುವೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
116	ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ಗಡಿ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
117	ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಸಾಲಿನ ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
118	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
119	ನೆರಳು ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ಗಡಿ ರೇಖೆ ನೆಡುವಿಕೆ (ಸಮುದಾಯ)	A
120	ನೆರಳು ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
121	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕರಾವಳಿ ಆಶ್ರಯ ಮರಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಮಾಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
122	ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳ ನೆಡುವಿಕೆ (ಸಮುದಾಯ)	A
123	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
124	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
125	ಬಂಜರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
126	ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
127	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
128	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
129	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
130	ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
131	ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
132	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A

133	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
134	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	B
135	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	B
136	ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಒಳಚರಂಡಿ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	D
137	ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಒಳಚರಂಡಿ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	D
138	ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಒಳಚರಂಡಿ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	D
139	ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು (ಸಮುದಾಯ)	A
140	ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	A
141	ಮಣ್ಣಿನ ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
142	ಸ್ಟೋನ್ ಬೌಲ್ಡರ್ ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
143	ಮಣ್ಣಿನ ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
144	ಸ್ಟೋನ್ ಬೌಲ್ಡರ್ ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
145	ಮಣ್ಣಿನ ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್‌ಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
146	ಸ್ಟೋನ್ ಬೌಲ್ಡರ್ ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್‌ಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
147	ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಸುವುದು (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
148	ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಸುವುದು(ಸಮುದಾಯ)	B
149	ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಸುವುದು	B
150	ಕಿರು ಇಂಗು ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
151	ಕಿರು ಇಂಗು ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A

152	ಕಿರು ಇಂಗು ಗುಂಡಿಯ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
153	ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
154	ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕೊಳಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	B
155	ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಕೊಳಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
156	ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಕೊಳಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
157	ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಕೊಳಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
158	ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಕೊಳಗಳ ನವೀಕರಣ (ಸಮುದಾಯ)	B
159	ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ಕೊಳಗಳ ನವೀಕರಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
160	ಮರುಪೂರಣ ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
161	ಮರುಪೂರಣ ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
162	ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ರೀಚಾರ್ಜ್‌ಗಾಗಿ ಮರಳು ಫಿಲ್ಟರ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
163	ತೆರೆದ ಬಾವಿ ರೀಚಾರ್ಜ್‌ಗಾಗಿ ಮರಳು ಫಿಲ್ಟರ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
164	ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ರೀಚಾರ್ಜ್‌ಗಾಗಿ ಮರಳು ಫಿಲ್ಟರ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
165	ತೆರೆದ ಬಾವಿ ರೀಚಾರ್ಜ್‌ಗಾಗಿ ಮರಳು ಫಿಲ್ಟರ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
166	ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ತೆರೆದ ಬಾವಿ ರೀಚಾರ್ಜ್‌ಗಾಗಿ ಮರಳು ಫಿಲ್ಟರ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣ	A
167	ವೈರ್ ಕ್ರೇಟ್ (ಗೇಬಿಯಾನ್) ಸ್ಪರ್ ನಿರ್ಮಾಣ(ಸಮುದಾಯ)	D
168	ಸ್ಪೋನ್ ಸ್ಪರ್ ನಿರ್ಮಾಣ(ಸಮುದಾಯ)	D
169	ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ಪರ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	D
170	ವೈರ್ ಕ್ರೇಟ್ (ಗೇಬಿಯಾನ್) ಸ್ಪರ್ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D

171	ಸೋನ್ ಸ್ಪರ್ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
172	ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ಪರ್ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಮುದಾಯ)	D
173	ಲೆವೆಲ್ ಬೆಂಚ್ ಟೆರೇಸ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
174	ಅಪ್ಲಾಂಡ್ ಬೆಂಚ್ ಟೆರೇಸ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
175	ಲೆವೆಲ್ ಬೆಂಚ್ ಟೆರೇಸ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
176	ಅಪ್ಲಾಂಡ್ ಬೆಂಚ್ ಟೆರೇಸ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
177	ಸ್ಟ್ಯಾಗರ್ಡ್ ಟ್ರೆಂಚ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ವೈಯಕ್ತಿಕ)	B
178	ಸ್ಟ್ಯಾಗರ್ಡ್ ಟ್ರೆಂಚ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
179	ನಿರಂತರ ಬಾಹ್ಯರೇಖೆಯ ಟ್ರೆಂಚ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
180	ನೀರು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಂದಕ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
181	ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಡೈಕ್ಸ್ ನಿರ್ಮಾಣ (ಸಮುದಾಯ)	A
182	ಮೇಲ್ವಾವಣಿಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ನಿರ್ಮಾಣ ಸರ್ಕಾರಿ/ಪಂಚಾಯತ್ ಕಟ್ಟಡ	A





No. 11017/17/2008-NREGA(UN)
Ministry of Rural Development
Department of Rural Development
(Mahatma Gandhi NREGA Division)

Krishi Bhavan New Delhi
Dated: 11th August 2014

To

The Spl CSs/PrI Secretaries/Secretaries of Rural Development (MGNREGS)

Subject: Guidelines on watershed management works taken up independently under MGNREGA or in convergence with IWMP.

Sir/Madam,

One of the approved works as per the revised Schedule-1, Para 4 (1) of the MGNREGA is "watershed management works, such as contour trenches, terracing, contour bunds, boulder checks, gabion structures and spring shed development resulting in a comprehensive treatment of a watershed".

2. With a view to systematically implement this work, the following guidelines are issued in supersession of guidelines issued in the past:

2.1 WATERSHED MANAGEMENT WORKS TAKENUP INDEPENDENTLY UNDER MGNREGA: Watershed management works can be taken up independently under MGNREGA where there is no IWMP project sanctioned. These works shall be subject to the following guidelines:

- Watershed management works can be taken up only after a comprehensive assessment of the entire watershed in the GP and shall address all issues of soil erosion, rainwater retention and afforestation. Standalone works in the above category without a comprehensive watershed plan shall not be permitted.
- In order to treat the entire watershed/ the entire land shall be treated/ without limiting to the lands of small/marginal farmers.
- The comprehensive watershed plan shall be prepared in accordance with the concepts of ridge-to-valley treatment; and after proper verification of land utilization and capabilities through a participatory approach. It is recommended to use the satellite imagery for this planning work.
- For preparing the above Plan/ the Technical Assistants and Mates of MGNREGS would be trained by the State Level Nodal Agency (SLNA) of IWMP, the cost of which will be met from the Administrative cost of the MGNREGS.
- As there will be no WDTs in these areas, the plans for these areas need to be vetted by the competent authority of MGNREGS or any alternative need to be identified by the state.

2.2 WATERSHED MANAGEMENT WORKS UNDER MGNREGA IN CONVERGENCE WITH IWMP: Wherever IWMP project is already sanctioned, it must be ensured that the material-intensive shall be taken up under IWMP; and all the other labour-oriented works shall be done only under MGNREGS. Under no circumstance/ shall there be duplication or double counting of works. It shall be the personal responsibility of the Programme Officers of

MGNEEGS and IWMP to ensure this convergence and follow all non-negotiables and processes of MGNREGA.

a) Areas where IWMP Is already under implementation:

- i) In many Detailed Project Reports (DPRs) prepared under IWMP, extra NRM works than those that can be covered through IWMP funds are also mentioned. Wherever such works are included in the DPRs, these works will also be included in the shelf of projects under MGNREGA. In the Annual Action Plans prepared based on the DPRs, such labour intensive works in the NRM category, for which there is inadequate fund provision under IWMP, will be taken up for execution through the MGNREGS. The list of these works will be jointly identified at the district level.
- ii) The technical estimates for the above works to be executed under MGNREGS will be prepared by the Watershed Development Team (WDT). The necessary sanction for the same will be obtained from the concerned authority of MGNREGS.
- iii) The Gram Panchayats will be requested to prioritise these works in execution.
- iv) The measurement of the works executed under MGNREGS and their MIS entry will be done by the MGNREGS staff, but the final check- measurement and evaluation of outcomes will be done by the WDTs.
- v) WDTs will be paid an honorarium from the MGNREGA administrative charges for facilitating / supervising these works. The quantum of honorarium will be fixed by the Ministry of Rural Development.
- vi) It will be ensured that a ridge to valley project approach is followed strictly and should not be the case that works identified under MGNREGS, the lower reaches are taken up first leaving out the works in the upper reaches.
- vii) It should be ensured that works charged to IWMP and ready for execution should mandatorily be taken up and not substituted by an MGNREG work.

b) New IWMP projects;

- i) In all future IWMP projects, works required under the NRM category for a comprehensive treatment of the watershed will be taken up/ by taking up labour intensive works under MGNREGS.
- ii) While preparing the DPRs of IWMP/ the NRM activities to be taken up through convergence with MGNREGA need to be included and clearly indicated in the DPR in consultation with concerned officials of MGNREGS/ Watershed Committees and Gram Sabha. The concerned officials of MGNREGS should actively participate in the DPR preparation of IWMP. The list of activities to be taken up under convergence will be jointly identified at State Government level. As regards the activities to be taken up under MGNREGA as per the DPRs of IWMP/ programme officer of MGNREGA should ensure the same to be included in the shelf of works of concerned Gram Panchayat.
- iii) Once the DPRs of the IWMP are approved by the competent authority including Gram Sabha, the system of execution of these works shall follow the system stated in Para 2.2 a) above.

3. All the States are requested to convene convergence meetings between the watershed and MGNREGS officials at the Block level to explain the above directions and to evolve a joint action

plan in all GPs where watershed management works are being implemented, planned and are need of the area.

4. These guidelines are issued after due consultation and with the concurrence of the Department of Land Resources.

-Sd-

R. Subrahmanyam
Joint Secretary MGNREGA

Copy for information to:

- i) The Secretary, Department of Land Resources, MORD, NBO Building, Nirman Bhavan, New- Delhi;
- ii) PPS to S (RD), Department of Rural Development, MoRD, GOI;
- iii) PPS to AS (RD), Department of Rural Development, MoRD, GOI;
- iv) PS to JS (RE-II), MGNREGA Division, Department of Rural Development, MoRD, GOI;
- v) All Director, DSs (MGNREGA), MGNREGA Division/ Department of Rural Development, MoRD, GOI.

9. ಆದೇಶ ಸಂ.: ೧೧೧೧೭/೦೩/೨೦೧೮ - RE - VII Dated: 24 May ೨೦೧೮

No. J-11017/03/2018-RE-VII
Government of India
Ministry of Rural Development
Department of Rural Development
MGNREGA Division
GeoMGNREGA

Krishi Bhawan, New Delhi
Dated: 24th July 2018

To,
Principal Secretaries/ Secretaries of all States / UTs
Department of Rural Development/ Panchayati Raj (In charge of MGNREGA)

Subject: Planning of NRM works taken up under MGNREGS using GIS Technologies

Dear Sir/Madam,

As you are aware, the Ministry of Rural Development is committed, not only for generation of wage employment but also for generation of productive assets. To achieve this objective the Ministry has initiated planning of INRM works using Geographical Information System (GIS) tools under Mahatma Gandhi NREGS. Advances in GIS and supporting technologies have led to the development of decision support systems for creation of assets with enhanced impact on the ground. The GIS based plans provide for a scientific input to the community based participatory planning process at the grass root level.

2. Ministry has taken up SAKSHAM capacity building and training programme in States/UTs to improve quality and effectiveness of NRM works under Mahatma Gandhi NREGS. Moving forward in this endeavour the Ministry will roll out GIS based planning of works in 1 GIS Pioneering Districts from each State/UT (list attached at Annexure I). It will be disseminated in rest of the districts after the pilots are successful. The Ministry will be communicating the dates SAKSHAM PLUS training and capacity building programme for planning of INRM works under Mahatma Gandhi NREGS using GIS tools, shortly.

3. The Ministry is also establishing SAKSHAM - GIS Facility Centres in 1 GIS Pioneering District in 29 States and 1 UT. The core services provided by a SAKSHAM GIS Facility Centres are as under: -

- Technical backstopping to Block/District Technical functionaries for facilitating GP level INRM Planning
- Knowledge sharing platform for GP level functionaries for decision making

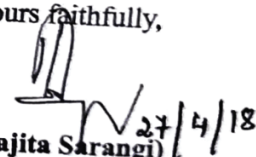
- Assessing technical feasibility of works as proposed by GPs
- Arriving at necessary technical specifications / characterisation of required NRM works
- Defining expected results/outcomes of intended/executed NRM works
- Extending technical services for monitoring & impact assessment
- Providing thematic outputs crucial Spatial/ Non-Spatial for conducting Social Audit
- Measuring/Recording SDG/CCA benefits of NRM works to be undertaken

4. The Ministry has launched “e-SAKSHAM” - massive open online course, on 19th July 2018 to assist the technical wing of MGNREGS in planning of NRM works under MGNREGA using Bhuvan Web Portal. It contains 6 modules and 17 video tutorials, along with FAQs, Self Assessment Tests after completion of every module and a Discussion Forum. It is a very useful tool for the Engineers, Technical Assistants and MGNREGS functionaries.

5. As the GIS implementation of MGNREGS has been very focussed and result oriented all States/UTs are requested to share the target number of Gram Panchayat INRM Plans which will be prepared by them using GIS technologies for the Financial Year 2019-2020. The information may please be sent as per the format attached at Annexure-I at raghvendra.rp@nic.in and ankita.sharma0290@gmail.com latest by 31st July 2018.

The planning of works under MGNREGS using geospatial technologies is an important initiative that will help the state Government in appropriate Geo-spatial planning and monitoring. We solicit your cooperation and timely action.

Yours faithfully,


(Aparajita Sarangi) 27/4/18
JS (MGNREGA)



ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

2ನೇ ಮಹಡಿ, 3ನೇ ಹಂತ, ಕೊಠಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 219, ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು- 560 001,

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 080-22372738 ಈ-ಮೇಲ್ : karnregs@gmail.com



ಸಂಖ್ಯೆ: ಗ್ರಾಅಪ 265 ಉಖಾಯೋ 2018

ದಿನಾಂಕ:29-01-2020

ರವರಿಗೆ,

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ
ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಯಲ್ಲಿ e-SAKSHAM/GIS based planning ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುಚ್ಛ ತಯಾರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ:04-02-2020ರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಕುರಿತು.

- ಉಲ್ಲೇಖ: 1. ವಿಡಿಯೋ ಸಂವಾದದ ದಿನಾಂಕ:28-01-2020.
2. ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ ರವರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ:DO#G-31011/17/2019-RE-V(368314) ದಿನಾಂಕ:22-01-2020.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ e-SAKSHAM/GIS Based Planning ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಎರಡು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಂತೆ ಒಟ್ಟು 352 ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ 3 ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನರೇಗಾ ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಇಂದೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ ರವರು ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿರುವ KML File ಕೆಲವೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದು, ಅದರಂತೆ, ದಿನಾಂಕ:28-01-2020ರಂದು ವಿಡಿಯೋ ಸಂವಾದದ ಮೂಲಕ ಅಗತ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರೆದು, ಉಲ್ಲೇಖ-2ರಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಆದೇಶದಂತೆ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಎರಡು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು (ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಟ್ಟು 04 ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು) ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ನರೇಗಾ ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀಜ್ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಎರಡು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವ GIS ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ DPR Planning (Socio -economic profile, crop area information, live stock census, status of irrigation profile, water budget, Drinking water requirement ಇತ್ಯಾದಿ) ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ 3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ (FY 2020-21, 2021-22 ಮತ್ತು 2022-23) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು Ridge to valley ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು (NRM Activities) ಜಿಲ್ಲೆಯ NRDMS ರವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿ KML File ಗಳನ್ನು ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಲು ಕೋರಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ GIS Based Planning ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರುವ TC/TAE ಮತ್ತು NRDMS ಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ:04-02-2020ರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದೆ.

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ

ಆಯುಕ್ತರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ



ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಸಂ: ಸಂಖ್ಯೆ: ಆರ್.ಡಿ.ಸಿ-ಇ.ಜಿ.ಎಸ್ /576/2022 (E-828791)

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಚಿವಾಲಯ
ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ
ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ:18-08-2022

ಅಧಿಕೃತ ಜ್ಞಾಪನ

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಿಯೋ-ಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿವರವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿ (DPR) ತಯಾರಿಕೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕುರಿತು.

- ಉಲ್ಲೇಖ:**
- 1) ಕೇಂದ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: 11017/17/2018-NREGA(UN) ದಿನಾಂಕ: 11-08-2014.
 - 2) ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಗ್ರಾಅಪ 1309 ಗ್ರಾಪಂಅ 2017, ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 10-06-2020
 - 3) ಈ ಕಛೇರಿಯ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: ಆರ್.ಡಿ.ಸಿ- ಇ.ಜಿ.ಎಸ್/46/2019, ದಿನಾಂಕ:12-01-2021
 - 4) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
 - 5) ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ 2021-22.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಎನ್ನುವುದು ಭೂಮಿ, ನೀರು, ಮಣ್ಣು, ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯ ಏರಿಕೆ, ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಂತಹ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರಿತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹವಾಮಾನವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ತಾಪಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯು ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನೀರು ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದ್ರಾವಕವು (ನೀರು) ನಾವು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಗರಿಷ್ಠ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವೇ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ಬಳಸಬಹುದಾದ ನೀರು ಮಾನವ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ/ಅನಿಯಮಿತ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಅವನತಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅಂತರ್ಜಲ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ದುರುಪಯೋಗದಿಂದಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲವು ಹೆಚ್ಚು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡು ಕುಡಿಯಲು ವಿಷಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಅದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಪತ್ತು-ಪೀಡಿತ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. **ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯು** ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದಲ್ಲಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆವರ್ತನ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತುಗಳ ತೀವ್ರತೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಗಮನ ಮತ್ತು ಯೋಜಿತ ವಿಧಾನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ (ಉಲ್ಲೇಖ-4).

ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಇಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ನೀರಿನ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜಾಗೃತರಾಗಿರಬೇಕು. ಗ್ರಾಮದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ, ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿವೆ. ನರೇಗಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಳವು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ NRM ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೂತನ "ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ" ಜಲಾನಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ನರೇಗಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಶೆಡ್ಯೂಲ್-1, ವರ್ಗ-A ನಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸಲಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಕೆಳಗಿನ ಚತುರ್ಮುಖ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಲಾನಯನ ಆಧಾರಿತ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತೋಟಗಳ ಮೂಲಕ ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸವೆತವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ಸದರಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಮೊದಲ ಹಂತದ 15 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2023-24 ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, " ಜಿಯೋ-ಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿವರವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು (DPR)", ತಯಾರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ (1) ರನ್ವಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಲಾನಯನದ ಸಮಗ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಂತರವೇ ಜಲಾನಯನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ, ಮಳೆ ನೀರು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು. ಸಮಗ್ರ ಜಲಾನಯನ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ

ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಹೊರತು ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬಾರದು. **ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆ (Ridge to Valley) ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ** ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಜಲಾನಯನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಬಳಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ **15 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ** (ರಾಯಚೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಕೋಲಾರ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ವಿಜಯಪುರ, ತುಮಕೂರು, ರಾಮನಗರ, ಕಲಬುರಗಿ, ಬೀದರ) **ಮುಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷ 2023-24 ರಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.** ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು **ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು** ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ, Transect walk ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು(DPR), **GIS ಆಧಾರಿತ ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆ (Ridge to Valley) ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ** ಎಫ್.ಈ.ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿರುವ **CLART-DET Mobile App** ನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ, **KML file (ಕಾಮಗಾರಿ ಗುಚ್ಚ)** ತಯಾರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ರಿಡ್ಜ್ ಟು ವ್ಯಾಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಡಿ, **ಮುಂದಿನ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ** - ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ **ಮೇಲಸ್ತರ**, ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ **ಮಧ್ಯಸ್ತರ** ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ **ಕೇಳಸ್ತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು** ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ (3) ರನ್ವಯ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ **ಕೆರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ಅಮೃತ ಸರೋವರದ ಬಳಕೆದಾರರ ಗುಂಪಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಗ್ರಾಮದ ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಸಮಿತಿಯು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಲು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಳಹದಿಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದ ವಿವಿಧ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು, ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ಪರಿಣಿತರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆ 1993 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಉಪ ಕಂಡಿಕೆ **"61ಎ ಇತರ ಸಮಿತಿಗಳು:-**

- 1) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು, 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಅದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನೇಮಕಮಾಡಲಾದ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು

ನೇಮಕಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಅಥವಾ ಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಹಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು”.

2) (1)ನೇ ಉಪ-ಪ್ರಕರಣದಡಿ ನೇಮಕಮಾಡಲಾದ ಸಮಿತಿಯು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಅಂಥ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಸಹ-ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಕ್ಷಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

3) ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

ಇದರನ್ವಯ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣ 61ಎ, ಕೆ.ಪಿ.ಆರ್. ಆಕ್ಟ್-1993 ರನ್ವಯ ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು (ಜಿ.ಪಿ.ಎ.ಎಸ್.) ರಚಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಉಪ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ, ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯ (ಜಿ.ಪಿ.ಎ.ಎಸ್.) ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು:

- ಸಿ.ಎಲ್.ಎಮ್. (Common Land Mapping) ಟೂಲ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯ ಭೂಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಜಲ ಮೂಲಗಳ ನಕ್ಷೀಕರಣ (Mapping) ಮಾಡುವುದು
- ನಕ್ಷೀಕರಣದ ನಂತರ ಈ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಆಸ್ತಿವಹಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವಂತೆ ಪಿಡಿಒ ರವರಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
- ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಡಿಪಿಆರ್ ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು.
- ಡಿಪಿಆರ್ ನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅವಲೋಕನ / ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಒಮ್ಮೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಸೃಜನೆ ಮಾಡಲಾದ ಆಸ್ತಿಗಳ ಮುಂದಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೆರುವುಗೊಳಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಭೆ ಸೇರಿ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ, ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಈ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಎಲ್.ಕೆ. ಅತೀಕ್)

ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ,

ಇವರಿಗೆ

1. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ

2. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ (ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಮುಖೇನ)
3. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ (ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಮುಖೇನ)
4. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ

ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡವರ ಮಾಹಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ:

1. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ
2. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, (ಪಂ.ರಾ), ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ
3. ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಬ್ಡುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ಸಂಸ್ಥೆ.
4. ಸಮಗ್ರ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣ ಉನ್ನತ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು
5. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು
6. ಫೌಂಡೇಶನ್ ಫಾರ್ ಎಕಲೋಜಿಕಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
7. ಜಿ.ಐ.ಯು.ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.



ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ
2ನೇ ಮಹಡಿ, ೨ನೇ ಹಂತ, ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು-560001,
ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 080-22372738, ಇ-ಮೇಲ್ : nrega@karnataka.gov.in



ಸಂಖ್ಯೆ: RDC-EGS/576/2022 (E-828791)

ದಿನಾಂಕ : 28-09-2022

ರವರಿಗೆ:

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ
ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ 2023-24ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಸಲು "ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ನಡಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯಡೆಗೆ" ಅಭಿಯಾನ ಆಯೋಜಿಸುವ ಕುರಿತು.

- ಉಲ್ಲೇಖ:**
1. ಸಮಸಂಖ್ಯೆ: RDC-EGS/261/2022, ದಿನಾಂಕ:18-07-2022
 2. ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: 11017/17/2008-NREGA (UN) ದಿನಾಂಕ:11-08-2014.
 3. ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ 2021-22.
 4. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧಿಕೃತ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: RDC-EGS/576/2022, ದಿನಾಂಕ:18-08-2022.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ 2023-24ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಸಲು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ 2023-24ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದಿನಾಂಕ:02-10-2022ರಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಗೆ "ಮನೆ ಮನೆ ಜಾಥಾ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಯೋಜಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

1. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
 - ಯೋಜನೆಯಡಿ ದೊರೆಯುವ ಕೂಲಿಯ ಮೊತ್ತ.
 - ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಮಾನ ಕೂಲಿ.
 - ಒಂದು ದಿನದ ಕೂಲಿ ಪಡೆಯಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಅವಧಿ.
 - ಯೋಜನೆಯಡಿ ದೊರೆಯುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗಳು.

“ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ನಡಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯಡೆಗೆ” ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು “ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಮ ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತೋಲೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿ, ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,



ಆಯುಕ್ತರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಪ್ರತಿಯನ್ನು:

1. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು(ಪಂ.ರಾಜ್), ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ.
3. ಆಯುಕ್ತರು, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ, ಕೆ ಜಿ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಕಾವೇರಿ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ಆಯುಕ್ತರು, ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಕಾವೇರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ಆಯುಕ್ತರು, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಶೇಷಾದ್ರಿ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
7. ರೇಷ್ಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತರು, ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಅರಣ್ಯ ಪಡೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು), ಅರಣ್ಯ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು/ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ), ಅರಣ್ಯ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
9. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅಬ್ಬುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಲಲಿತ ಮಹಲ್ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು.
10. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
11. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ವಿ.ವಿ.ಟವರ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
12. ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಯಂತರರು, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
13. ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಯಂತರರು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಕಾವೇರಿ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
14. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕೊಳಚೆ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಮಂಡಳಿ ಕಟ್ಟಡ, ರಿಸಾಲ್ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ, ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಬೆಂಗಳೂರು.
15. ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಯಂತರರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ.
16. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ.
17. ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ.



ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು
ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ



ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ



ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ
ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ

ಆರ್‌ಡಿಸಿ-ಇಜಿಎಸ್/ 873/2022

ದಿನಾಂಕ:14-11-2022

ಜಂಟಿ ಸುತ್ತೋಲೆ

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಜಲಾನಯನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಜಲಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುವ ಕುರಿತು.

- ಉಲ್ಲೇಖ:**
1. ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: DO#J-11017/32/2017-RE-VII (e.358586), ದಿನಾಂಕ: 21-09-2022,
 2. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಜಲಸಂಜೀವಿನಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ-2022, ದಿನಾಂಕ:
 3. ದಿ:29-10-2022 ರಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭಾ ನಡವಳಿಗಳು.
 4. ದಿ:07-11-2022 ರಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತರು ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭಾ ನಡವಳಿಗಳು.

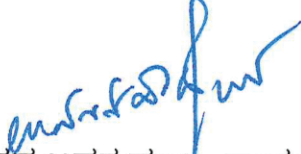
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ಮಣ್ಣು, ನೀರು, ಜೀವರಾಶಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಮಳೆ, ಅರಣ್ಯ ನಾಶಪಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಭೂ ಬಳಕೆ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಭೂ ಸವಕಳಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗಳ ಮೇಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅನುತ್ಪಾದಕವಾಗಿದ್ದು, ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು(SDG) ಸಾಧಿಸಲು ಇದರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳ ಭೂ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಈಗಾಗಲೇ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯಿಂದ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಭೂ ಬಳಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಶುದ್ಧ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸವಕಳಿಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹಾಗೂ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಬೀಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಳೆ ನೀರಿನ ಹನಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು, ಮಾಡಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆಯತ್ತ ನೀರು ಚಲಿಸುವಾಗ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ, ಜೀವರಾಶಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಜಲಾನಯನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಸುಸ್ಥಿರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜಲಾನಯನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ

ದಾಖಲೀಕರಣ:

ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯ ಹಂತದ ವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು. ಯಶೋಗಾಥೆಗಳು, ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ವೀಡಿಯೋ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಗಳ /ಡ್ರೋನ್ ಸೇವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶದ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು. ಸದರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ IEC ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಡಿ ಭರಿಸುವುದು.



ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು,
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ.



ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು,
ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ.

ಪ್ರತಿಯನ್ನು:

1. ಆಯುಕ್ತರು, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಶೇಷಾದ್ರಿ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಆಯುಕ್ತರು, ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಕಾವೇರಿ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಆಯುಕ್ತರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ, ಗ್ರಾ.ಅ. & ಪಂ.ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ.
4. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಅಧಿಕಾರಿ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ.
5. ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ.
6. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಜಂಟಿ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಗೆ.



ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

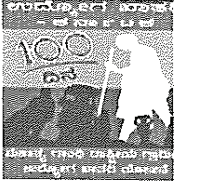
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಫ್ಲಾಟ್ ನಂ. 1,2,3,4, ಕೆ.ಎಸ್.ಐ.ಐ.ಡಿ.ಸಿ, ರಾಜಾಜಿನಗರ ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್

5ನೇ ಮಹಡಿ, ಸೌತ್ ಬಾಕ್ಸ್, ರಾಜಾಜಿನಗರ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು-10

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 080-22372738, ಈ-ಮೇಲ್ : karnregshorti@gmail.com



ಆರ್‌ಡಿ‌ಸಿ-ಇಜಿಎಸ್/759/2022

ದಿನಾಂಕ: 16-11-2022

ಜಂಟಿ ಸುತ್ತೋಲೆ

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಗೋಮಾಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿವಿಧ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುವ ಕುರಿತು.

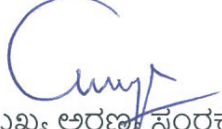
ಪಶುಪಾಲನೆಯು ಇಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಜೀವನಾಧಾರವಾದ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಗೆ ಗಣನೀಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಲ್ಲದ ಕೃಷಿಯನ್ನಂತೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯ, ಅಧಿಕ ಮಳೆ, ಬರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಕಂಗಾಲಾಗುವಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಉಪಕಸುವುಗಳು ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಆಸರೆಯಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಒಂದು ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಕೇವಲ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಸಾಲದು. ಅವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೃಷಿ ಉಪಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ವರ್ಷವಿಡೀ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ, ಅನಿಶ್ಚಿತ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಕುರಿ/ಮೇಕೆ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಹಂದಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಪಶುಪಾಲನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತ ಮಹಿಳೆಯರ, ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಕರ ಜೀವನಕ್ಕೊಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ವರ್ಷವಿಡೀ ನಿರಂತರ ಆದಾಯ ನೀಡಬಲ್ಲ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ನೀಡಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇಂದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ಯಮಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗೂ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

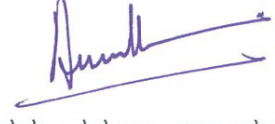
ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇಂದು ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಾಲಿನ ಪ್ರಮಾಣ 200 ಗ್ರಾಂ. ಆದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ 285 ಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಇರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ

10. ಮೇಲಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ:

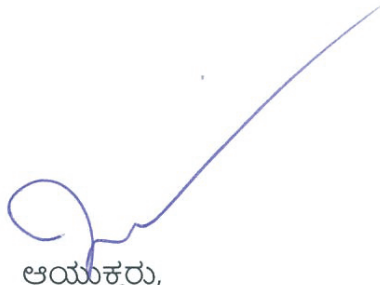
ಗೋಮಾಳ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕಾಲಮಿತಿ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ನಿಗದಿತವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗಿಸಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು. ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ 4ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಅನುಬಂಧ-1)



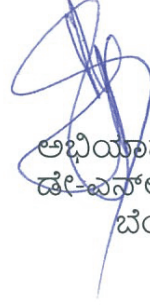
ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ
(ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ)
ಅರಣ್ಯ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು



ಆಯುಕ್ತರು, ಪಶುಪಾಲನಾ ಮತ್ತು
ಪಶುವೈದ್ಯ ಸೇವಾ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು



ಆಯುಕ್ತರು,
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ



ಅಭಿಯಾನ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಡೇವನ್ ಆರ್ ಎಲ್ ಎಮ್,
ಬೆಂಗಳೂರು

ಇವರಿಗೆ,

1. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ, ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಇಲಾಖೆ, ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂ. ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ರವರ ಆಪ್ತ ಶಾಖೆಗೆ.
3. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, (ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್), ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂ. ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ರವರ ಆಪ್ತ ಶಾಖೆಗೆ.
4. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಇಲಾಖೆ ರವರ ಆಪ್ತ ಶಾಖೆಗೆ.
5. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು.



ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

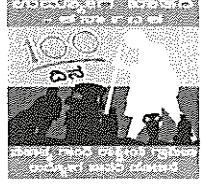
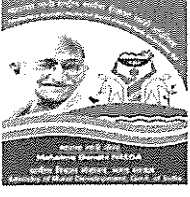
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಫ್ಲಾಟ್ ನಂ. 1,2,3,4, ಕೆ.ಎಸ್.ಐ.ಐ.ಡಿ.ಸಿ, ರಾಜಾಜಿನಗರ ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್

5ನೇ ಮಹಡಿ, ಸೌತ್ ಬಾಕ್ಸ್, ರಾಜಾಜಿನಗರ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು-10

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 080-22372738, ಈ-ಮೇಲ್ :karnregshorti@gmail.com



ಆರ್‌ಡಿ‌ಸಿ-ಇಜಿಎಸ್/126/2021

ದಿನಾಂಕ: 13-02-2023

ಜಂಟಿ ಸುತ್ತೋಲೆ

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ "ಜಲಸಂಜೀವಿನಿ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಉಪಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುವ ಕುರಿತು.

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಜಲಾನಯನ ಆಧರಿತ ದಿಬ್ಬದಿಂದ ಕಣಿವೆಯವರೆಗೆ ಉಪಚರಿಸುವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಿಂದ "ಜಲಸಂಜೀವಿನಿ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಲಸಂಜೀವಿನ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಉಪಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅರಣ್ಯದ ಗಿರಿಕಂದರ, ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹುಲ್ಲು ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೀರು, ನೆರಳು ಮತ್ತು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ಕಾಡಿಗೆ ಸಂಚರಿಸುವುದು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ, ವಿವಿಧ ಕಳೆಗಳಾದ ಲ್ಯಾಂಟನ ಮತ್ತು ಇಪಟೋರಿಯಂ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಹಾರ ಲಭ್ಯತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಾಡಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗೆ ಲಗ್ನ ಇಡುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ (Herbivores) ಸಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುವ ಮಾಂಸ ಆಹಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ (Carnivores) ಆಹಾರದ ಸರಪಳಿ ತುಂಡಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾಡಿನಂಚಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷ ನಿರಂತರವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

3. ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಕೆ:

ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ನರೇಗಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಪ್ರಕಾರ, ನರೇಗಾ ಅನುಮೋದಿತ ದರಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದು.

4. ಅನುದಾನ:

ಸದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಅನುದಾನವನ್ನು ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಕೂಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿ ವೆಚ್ಚದ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಂತೆ ಶೇ. 60:40 ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುವುದು.

5. ದಾಖಲೀಕರಣ:

ಸದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಂತದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ದಾಖಲೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ IEC ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಡಿ ಭರಿಸುವುದು.


ಆಯುಕ್ತರು,

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ


ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ

ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ವನ್ಯ ಜೀವಿ) ಮತ್ತು
ಮುಖ್ಯ ವನ್ಯ ಜೀವಿ ಪರಿಪಾಲಕರು

ಪ್ರತಿ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ:

1. ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ.
2. ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ವನ್ಯ ಜೀವಿ) ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ವನ್ಯ ಜೀವಿ ಪರಿಪಾಲಕರು, 2ನೇ ಮಹಡಿ, ಅರಣ್ಯ ಭವನ, 18ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ.
3. ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು) ಅರಣ್ಯ ಭವನ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ.
4. ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ (ವನ್ಯ ಜೀವಿ) ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ರವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ.
5. ಆಯುಕ್ತರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ, ರವರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ.
6. ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ.
7. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅರಣ್ಯ, ವನ್ಯ ಜೀವಿ.



ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ: 1234, 5ನೇ
ಮಹಡಿ, ಕೆ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಐ.ಡಿ.ಸಿ, ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್, ಸೌತ್ ಬ್ಲಾಕ್
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು-560010
ದೂ. 080-22372738 e-mail: karnregs@gmail.com



ಸಂಖ್ಯೆ: ಆರ್.ಡಿ.ಸಿ-ಇ.ಜಿ.ಎಸ್ /558/2022(ಇ-821121)

ದಿನಾಂಕ: 03-02-2023

ಇವರಿಗೆ,

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ
ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ (DPR)ಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸುವ ಕುರಿತು.

- ಉಲ್ಲೇಖ:** 1. ಮಾನ್ಯ ಆಯುಕ್ತರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ದಿ:13.01.2023ರಂದು ನಡೆದ ವಾರದ ಪರಿಶೀಲನಾ ವಿಡಿಯೋ ಸಂವಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ನಿರ್ದೇಶನದ ರೀತ್ಯಾ.
2. ಈ ಕಛೇರಿಯ ಪತ್ರದ ದಿನಾಂಕ: 02.01.2023.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, Geo-Spatial ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಈಗಾಗಲೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮಾಸ್ಟರ್ ತರಬೇತುದಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು, ತಮ್ಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು(ನರೇಗಾ ಉಸ್ತುವಾರಿಗಳು) ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸುವುದು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಧೃಡೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು (ಗ್ರಾ.ಉ) ತಾಲ್ಲೂಕು ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವುದು.

ಮುಂದುವರೆದು, ಉಲ್ಲೇಖ (2) ರಲ್ಲಿ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಕಾಲಾವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕುರಿತು ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ (DPR)ಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ದೃಢೀಕರಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಡಿಪಿಸಿ ಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

ಕ್ರ ಸಂ	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಪರಿಶೀಲನಾ ತಂಡ	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಶೀಲನಾ ತಂಡ
1	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು IEC ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾ.ಉ) ಹಾಗೂ TIEC	ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ ನರೇಗಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ DIEC
2	ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ ತಯಾರಿಕೆ	ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾ.ಉ), ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು	ADPC ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
3	GIS ಆಧಾರಿತ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಕೆ(KML File Preparation)	ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು	NRDMS ಹಾಗೂ ADPC
4	ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (PRA)	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾ.ಉ)	ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ ನರೇಗಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ DIEC

5	ಕಾಲು ನಡಿಗೆ (Transect Walk) ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ (Ground Truthing)	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು(ಗ್ರಾ.ಉ) ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು	ADPC ಹಾಗೂ DIEC
6	ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ/ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ (ಕರಡು ಯೋಜನಾ -Draft DPR ವರದಿ ಮಂಡನೆ)	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾ.ಉ)	ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ ನರೇಗಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ ADPC
7	ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ(Final DPR)	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾ.ಉ)	ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು/ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ ನರೇಗಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ ADPC
8	GIS ಫಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆರೋಹಿಸುವುದು (work entry) ಮತ್ತು KML File ನರೇಗಾ ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಆರೋಹಣೆ	ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು(ಗ್ರಾ.ಉ), ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಭಿಯಂತ್ರಕರು	ADPC ಹಾಗೂ DMIS

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,



ಆಯುಕ್ತರು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ:

1. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ.
2. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾಉ) - ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮುಖೇನ.



ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ
ನಂ: 1234, 5ನೇ ಮಹಡಿ, ಕೆ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಐ.ಡಿ.ಸಿ, ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್, ಸೌತ್ ಬ್ಲಾಕ್
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು-560010
ದೂ. 080-22372738 e-mail: karnregs@gmail.com

ಆರ್.ಡಿ.ಸಿ-ಇ.ಜಿ.ಎಸ್ /947/2022

ದಿನಾಂಕ: 15-12-2022

ಇವರಿಗೆ,

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ
ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಮಾನ್ಯರೇ

ವಿಷಯ: ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಕುರಿತು.

ಉಲ್ಲೇಖ: ದಿನಾಂಕ: 23-11-2022ರಂದು ಜಲಸಂಜೀವಿನಿ ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, Geo-Spatial ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ (NRM) ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಈಗಾಗಲೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮಾಸ್ಟರ್ ತರಬೇತುದಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು, ತಮ್ಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರೆದು, ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸದರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಮಾಹಿತಿ ಕೊರತೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಇದರ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 080 22372738

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,

ಆಯುಕ್ತರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ

1. ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ.
2. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅಬ್ಬುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್, ಲಲಿತ ಮಹಲ್ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು.
3. ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ
4. ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಆಡಳಿತ/ತಾಂತ್ರಿಕ/ತೋಟಗಾರಿಕೆ/ಕೃಷಿ), ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ.
5. ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (1,2,3&4), ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ.
6. ರಾಜ್ಯ ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ತಂಡ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ.
7. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ರವರುಗಳಿಗೆ(ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಮುಖೇನ)

ಅನುಬಂಧಗಳು

ಅನುಬಂಧ-1A :

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

Name of Village/ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು:			
Name of Gram Panchayat/ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹೆಸರು:			
Block, District & State / ಹೋಬಳಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು:			
Geographical area of GP: ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಳಲ್ಲಿ):			
Latitude* (From To)/ ಲ್ಯಾಟಿಟ್ಯೂಡ್ /ಅಕ್ಷಾಂಶ (ಯಿಂದ- ವರೆಗೆ):		To	
Longitude* (From To)/ ಲ್ಯಾಂಗ್ಜಿಟ್ಯೂಡ್/ರೇಖಾಂಶ (ಯಿಂದ- ವರೆಗೆ):		To	
Numbers of Habitations in the village/ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ:			
Name of catchment** (as per river basin):/ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಸರು(ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದನ್ವಯ):			
Agro-climatic Region*** (Planning Commission)/ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ಪ್ರದೇಶ:			

ಅನುಬಂಧ-1B:

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾಹಿತಿ

B.1 Population and Household Information (Source: Census 2011)/ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾಹಿತಿ (2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ)

Total Population/ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ			Total House Holds/ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	Category wise Population/ ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ			Key Observations/ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು
Female/ ಮಹಿಳೆಯರು	Male/ ಪುರುಷರು	Total/ ಒಟ್ಟು		SCs/ ಎಸ್.ಸಿ	STs/ ಎಸ್.ಟಿ	Total / ಒಟ್ಟು	

B.2 Vulnerable Population Information (Source: Gram Panchayat / Census 2011)

Category Wise Families

BPL Families	Landless Farmers	Small Farmers	Marginal Farmers	Total Families	SCs Families	STs Families

ಅನುಬಂಧ-2A:

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಮಾಹಿತಿ

2A Mahatma Gandhi NREGA Job card Holders (Source: MIS – MGNREGA)/ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಡ್ ಹೊಂದಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						
Registered Job cards/ ನೋಂದಣಿಯಾದ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು		Active Job Cards/ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಕ್ರಿಯ ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು		Expenditure Since Inception (ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಆದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ)	Expenditure Last Year (ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಆದ ವೆಚ್ಚ)	Key Observations (ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು)
HHs (ಕುಟುಂಬಗಳು)	Person (ವ್ಯಕ್ತಿ)	HHs (ಕುಟುಂಬಗಳು)	Person (ವ್ಯಕ್ತಿ)			

ಅನುಬಂಧ-2B:

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಾಹಿತಿ

B.1 Information of Land Use (Ha.) (Source: Census 2011)/ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾಹಿತಿ(ಹೆಕ್ಟೇರ್)(2011 ರ ಗಣತಿಯಂತೆ)		
Classification/ ವರ್ಗೀಕರಣ	Area in Ha/ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಳಲ್ಲಿ)	Key Observations/ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು
Forest Area /ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ		
Area under Non-Agricultural Uses/ಕೃಷಿಯೇತರ ಬಳಕೆಯ ಭೂಮಿ		
Barren & Un-cultivable Land Area/ಬಂಜರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಮಾಡಲಾಗದ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ		
Permanent Pastures and Other Grazing Land Area/ಶಾಶ್ವತ ಹುಲ್ಲಾಗವಲುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಮೇವಿನ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ		
Land Under Miscellaneous Tree Crops etc. Area/ ಇತರೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ		
Culturable Waste Land Area/ಸಂಸ್ಕರಿಸಬಹುದಾದ ಅನುಪಯುಕ್ತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ		
Fallows Land other than Current Fallows Area /ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಳು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹಳೆಯ ಪಾಳು ಭೂಮಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ		
Current Fallows Area /ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಳು ಭೂಮಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ		
Total Unirrigated Land Area/ಒಟ್ಟು ಕುಡ್ಡಿ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ		
Area Irrigated by Source/ನೀರಾವರಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರದೇಶ		
TOTAL/ಒಟ್ಟು		

B2. Forest Resources /ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (Source: Department of Forest)

SN/ ಕ್ರ.ಸಂ	Type of Forest/ ಅರಣ್ಯಗಳ ವಿಧ	Area in Ha/ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಹೆಕ್ಟೇರ್)	Key Observations/ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು
1	Protected Forest/ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ		
2	Reserve Forest/ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ		
3	Open Forest/Jungle/ ತೆರೆದ ಅರಣ್ಯ/ ಕಾಡು		
4	Degraded Forest/ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿದ ಅರಣ್ಯ		
5	Village Forest/ ಗ್ರಾಮ ಅರಣ್ಯ		
6	Community Conserved Area/ ಸಮುದಾಯ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ		
Total/ ಒಟ್ಟು			

B.3 Land Use Detail of Micro Water Sheds (Source: Watershed Atlas)/ ಕಿರು ಜಲಾನಯನಗಳ ಭೂ ಬಳಕೆ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ	Macro W/s Name/ಕಿರು ಜಲಾನಯನದ ಹೆಸರು	Macro No./ ಜಲಾನಯನ ಸಂಖ್ಯೆ	Area (Ha.)/ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರ್)	Micro W/s No/ ಕಿರು ಜಲಾನಯನದ ಸಂಖ್ಯೆ	Area (Ha.)/ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಹೆಕ್ಟೇರ್)	Key Observations/ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು

ಅನುಬಂಧ 2C:

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಾಹಿತಿ

C.1 Soil Resources / ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (Source : <https://soilhealth.dac.gov.in/NewHomePage/NutriPage>)

Major Nutrients (No. of samples in village)/ ಪ್ರಮುಖ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು (ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	Very Low (VL)/ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ	Low (L)/ ಕಡಿಮೆ	Medium (M)/ ಮಧ್ಯಮ	High (H)/ ಹೆಚ್ಚು	Very High (VH) ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು
Nitrogen (N)/ ಸಾರಜನಕ					
Phosphorus (P)/ ರಂಜಕ					
Potassium (K)/ ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಂ					
Organic Carbon/ ಸಾವಯವ ಕಾರ್ಬನ್					

Micro Nutrients (No. of samples in village)/ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು (ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	Sufficient (S)/ ಸಾಕಷ್ಟು	Deficient (D)/ ಕೊರತೆ	Total Sample/ ಒಟ್ಟು ಮಾದರಿ	Key Observations/ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು
Boron (B)/ ಬೋರಾನ್				
Copper (Cu)/ ತಾಮ್ರ				
Iron (Fe)/ ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶ				
Manganese (Mn)/ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್				
Sulphur (S)/ ಸಲ್ಫರ್				
Zinc (Zn)/ ಸತು				

Physical Parameter/ ಭೌತಿಕ ನಿಯತಾಂಕ	pH	Values	EC	Key Observations/ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು
Acidic Sulphate (AS)/ ಆಮ್ಲೀಯ ಸಲ್ಫೇಟ್		<4 Sodic Soil		
Strongly Acidic (SrAc)/ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಮ್ಲೀಯ		<4 Sodic Soil		
Highly Acidic (HAc)/ ಹೆಚ್ಚು ಆಮ್ಲೀಯ		<4 Sodic Soil		
Moderately Acidic (MAc)/ ಮಧ್ಯಮ ಆಮ್ಲೀಯ		<4 Sodic Soil		
Slightly Acidic (SIAc)/ ನಯವಾದ ಆಮ್ಲೀಯ		<4 Sodic Soil/ ಸೋಡೀಕ್ ಮಣ್ಣು		
Neutral (N)/ ತಟಸ್ಥ		=4 Normal Soil/ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಣ್ಣು		
Moderately Alkaline (MAI)/ ಮಧ್ಯಮ ಕ್ಷಾರೀಯ		>4 Saline Soil/ ಲವಣಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣು		
Strongly Alkaline (SIAI)/ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಷಾರೀಯ		>4 Saline Sodic/ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಸೋಡೀಕ್		

ಅನುಬಂಧ 2D- :

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಆರ್‌ಎಮ್ ಮಾಹಿತಿ

2D. NRM Livelihood Profile		
D1 Rainy Season (Kharif) Crop Areas		
Sl.No	Name of Crop/ ಬೆಳೆಯ ಹೆಸರು	Area (Hectare)
1	Maize/ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ	
2	Groundnut/ ಶೇಂಗಾ	
3	Red gram/ ತೊಗರಿ	
4	Soybean/ ಸೋಯಾ	
5	Millet/ ಧಾನ್ಯ	
6	Bengal gram/ ಕಡಲೆ	
7	Urad (Black Gram) ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ	
8	Sesame/ ಎಳ್ಳು	
9	Moong (Green Gram) ಹೆಸರು ಕಾಳು	
10	Cotton/ ಹತ್ತಿ	
11	Others/ ಇತರೆ	

D2 Winter Season (Rabi) Crop Areas		
Sl.No	Name of Crop/ ಬೆಳೆಯ ಹೆಸರು	Area (Ha.)
1	Chillies/ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	
2	Chickpea (Bengal Gram) ಕಡಲೆ	
3	Millet (Ragi) ರಾಗಿ	
4	Groundnut/ ಶೇಂಗಾ	
5	Mango/ ಮಾವು	
6	Maize/ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ	
7	ALL Gram/ ಬೆಳೆಗಳು	
8	Paddy/ ಭತ್ತ	
9	Red gram/ ತೊಗರಿ	
10	Sesamum/ ಎಳ್ಳು	
11	Barley/ ಬಾರ್ಲಿ	
12	Mustard/ ಸಾಸಿವೆ	
13	Others/ ಇತರೆ	

D3 Livestock Census			
Large Ruminant	Small Ruminant	Poultry	Total

D4. Existing Water Harvesting Structures/ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳು

Name of Structure/ ರಚನೆಯ ಹೆಸರು	Existing Structures				
	No. / ಸಂಖ್ಯೆ	Area in Ha/ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಹೆಕ್ಟೇರ್)	Storage Capacity (Ha.M)/ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (Ha.M) (ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮೀ.)	Type of Uses /ಉಪಯೋಗಗಳ ಪ್ರಕಾರ	Key Issues/ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
Pond (Talab/Naadi)/ ಕೊಳ (ಹೊಂಡ)					
Oorani/ ಓರಾನಿ					
MPT/ ಕಿರು ಇಂಗು ಗುಂಡಿ					
Anicut/ ಅಣೆಕಟ್ಟು					
Checkdam/ ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ					
Gabion/ ಗೇಬಿಯನ್					
Gully Plug/ ಗಲ್ಲಿ ಪ್ಲಗ್					
Farm Pond/ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ					
RTRWHS					
Tanka/ ಟಂಕಾ					
Other (please specify name)/ ಇತರೆ(ಹೆಸರು ನಮೂದಿಸಿ)					
Total/ ಒಟ್ಟು					



D5 Availability of Drinking water (NRDWP)

Type	Source		Observations
	Functional in No	Households dependent	
Tap Supply			
Borewell/ಕೊಳವೆಬಾವಿ			
Handpump/ಕೈಕೊಳವೆ ಬಾವಿ			
Openwell/ತೆರೆದ ಬಾವಿ			
RTRWHS/ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು			
Tank/ಕೆರೆ			
Springs/ಚಿಲುಮೆ			

River/Streams/ನದಿ/ಹೊಳೆ			
Others/ಇತರೆ			

D6 Status of Irrigation Facilities-Surface Water (Source: Irrigation department) ACZ Analysis and Bhuvan website Thematic maps of Tanks and Reservoirs, Canal Network			
Type	Irrigated Area	Available(Months)	Maintenance
Canal			
Tank			
River			
wells			
TOTAL			

ಅನುಬಂಧ 3A

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ (Water Budget) ಮಾಹಿತಿ

A.1 Drinking Water Requirement			
Description	Number	Daily (Litres) (source: SAMARTHYA)	Water Required (Daily)
Human			
Large Ruminant (Animals)			
Small Ruminant			
Poultry-Birds			
Total			
Water Required Annually (Cum) (D10*365/1000)			
Water Required Annually (Ha.M)			

A2 Agriculture and Water Resources(Source -Gram Panchayat)/ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಮೂಲ-ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ)								
Season/ಋತು	Crop	Irrigated Area (ha)/ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ(ಹೆ)	Rainfed area (ha)/ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ಪ್ರದೇಶ(ಹೆ)	WR (m) - irrigated/ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ	Rainyseason area (m) - / ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಪ್ರದೇಶ(ಮೀ)	Volume in HaM (Irrigated)/ ಒಟ್ಟು ನೀರಾವರಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ(ಹೆ.ಮೀ)	Volume in HaM(Rainfed) ಒಟ್ಟು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ನೀರು (ಹೆ.ಮೀ)	Total volume in HaM/ ಒಟ್ಟು ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ (ಹೆ.ಮೀ)
Kharif	Maize							
	Groundnuts							
	Red Gram							
	Soyabean							
	Millet							
	Cotton							
	paddy							
	Moong							
	Uard							
	Gaur							
	Wheat							
	Rabi	Chickpea						
Onion								
Potato								
ground nut								
paddy								
maize								
Gram								
TOTAL								

A3. Livestock and Water Resources/ ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (Source: Livestock Census, 2014, Dept of Animal Husbandry)		
Type of Animal/ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಧಗಳು	Numbers / ಸಂಖ್ಯೆ	Water Req. (HaM) / ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ (ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮೀ. ಗಳಲ್ಲಿ)
Cattle (Indigenous)/ ಜಾನುವಾರು (ಸ್ಥಳೀಯ)		
Cattle (Cross breed)/ ಜಾನುವಾರು (ಅಡ್ಡ ತಳಿ)		
Buffaloes/ ಎಮ್ಮೆ		
Sheep/ ಕುರಿ		
Goat/ ಆಡು		
Horses and Camels/ ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ಒಂಟೆ		
Pigs/ ಹಂದಿ		
Poultry/ ಕೋಳಿ		
Dogs/ ನಾಯಿಗಳು		
Rabbits/ ಮೊಲ		
Total/ ಒಟ್ಟು		

A4 Amount of Run-off (To be calculated from Strange's table method)				
Rainfall:0mm				
Types of Run-Off	Area (Hect.)/ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಹೆಕ್ಟೇರ್)	% of Runoff (ಶೇಕಡಾವಾರು ರನ್- ಆಫ್)	run-off (Cum)/ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ	run-off (Ha.M)/ ನೀರಿನ ಹರಿವು
Good Run-off Area/ ಉತ್ತಮ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ				
Average Run-off Area/ ಮಧ್ಯಮ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ				
Bad Run-off Area/ ಕೆಟ್ಟ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ				
Total				

A5 Village Wise Water Budgeting (Ha.M)/ ಗ್ರಾಮಗಳ ನೀರಿನ ಆಯವ್ಯಯ(ಹೇ.ಮೀ)

Sl.No		Required Volume (Ha.M)/ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ	Key Observation/ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು
1	Water for Agriculture/ಕೃಷಿಗೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ		
2	Water for Human/ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ		
3	Water for Animal// ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ		
4	Water for Industry/ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ		
5	Water for Other Purposes/ ಇತರೆ ಬಳಕೆಗೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ		
6	Village wise water required (1+2+3+4+5)/ಗ್ರಾಮವಾರು ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆ(1 ರಿಂದ 5)		
7	Available run-off from rain water / ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನೀರಿನ ಹರಿವು		
8	Harvested Runoff from Water Harvesting Activities /ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ		
9	Potential Harvesting from proposed Interventions/ಉದ್ದೇಶಿತ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಂಭಾವ್ಯ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ನೀರು		
10	Total Water harvested/ಒಟ್ಟು ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ಪ್ರಮಾಣ		
11	Water deficiency/Surplus (10-6) / ನೀರಿನ ಕೊರತೆ		

C.2 Action Plan for Farm Ponds on Individual Beneficiary land (Note: row could be added as per number of beneficiaries)/ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಿಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (ಗಮನಿಸಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಲನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು)

S.N./ ಕ್ರ. ಸಂ.	Name of Individual Beneficiary & Site Location/ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳ	Storage Capacity (HaM)/ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	Estimated Cost/ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			



C.3 Action Plan for Roof top Rain Water Harvesting for Storage on Common land / ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲುಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (ಶಾಲಾ -ಕಾಲೇಜು, ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ)(School, Heath Centre, Anganwadi, Gram Panchayat Bhawan etc)

S.N./ ಕ್ರ. ಸಂ.	Nature of Storage/Location ಸ್ಥಳದ ಸ್ವರೂಪ	Storage Capacity (litres)/ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ(ಲೀ)	Estimated Cost/ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ
1			
2			



ಅನುಬಂಧ C4: Action Plan for Canal Network (Source: GP/Irrigation & Minor Irrigation Department)/ ಕಾಲುವೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (ಮೂಲ: ಗ್ರಾ.ಪಂ. / ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ)

		Interventions Required / ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು					
S.N./ ಕ್ರ.ಸಂ.	Type/ ವಿಧ	Silt removal (Desilting)/Bed levelling/ ಹೊಳು ತೆಗೆಯುವಿಕೆ / ಭೂಮಟ್ಟ	Restoration / Minor repair of cracks/ ಬಿರುಕುಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನ / ಸಣ್ಣ ದುರಸ್ತಿ	Repairing outlets, gates & regulators/ ನೀರು ಹೊರಹೋಗುವ ದಾರಿ, ತೂಬು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಕಗಳ ದುರಸ್ತಿ	Canal side plantation/ ಕಾಲುವೆ ಪಕ್ಕದ ತೋಟ	Canal service roads/ ಕಾಲುವೆ ಬದಿಯ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳು	Estimated Cost/ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ
1	MainCanal/ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲುವೆ						
2	BranchCanal / ಉಪ ಕಾಲುವೆ						
3	Branch Distributary / ಉಪ ವಿತರಕ ಕಾಲುವೆ						
4	Minor canal / ಸಣ್ಣ ಕಾಲುವೆ						
Total/ ಒಟ್ಟು							

ಅನುಬಂಧ C5: ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ NREGS ಅಡಿಯಲ್ಲಿ GIS ಆಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ವರೂಪ

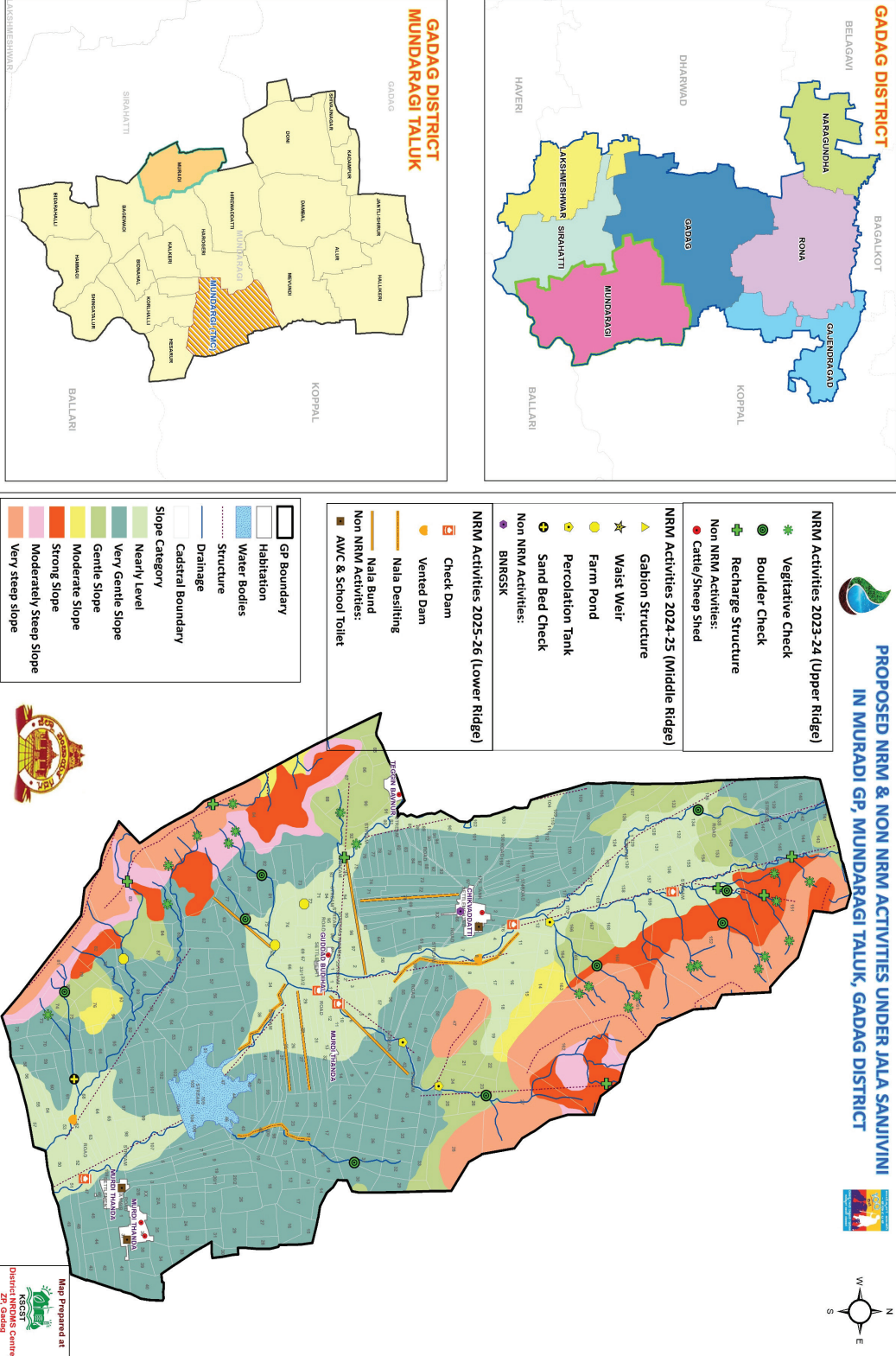
ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ NREGS ಅಡಿಯಲ್ಲಿ GIS ಆಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ವರೂಪ									
ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹೆಸರು	ಕೆಲಸದ ವರ್ಗ	ಕಾಮಗಾರಿಯ ಹೆಸರು	ಪೂರ್ವ ವೆಚ್ಚ (ಕೂಲಿ + ಸಾಮಗ್ರಿ)	ಮಾಪನ (Length/ Area)	ರೇಖಾಂಶ Longitude	ಅಕ್ಷಾಂಶ Latitude	ಅನುಷ್ಠಾನದ ವರ್ಷ	ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು

ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ

ಸಾಗುವಳಿ ಜಮೀನಿನ ಉಪಚಾರ ಕ್ರಮಗಳು	ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಜಮೀನಿನ ಉಪಚಾರಗಳು
<ol style="list-style-type: none"> 1. ಸಮಪಾತಳಿ ಬದುಗಳು 2. ಕೋಡಿಗಳು 3. ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಬದು 4. ಕಂಕದೊಂದಿಗೆ ಬದು 5. ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ 6. ನೀರು ದಾರಿಗಳು 7. ರಿಝಿಂಗ್ ಟೆರೆಸಿಂಗ್ 8. ವಿಫಲ ಭಾವಿಯ ಜಲ ಮರುಪೂರಣ 9. ಸಸ್ಯ ಬದು 10. ಭೂಮಿ ಮಟ್ಟ ಮಾಡುವುದು 11. ವಾರಡಿ ಬದು 12. ಅಲ್ಪ ಆಳದ ಬಾವಿ 13. ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಭೂಮಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 14. ಬೆಂಚ್ ಟೆರೆಸಿಂಗ್ (ಜಗತಿ ಕಟ್ಟಿ) 15. ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಲುವೆ 16. ಸಮಪಾತಳಿ ಬದುಪಟ್ಟಿ 17. ಡೋವ್ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ತಿರುವುಗಾಲುವೆ 2. ಕಲ್ಯಾಣಿ 3. ಸಮಪಾತಳಿ ಕಂದಕ 4. ಸಮಪಾತಳಿ ಪರಾಯ ಕಂದಕ 5. ವಾರಡಿ ಕಂದಕ 6. ವಿವಿಧ ಆಕಾರದ ಕಟ್ಟಿಗಳು 7. ಸಸ್ಯ ಶೋಧಕ ಪಟ್ಟಿ

ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾದ ಮಾದರಿ ನಕ್ಷೆ-2

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ NRDMS ರವರ ಮುಂಖಾಂತರ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ,ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು



ಕರಡು ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆ ಹೆಸರು	ತಾಲೂಕು	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹೆಸರು	ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು	ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು para 5 Schedule 1	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕೊನೆಯ 3 ವರ್ಷದ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ

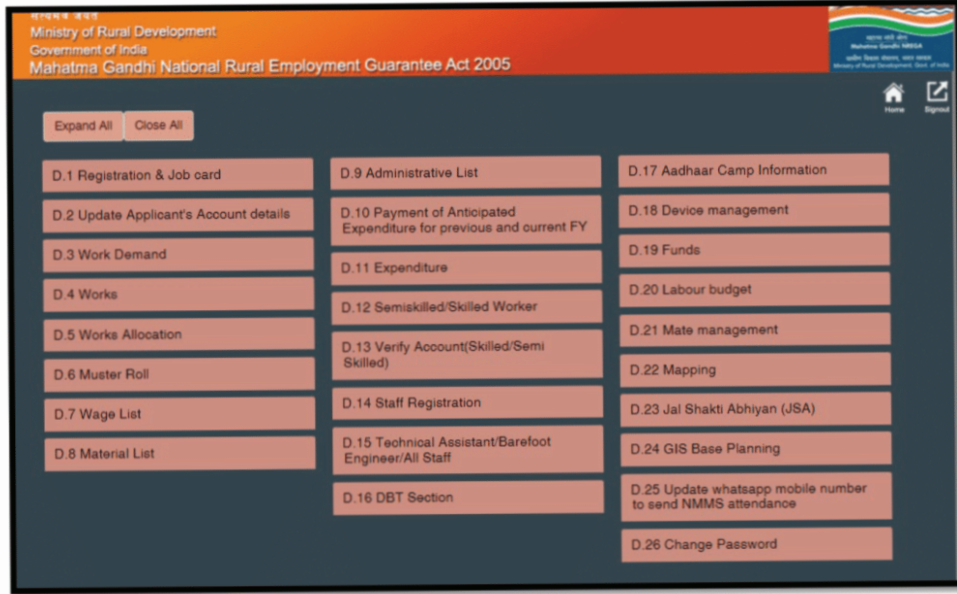
ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ GIS ಆಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ವರೂಪ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹೆಸರು	ಕಾಮಗಾರಿಯ ವರ್ಗ	ಕಾಮಗಾರಿಯ ಹೆಸರು	ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ (ಕೂಲಿ + ಸಾಮಗ್ರಿ)	ಮಾಪನ (Length/Area)	ರೇಖಾಂಶ Longitude	ಅಕ್ಷಾಂಶ Latitude	ಅನುಷ್ಠಾನದ ವರ್ಷ	ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು

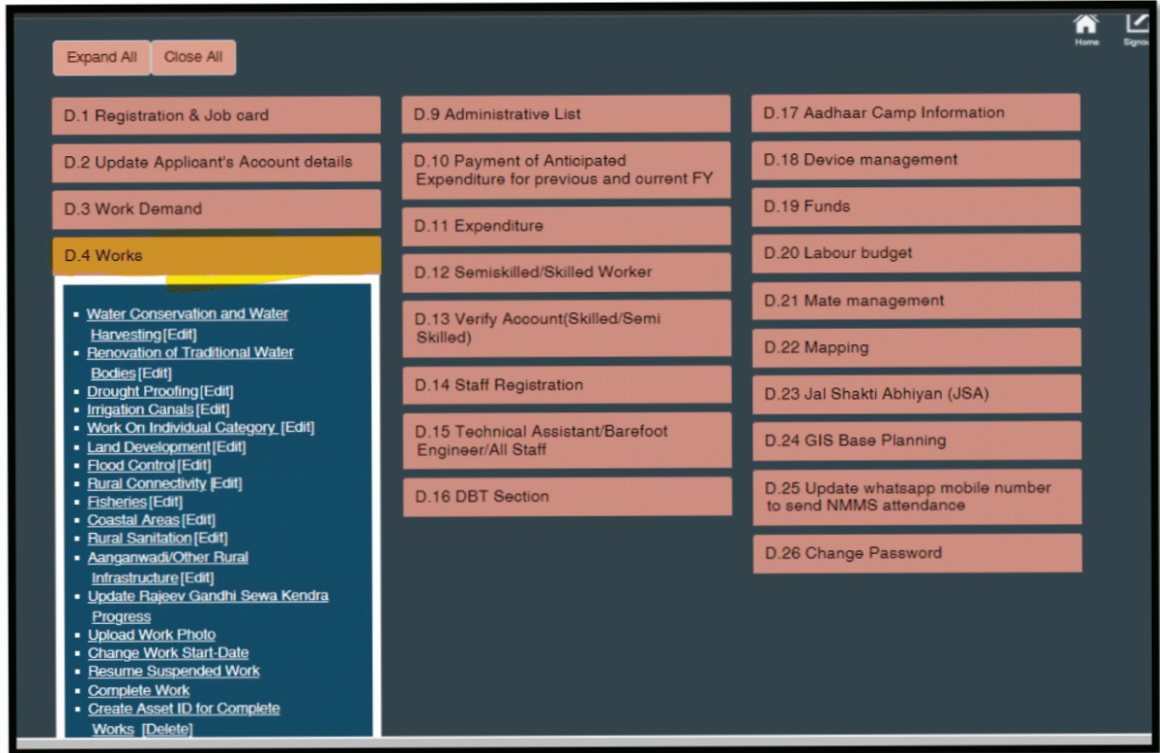
GIS ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆರೋಹಿಸುವುದು

ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು GIS ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಆರೋಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ :

• ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ನಂತರ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು GIS ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆರೋಹಿಸುವುದು



ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಡೇಟಾ ಎಂಟ್ರಿ ಲಾಗಿನ್



ಈ ಹಿಂದೆ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು D.4 ನಲ್ಲಿ ಆರೋಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು D. 24 ನಲ್ಲಿ ಆರೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರಣ

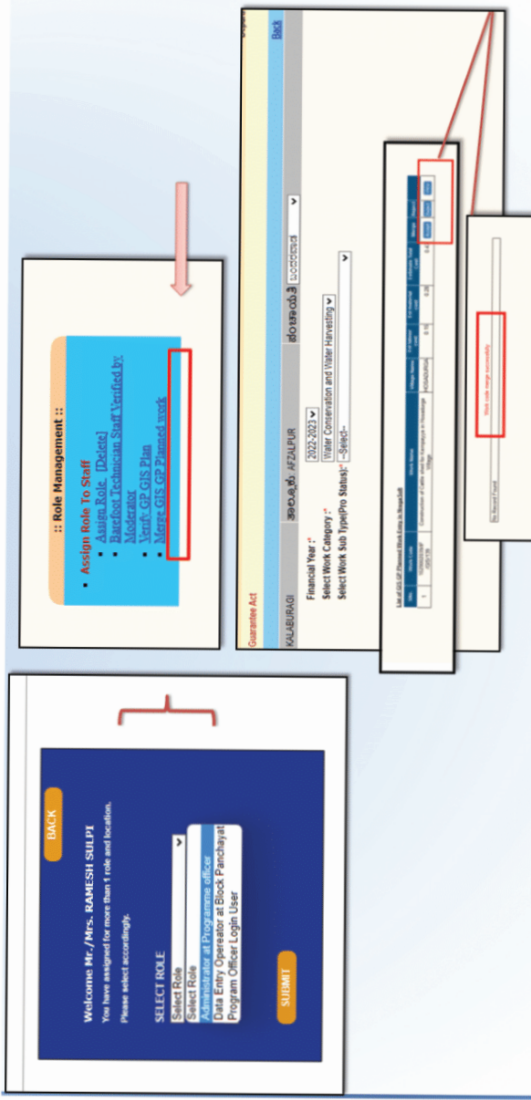
The screenshot shows a web application interface with a dark blue background. At the top, there are navigation links for 'Home' and 'Logout'. The main content area is divided into several columns of menu items, each with a light blue header. The items are as follows:

- Column 1:**
 - Expand All
 - Close All
 - D.1 Registration & Job card
 - D.2 Update Applicant's Account details
 - D.3 Work Demand
 - D.4 Works
 - Water Conservation and Water Harvesting [Edit]
 - Renovation of Traditional Water Bodies [Edit]
 - Drought Proofing [Edit]
 - Irrigation Canals [Edit]
 - Work On Individual Category [Edit]
 - Land Development [Edit]
 - Flood Control [Edit]
 - Rural Connectivity [Edit]
 - Fisheries [Edit]
 - Coastal Areas [Edit]
 - Rural Sanitation [Edit]
 - Aanganwadi/Other Rural Infrastructure [Edit]
 - Update Rajsew Gandhi Sewa Kendra Progress
 - Upload Work Photo
 - Change Work Start Date
 - Resume Suspended Work
 - Complete Work
 - Create Asset ID for Complete Works [Delete]
- Column 2:**
 - D.9 Administrative List
 - D.10 Payment of Anticipated Expenditure for previous and current FY
 - D.11 Expenditure
 - D.12 Semiskilled/Skilled Worker
 - D.13 Verify Account(Skilled/Semi Skilled)
 - D.14 Staff Registration
 - D.15 Technical Assistant/Barefoot Engineer/All Staff
 - D.16 DBT Section
- Column 3:**
 - D.17 Aadhaar Camp Information
 - D.18 Device management
 - D.19 Funds
 - D.20 Labour budget
 - D.21 Mate management
 - D.22 Mapping
 - D.23 Jal Shakti Abhiyan (JSA)
 - D.24 GIS Base Planning
 - GIS GP Planned Work Entry [Edit]
 - Update GIS Image Type
 - D.25 Update whatsapp mobile number to send NIMMS attendance
 - D.26 Change Password

Work Entry ಜಿಲ್ಲೆ : KARNATAKA ತಾಲ್ಲೂಕು : KALABURAGI ಪಂಚಾಯತಿ : AFZALPUR ಪಂಚಾಯತಿ : BIDNOOR Home	
Work Category * Water Conservation and Water Harvesting	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ದಿನಾಂಕ * DD/MM/YYYY
Planning Financial Year of Implementation * 2022-2023	Expected Work start date * DD/MM/YYYY
Estimated Labour Cost * 0 (In Lakh)	Estimated Material * 0 (In Lakhs)
ಏರ್ಪಾಡು ಹೆಸರು *	Estimated Total Cost *
ಕಡ್ಡಾಯ * BIDNOOR	Latitude
Work Ridge Type * --Select--	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸ್ಥಿತಿ * --Select--
ಏರ್ಪಾಡು ವಿವರಣೆ Upper ridge Middle ridge Lower ridge	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಇಲಾಖೆ * --Select--
ಏರ್ಪಾಡು ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ	1515001013/WC/GIS/371720
Save Reset	

Work Entry ಜಿಲ್ಲೆ : KARNATAKA ತಾಲ್ಲೂಕು : KALABURAGI ಪಂಚಾಯತಿ : AFZALPUR ಪಂಚಾಯತಿ : BIDNOOR Home	
Work Category * Water Conservation and Water Harvesting	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ದಿನಾಂಕ * DD/MM/YYYY
Planning Financial Year of Implementation * 2022-2023	Expected Work start date * DD/MM/YYYY
Estimated Labour Cost * 0 (In Lakh)	Estimated Material * 0 (In Lakhs)
ಏರ್ಪಾಡು ಹೆಸರು *	Estimated Total Cost *
ಕಡ್ಡಾಯ * BIDNOOR	Latitude
Work Ridge Type * --Select--	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸ್ಥಿತಿ * --Select--
ಏರ್ಪಾಡು ವಿವರಣೆ Upper ridge Middle ridge Lower ridge	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಇಲಾಖೆ * --Select--
ಏರ್ಪಾಡು ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ	1515001013/WC/GIS/371720
Save Reset	

Programme Officer Admin. login



Admin. Login ಇಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ನಂತರ, Data Entry Login ನಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆರೋಹಿಸುವುದು. ನಂತರ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಸೆಕ್ಯೂರ್ಸ್ ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.

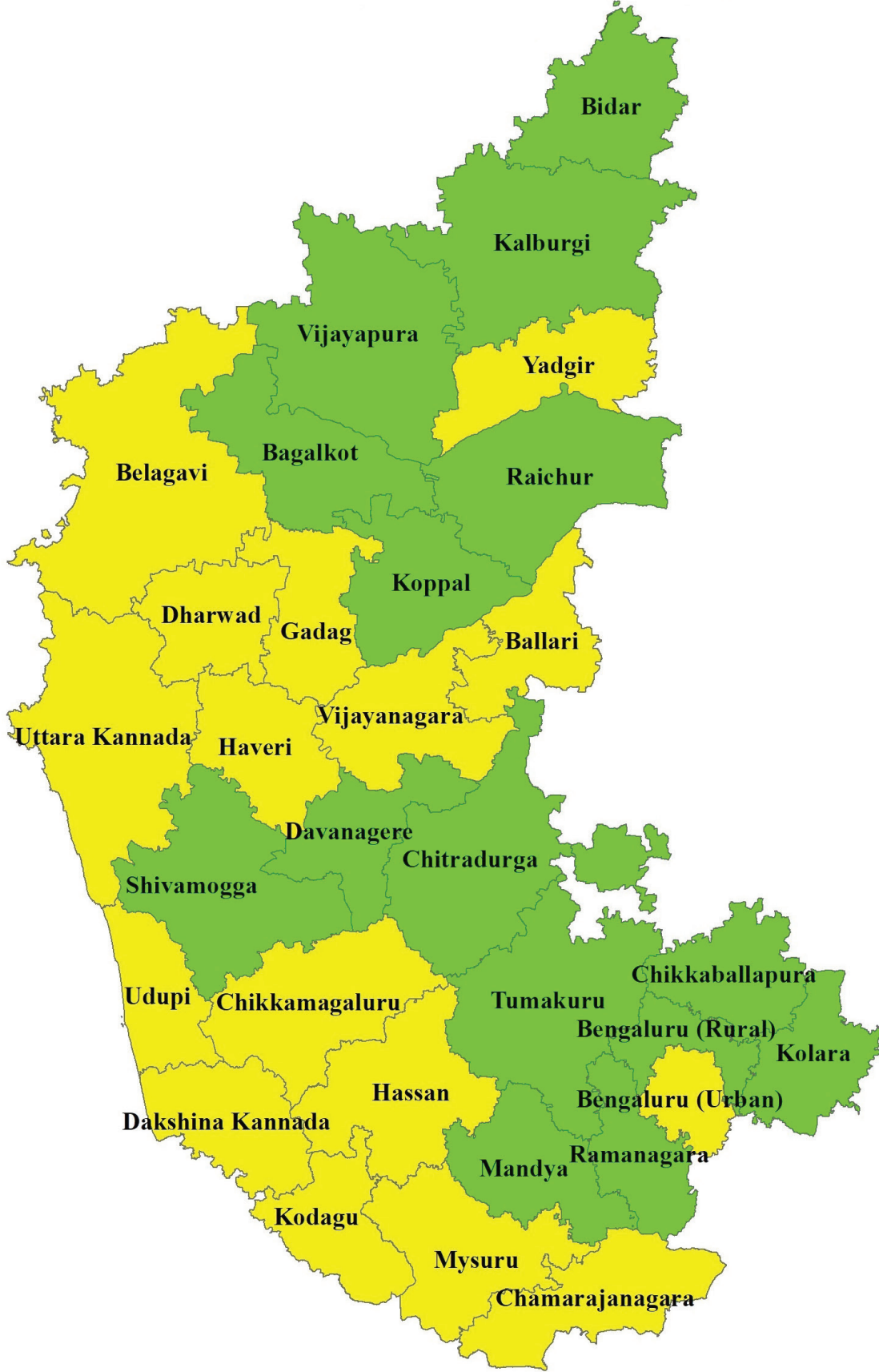
The Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act

Ministry of Rural Development
Department of Rural Development
0P-CSS-003
Black

Work has created and This work code will be available in Secrete for TS/AS/FS

D.11 Expenditure
D.12 Semiskilled/Skilled
D.13 Verify Account(Skilled)
D.14 Staff Registration
D.15 Technical Assistant Engineer/All Staff
D.16 DBT Section
D.4 Works
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Water Conservation and Water Harvesting [Edit] ▪ Renovation of Traditional Water Bodies [Edit] ▪ Drought Proofing [Edit] ▪ Irrigation Canals [Edit] ▪ Work On Individual Category [Edit] ▪ Land Development [Edit] ▪ Flood Control [Edit] ▪ Rural Connectivity [Edit] ▪ Fisheries [Edit] ▪ Coastal Areas [Edit] ▪ Rural Sanitation [Edit] ▪ Aanganwadi/Other Rural Infrastructure [Edit] ▪ Update Rajeev Gandhi Sewa Kendra Progress ▪ Upload Work Photo ▪ Change Work Start-Date ▪ Resume Suspended Work ▪ Complete Work ▪ Create Asset ID for Complete Works [Delete]

31 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಸಂಜೀವನಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ
ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವರ



ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕುರಿತು ಕೈ ಪಿಡಿ ಬಿಡುಗಡೆ



ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ
ಕಾರ್ಯಾಗಾರ

ಜಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕುರಿತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಧಿವೇಶನ

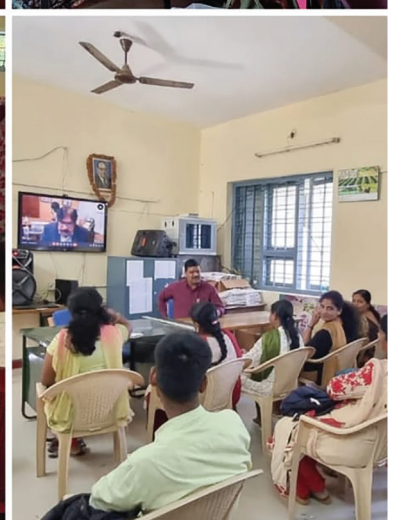


ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು





ಯುಟ್ಯೂಬ್ ನೇರ ಪ್ರಸಾರ



ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲ

- * ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ - 2005
- * ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ- ಕರ್ನಾಟಕ ನಿಯಮಗಳು - 2006
- * ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು 4ನೇ ಆವೃತ್ತಿ- 2013
- * ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರದಾನ ಸುತ್ತೋಲೆ - 2021-22
- * ಸಾಮರ್ಥ್ಯ - ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೈಪಿಡಿ
- * ANSSIRD
- * ಇಂಡಿಯಾ ಅಬ್ಸರ್ವೇಟರಿ ಪೋರ್ಟಲ್

App ಗಳು

- * BHUVAN
- * ದಿಶಾಂಕ್ (DISHANK)
- * ಜನಮನರೇಗಾ
- * CLART-DET

ಪೂರಕ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು

- Bhuvan - Geomgnrega
- KRSAC - KGIS
- Google Earth Pro
- SECURE

ಯೌಟ್ಯೂಬ್ ಅಂಕ್ಸ್

- <https://youtu.be/FQWYyWnv-vw>
- <https://youtu.be/9UIboq1M7Sw>
- <https://youtu.be/lfe9HI8ZVyl>

ಪೂರಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು

- https://mnregaweb2.nic.in/netnrega/homestciti.aspx?state_code=15&state_name=KARNATAKA
MGNREGS
- <https://ksrsac.karnataka.gov.in/> - KRSAC
- <https://watershed.karnataka.gov.in/english> - WDD
- <https://earth.google.com/web/@0,0,0a,22251752.77375655d,35y,0h,0t,0r> - GOOGLE EARTH
- <https://ksdma.karnataka.gov.in/english> - KSDMA
- <https://det.indiaobservatory.org.in>

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾಕ್ಷರಗಳು

- MORD - Ministry of Rural Development
- MGNREGS - Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme
- NRM - Natural Resources Management
- DPR - Detailed Project Report
- KRSAC - Karnataka State Remote Sensing Applications Center.
- TAP - Transparency, Accountability, Participatory
- RS & GIS - Remote Sensing & Geospatial Information System
- CLART - DET - Composite Landscape Assessment Restoration Tool Design Estimation Tool
- KSDMA - Karnataka State Disaster Management Authority

ಸಂಬಂಧಿತ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಗಳು :

1. ಆದೇಶ ಸಂ.: 11017/17/2008 - NREGA (UN) Dated: 11 August 2014



ದೂರ ಸಂವೇದಿ (RS) ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS)
ಆಧಾರಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತ

ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ – 2022

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಕೆ ಅತೀಶ್ ಭಾ. ಆ .ಸೇ

ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾ ಮಹಾದೇವನ್ ಭಾ. ಆ .ಸೇ

ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಶಿಲ್ಪಾ ನಾಗ್ ಭಾ. ಆ .ಸೇ

ಆಯುಕ್ತರು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ANSSIRD)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಅನ್ವಯಿಕ ಕೇಂದ್ರ (KRSRAC)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕೇಂದ್ರ (KSNDMC)

ಸಮಗ್ರ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉನ್ನತ ಕೇಂದ್ರ (ACIWRM)

ಫೌಂಡೇಶನ್ ಫಾರ್ ಎಕಲೋಜಿಕಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ (FES)

ಜಿ ಐ ರೈಡ್ (Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit)

ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ (AoL)

ದೂರ ಸಂವೇದಿ (RS) ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS) ಆಧಾರಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತ

ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ - 2022

ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ

ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್ ಪಿ. ಜಿ.
ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಿತ ಬಿ.ಕೆ

ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು(ಆಡಳಿತ)

ಶ್ರೀ ಮದನ್ ರಾಜ್ ಅರಸ್

ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿ

ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಔರಾದೆ

ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು-1

ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ್ ಎಸ್

ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು-2

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿ

ತರಬೇತಿ ಸಲಹೆಗಾರರು ಅ.ನ.ನ.ಎಸ್.ಐ.ಆರ್.ಡಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಪೂಜ ಎ ಎಸ್

GIS ಸಮಾಲೋಚಕರು

ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕ್ ಎಸ್.

ಯುವ ವೃತ್ತಿಪರರು

(ಜೀವನೋಪಾಯ & ಎನ್. ಆರ್. ಎಮ್.)

ಶ್ರೀಮತಿ ಫಣಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ

MIS ಸಮಾಲೋಚಕರು

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಶೈಲ ದಿಡ್ಡಿಮನಿ

ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು(ತೋಟಗಾರಿಕೆ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ ಲಲಿತಾ

ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು

ಶ್ರೀ ಯೋಗೇಶ್ ಜಿ ಎಸ್

ಉಪಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮೈಸೂರು

ಶ್ರೀ ಜಗದೀಶ್ ಕೆ ಎಸ್

ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು(ಆಡಳಿತ)

ಶ್ರೀಮತಿ ರಮ್ಯ ಆರ್

ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು-3

ಶ್ರೀ ಶಂಕರ್ ಕೆ ಎರ್

ಭೋದಕರು(ಜೀವನೋಪಾಯ)

ಅ.ನ .ನ. ಎಸ್. ಐ. ಆರ್ .ಡಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೌಮ್ಯ ಎಲ್ ಜಿ

GIS ಸಮಾಲೋಚಕರು

ಶ್ರೀ ಅಭಿರಾಮ್ ಎಸ್ ಎ

ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್ ಪರ್ಟ್

ಕು ವಿನಯ ಅಂಗಡಿ

ನಗರ ಯೋಜನೆ ತಜ್ಞರು

ವಿನ್ಯಾಸ

ಶ್ರೀ ನಾಗೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಟಿ

ರಾಜ್ಯ ಐ ಇ ಸಿ ಸಂಯೋಜಕರು

ಶ್ರೀ ರಾಜೇಶ್

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಕೂಟಿವ್

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಆರ್

ಐ ಇ ಸಿ ಸಂಯೋಜಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಮುದ್ರತಾ ಕೆ ಎಸ್

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಲಹೆಗಾರರು

ಶ್ರೀ ತೇಜಸ್ ಪಿ ಕುಮಾರ್

ಗ್ರಾಫಿಕ್ ಡಿಸೈನರ್



ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯ

ರಾಜಾಜನಗರ ಐ.ಐ ಪಾರ್ಕ್, 5ನೇ ಮಹಡಿ, ರಾಜಾಜನಗರ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, 4ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಕಾರ್ಡ್ ರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ - 560010